

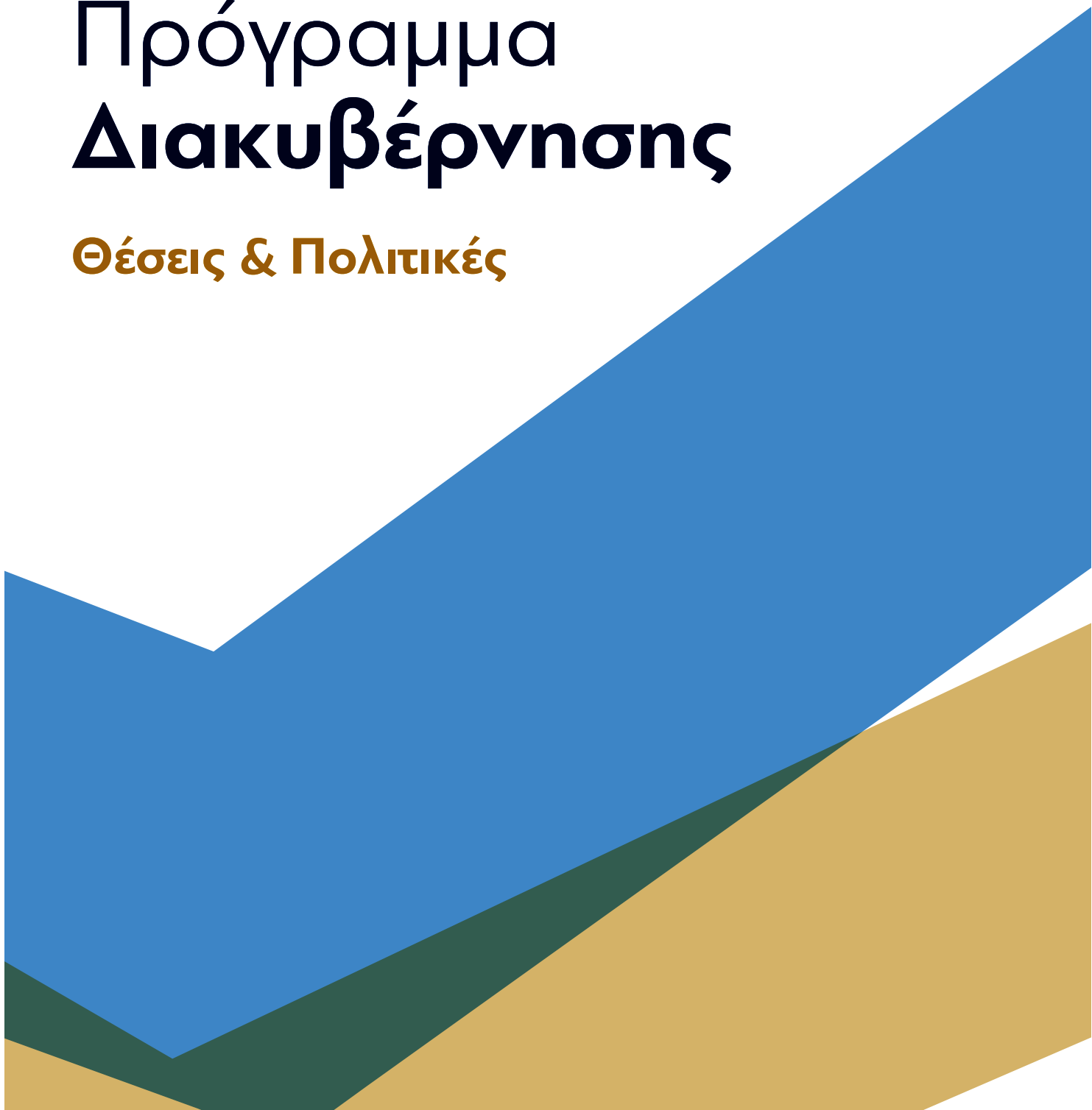
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Νίκος Χριστοδουλίδης
2023

Πρόγραμμα Διακυβέρνησης

Θέσεις & Πολιτικές

ΔΥΝΑΜΗ
που μας ενώνει

« Σκεφτόμαστε και θέλουμε
τα ίδια πράγματα.
Έρθε η ώρα, αφού συμφωνούμε,
να τα πετύχουμε μαζί
για την Κύπρο των παιδιών μας. »

Νίκος Χριστοδουλίδης

Περιεχόμενα

Βιώσιμη Καινοτόμα Οικονομία	6
Πρωτογενής τομέας	16
Τουρισμός	22
Στεγαστική πολιτική	25
Μετανάστευση - Αποτελεσματική Αντιμετώπιση	29
Αναζωογόνηση της Υπαίθρου	36
Πρόσβαση σε Ποιοτικές Υπηρεσίες Υγείας για Όλους και Όλες	41
Ανθρωποκεντρική Εκπαίδευση και Προαγωγή Πολιτισμού για τους Πολίτες του Αύριο	49
Κοινωνική Πολιτική	56
Επενδύοντας στο Μέλλον	63
Ισότητα Γυναικών και Ανδρών	69
Ανασύνταξη του κράτους	75
Κράτος - Καταλύτης στον ψηφιακό μετασχηματισμό	80
Καθαρό περιβάλλον	84
Καθαρή ενέργεια	91
Ενίσχυση Αποτρεπτικής Ισχύος- Άμυνα και Ασφάλεια	96
Προσφυγική Πολιτική	101
Ισχυρός Εταίρος στην Ευρώπη και στον Κόσμο	104
Για μια Κύπρο Ενωμένη	111

Πρόγραμμα Διακυβέρνησης

Με επίκεντρο τον άνθρωπο

Μετά από μια πρωτόγνωρη άσκηση συμμετοχικής δημοκρατίας, παρουσιάζουμε το πρόγραμμα με τις πολιτικές θέσεις της διακυβέρνησης του Νίκου Χριστοδουλίδη, το οποίο διαμορφώθηκε στη βάση του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών.

Το πρόγραμμα αποτελεί ένα ζωντανό έγγραφο και μια δυναμική διαδικασία, η οποία θα εμπλουτίζεται στο πλαίσιο της αμφίδρομης επικοινωνίας με την κοινωνία και του διαρκώς μεταβαλλόμενου κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος. Οι πολιτικές θέσεις της διακυβέρνησης του Νίκου Χριστοδουλίδη έχουν διαμορφωθεί μαζί με τους πολίτες και έχουν τύχει αξιολόγησης και επεξεργασίας από ομάδες ειδικών, εμπειρογνώμονες, ακαδημαϊκούς, επαγγελματίες, επιστήμονες και τεχνοκράτες.

Όλες οι προτάσεις έχουν αξιολογηθεί με σεβασμό στις τέσσερις βασικές αρχές:

- > **Ο άνθρωπος στο επίκεντρο**
- > **Βιώσιμη και Ανθεκτική Οικονομία**
- > **Σύγχρονη, Δίκαιη, Συμμετοχική και Διαφανής Διακυβέρνηση**
- > **Προστασία του Περιβάλλοντος**

Προς αυτή την κατεύθυνση, όλα τα θέματα αντιμετωπίζονται στη βάση μια ολιστικής προσέγγισης, όπου οι πιο πάνω αρχές όπως και προτάσεις που αφορούν στην αναζωογόνηση της υπαίθρου και η προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, ενσωματώνονται οριζόντια σε όλες τις πολιτικές.

› Βιώσιμη Καινοτόμα Οικονομία

Η Κύπρος είναι μια μικρή ευρωπαϊκή ανοιχτή οικονομία και ως τέτοια επηρεάζεται από τις παγκόσμιες ευκαιρίες και προκλήσεις. Όραμά μας είναι μια χώρα η οποία να αποτελεί «ιδανικό τόπο για να εργάζεται, να ζει και να αναπτύσσεται επιχειρηματικά ο καθένας», όπως εύστοχα αποτυπώνεται στο “Όραμα 2035” για την οικονομία, που ετοιμάστηκε από το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας και το οποίο εντάσσουμε στο δικό μας ανθρωποκεντρικό μοντέλο. Προωθούμε το νέο αναπτυξιακό μοντέλο, βασισμένο, όχι σε αόριστες προτάσεις, αλλά σε συγκεκριμένο όραμα, με μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμος στόχους.

Στόχος είναι η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας μας με την μετάβαση υφιστάμενων τομέων της οικονομίας σε πιο υποσχόμενες μορφές ανάπτυξης και την προώθηση νέων παραγωγικών τομέων, όπως της τεχνολογίας (π.χ. αγροτεχνολογία, πληροφορική, πράσινη μετάβαση), της έρευνας και του πολιτισμού, οι οποίοι θα δημιουργήσουν νέες και ποιοτικές θέσεις εργασίας μιας οικονομίας που καινοτομεί και θα είναι ανθεκτική, βιώσιμη, διευρυμένη και λιγότερο επιρρεπούς σε εξωγενείς παράγοντες.

Με διαρθρωτικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις βελτιώνουμε το επιχειρείν και προσελκύουμε ξένες παραγωγικές επενδύσεις για να δημιουργήσουμε νέες θέσεις εργασίας. Η οικονομία και το επιχειρείν βασίζονται σε ένα αξιόπιστο και αποτελεσματικό σύστημα δικαιοσύνης, σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που παράγει πολίτες του μέλλοντος με τις απαραίτητες δεξιότητες, ένα κράτος δικαίου όπου όλοι έχουν ίσες ευκαιρίες. Οι επιχειρήσεις, αλλά και οι πολίτες, για να καινοτομήσουν και να δημιουργήσουν, πρέπει να εξυπηρετούνται γρήγορα και αποτελεσματικά, μέσα από ένα εκσυγχρονισμένο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, ο οποίος θα αξιοποιεί πλήρως ψηφιακές λύσεις.

Οι στόχοι για την οικονομία επιτυγχάνονται μέσα από ένα αποτελεσματικό μηχανισμό υλοποίησης, ο οποίος θα περιλαμβάνει σωστές δομές, συγκεκριμένους δείκτες και λογοδοσία, από άτομα ικανά, με απόλυτο γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, σε θέσεις κλειδιά.

Με τον άνθρωπο στο επίκεντρο, όπως όλες οι πολιτικές μας, υιοθετούμε διευρυμένη αντίληψη της ευημερίας των πολιτών, προχωρώντας πέραν των παραδοσιακών μετρήσεων της επίδοσης της οικονομίας και αναδεικνύουμε κοινωνικούς δείκτες, όπως τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Κοινωνικής Προόδου. Εισάγουμε με αυτό τον τρόπο ένα Ανθρωποκεντρικό Οικονομικό Μοντέλο, στο πλαίσιο του κοινωνικού φιλελευθερισμού, προωθώντας παράλληλα την ελεύθερη οικονομία και την κοινωνική δικαιοσύνη, μέσω της υλοποίησης ολιστικών πολιτικών για την ευημερία όλων των πολιτών.

Υιοθετώντας ολιστική προσέγγιση, αντιμετωπίζουμε αμέσως τις επιπτώσεις της ακρίβειας και της ανοδικής πορείας των επιτοκίων, που έχουν ως αποτέλεσμα την αισθητή διάβρωση της αγοραστικής δύναμης των πολιτών.

Πολιτική 1 | Αντιμετώπιση των προβλημάτων της ακρίβειας και του πληθωρισμού

1.1 Αξιολογούμε συνεχώς τα μακροοικονομικά δεδομένα και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας/Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ως αρμόδια Αρχή για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, με στόχο τη διαμόρφωση των σωστών πολιτικών.

1.2 Παρέχουμε στοχευμένη οικονομική στήριξη στις ευάλωτες ομάδες, ανάλογα και με τις εξελίξεις στο πεδίο του πληθωρισμού, τηρώντας δημοσιονομική πειθαρχία και ενθαρρύνοντας, παράλληλα, την πειθαρχία και στα νοικοκυριά, αξιοποιώντας τα προγράμματα της χρηματοοικονομικής παιδείας.

1.3 Μέσα από το πρόγραμμα της χρηματοοικονομικής παιδείας ενημερώνουμε τους πολίτες για τα θέματα διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου, στοχεύοντας στην προστασία της οικονομίας και της κοινωνίας από το αυξημένο κόστος της εξυπηρέτησης του χρέους.

1.4 Ενθαρρύνουμε συνετές πολιτικές ως προς την αύξηση των δανειστικών επιτοκίων, και προσδοκούμε στην αξιοποίηση κατάλληλων χρηματοοικονομικών εργαλείων κάλυψης κινδύνων, όπου ενδείκνυται, για την προστασία των δανειοληπτών και των ίδιων των τραπεζών, προς αποφυγή δημιουργίας νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων.

1.5 Επανεξετάζουμε το θεσμό της ΑΤΑ, με στόχο τη δικαιότερη κατανομή της σε όφελος όλων των χαμηλόμισθων. Μια τέτοια πρωτοβουλία αποτελεί βασικό μέτρο κοινωνικής δικαιοσύνης χωρίς να επιβαρύνονται οι εργοδότες.

1.6 Αποτρέπουμε την αισχροκέρδεια, αξιοποιώντας τους θεσμούς του κράτους, όπως την Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή και την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Πολιτική 2 | Υλοποίηση του νέου οικονομικού μοντέλου

2.1 Υιοθετούμε το Όραμα 2035, που ετοιμάστηκε από το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας και εντάσσουμε τις ενδεικνυόμενες στρατηγικές στο δικό μας ανθρωποκεντρικό οικονομικό μοντέλο.

2.2 Θέτουμε την ευημερία των πολιτών στο επίκεντρο των πολιτικών που σχεδιάζει και υλοποιεί το κράτος. Χαράσσουμε ολιστικές πολιτικές, στις οποίες ενσωματώνουμε την έννοια της ευημερίας όλων των πολιτών και παρακολουθούμε την αποδοτικότητά τους. Ενσωματώνουμε και παρακολουθούμε τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Κοινωνικής Προόδου, μαζί με άλλους κοινωνικούς δείκτες, ως επιπλέον δείκτες επίδοσης της οικονομίας (πέραν των παραδοσιακών μετρήσεων, όπως το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)).

2.3 Στο πλαίσιο της ανασύνταξης του κράτους, ενεργοποιούμε νέους μηχανισμούς για υλοποίηση των μακροπρόθεσμων πολιτικών, βάζοντας τις σωστές προτεραιότητες αναφορικά με τις δημόσιες δαπάνες.

2.4 Στήνουμε μηχανισμούς για αυστηρότερη πειθαρχία και έλεγχο των δημοσιονομικών δαπανών, μέσω σύστασης ειδικής ομάδας, με συμμετοχή του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, για εξορθολογισμό δαπανών. Στόχος είναι μέσα στους πρώτους 6 μήνες διακυβέρνησης, να μελετηθούν οι δαπάνες όλων των κρατικών υπηρεσιών, προκειμένου να δοθούν προτάσεις για μείωση των δαπανών και αύξηση της παραγωγικότητας, λαμβάνοντας υπόψη και τις Εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή.

2.5 Αναθέτουμε στο Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας τη μελέτη και αξιολόγηση των κινδύνων της οικονομίας, με απώτερο στόχο την ενεργό και έγκαιρη διαχείρισή τους.

2.6 Υλοποιούμε τη στρατηγική για τη χρηματοοικονομική παιδεία, με στόχο σε 5 χρόνια να ξεπερνάμε το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Σήμερα ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός στην Κύπρο βρίσκεται στο 35% σε σύγκριση με 52% στην ΕΕ.

2.7 Διασφαλίζουμε ουσιαστική σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας, μέσω της εμπλοκής όλων των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας, με στόχο την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για τους πολίτες του αύριο.

Πολιτική 3 | Ανάπτυξη Ψηφιακής οικονομίας

3.1 Δημιουργούμε ένα πλήρως ψηφιακό κράτος που θα προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες στους πολίτες, καθώς και στις επιχειρήσεις, για όλες τις δραστηριότητές τους. Προωθούμε την αλλαγή κουλτούρας στον δημόσιο τομέα, η οποία θα λειτουργήσει ως καταλύτης στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

3.2 Αξιοποιούμε τη δυναμική της ψηφιακής οικονομίας, ενεργώντας ως καταλύτης για τη διασύνδεση των φορέων της οικονομίας διαδικτυακά, και προωθώντας τη διεξαγωγή όλων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών με το δημόσιο.

3.3 Στηρίζουμε, μέσω των δράσεών μας για το οικοσύστημα, τη διεύρυνση και εξέλιξη των

ψηφιακών καναλιών και τη δημιουργία της οικονομίας της 'πλατφόρμας'. Η κάθε πλατφόρμα αποτελεί από μόνη της μια νέα αγορά (market-place). Συντονίζουμε και προωθούμε τη διασύνδεση των αγορών της πλατφόρμας, και τη συμπόρευσή τους με την κρατική πλατφόρμα.

3.4 Ενισχύουμε την εξωστρέφεια, προσελκύνοντας ξένες εταιρείες και προωθούμε τη διασύνδεση με ξένα οικοσυστήματα, αξιοποιώντας τη δυναμική της ψηφιακής οικονομίας, που απορρέει από την πρόσφατη άνοδο των συναλλαγών, μέσω των ψηφιακών καναλιών. Επιτυγχάνουμε, έτσι, την αισθητή μείωση του λειτουργικού κόστους της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργούμε νέες προοπτικές για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Πολιτική 4 | Προώθηση ολοκληρωμένου φορολογικού μετασχηματισμού

4.1 Στοχεύουμε στον εκσυγχρονισμό του φορολογικού συστήματος για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, σε εναρμόνιση με την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Στο πλαίσιο αυτό, προχωρούμε με ολοκληρωμένο φορολογικό μετασχηματισμό, με τη συμβολή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Παράλληλα, επιδιώκουμε την απλοποίηση και την κατάργηση αχρείαστων φόρων καθώς και βελτίωση των διαδικασιών, στοχεύοντας στην άμεση επιστροφή και συμψηφισμού φόρου.

4.2 Συρρικνώνουμε την παραοικονομία, η οποία ανέρχεται στο 30% του ΑΕΠ (Eurostat 2020), μέσα από τον φορολογικό μετασχηματισμό. Υιοθετούμε τον στόχο του 15%-20% που καθορίζεται στο 'Όραμα 2035'.

4.3 Καταπολεμούμε τη φοροδιαφυγή μέσα από τη διαφάνεια και τον εμπλουτισμό της πληροφόρησης, που απορρέει από την ψηφιακή οικονομία.

4.4 Ευθυγραμμίζουμε τις φορολογικές μας πολιτικές με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, στο πλαίσιο και της προωθούμενης πράσινης φορολογικής μεταρρύθμισης.

Πολιτική 5 | Υλοποίηση συνταξιοδοτικού μετασχηματισμού

5.1 Στοχεύουμε στη διασφάλιση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) και την επίτευξη αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων. Προχωρούμε με τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου του Συνταξιοδοτικού Συστήματος, το οποίο θα συμπεριλάβει την παροχή οικονομικών και άλλων κινήτρων για την ανάπτυξη των ιδιωτικών ταμείων (π.χ. προνοίας, ασφαλιστικών, κ.α.), ακολουθώντας τις καλύτερες πρακτικές και τάσεις από την υπόλοιπη Ευρώπη.

5.2 Επιδιώκουμε τη σύσταση ισχυρού Εποπτικού Μηχανισμού για τη διασφάλιση των βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με τη διαχείριση των Ταμείων Προνοίας.

5.3 Προωθούμε τη δημιουργία αναλογιστικής υπηρεσίας στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με σκοπό την εποπτεία και εξέλιξη, τόσο του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όσο και του ιδιωτικού συνταξιοδοτικού τομέα, στοχεύοντας στην αναβάθμιση της ζωής των Κυπρίων συνταξιούχων.

Πολιτική 6 | Βελτίωση της Πρόσβασης των επιχειρήσεων στην χρηματοδότηση

6.1 Διευρύνουμε τις πηγές χρηματοδότησης εύρωστων, ή/και νεοφυών, υψηλής ανάπτυξης, επιχειρήσεων, με τη δημιουργία Φορέα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων, όπως προνοείται και από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο οποίος θα παραχωρεί κεφάλαια αρχικής ώθησης, κρατικές εγγυήσεις και άλλες μορφές χρηματοδότησης. Μέσω του Φορέα:

α. Ενισχύουμε και διευρύνουμε την παραγωγική βάση, απευθυνόμενοι στις πιο πάνω επιχειρήσεις και στους αυτοεργοδοτούμενους με περιορισμένη πρόσβαση σε δανεισμό, στηρίζοντας βιώσιμα έργα και δραστηριότητες σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Ενεργοποιούμε, κατά συνέπεια και την καινοτομία, ως συντελεστή παραγωγής.

β. Βοηθούμε τη σύσταση νεοφυών κοινωνικών επιχειρήσεων που στοχεύουν, αποκλειστικά, στο όφελος της κοινωνίας.

γ. Ενισχύουμε την άντληση πόρων για τις νεοσύστατες, τις μικρές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο μεταποιητικό τομέα, στον αγροτικό τομέα και σε όλους τους τομείς που παρουσιάζουν επιχειρηματικά υποσχόμενες προτάσεις.

δ. Χρηματοδοτούμε την πρόσβαση στην τεχνολογία.

ε. προωθούμε τον μικρό-δανεισμό.

Πολιτική 7 | Μετάβαση στην Πράσινη Οικονομία

7.1 Υλοποιούμε τον απώτερο στόχο που έχει θέσει η ΕΕ για μείωση των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων, μέχρι το 2030, κατά 50%, σε σχέση με αυτές του 1990 και σε κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050.

7.2 Μεταβαίνουμε στην Πράσινη Οικονομία, συστήνοντας Υφυπουργείο Περιβάλλοντος, Πράσινης Μετάβασης και Κλιματικής Αλλαγής.

7.3 Ενσωματώνουμε τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής στο αναπτυξιακό ανθρωποκεντρικό μοντέλο, αξιοποιώντας τα διαθέσιμα ευρωπαϊκά κονδύλια.

7.4 Ενισχύουμε τις επιχειρήσεις για την προετοιμασία τους σε θέματα Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβέρνησης (ESG).

7.5 Ενισχύουμε και υλοποιούμε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την κυκλική οικονομία και επισπεύδουμε τη μετάβαση προς τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

7.6 Προχωρούμε με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων που προωθούν την αποθήκευση ενέργειας που έχει παραχθεί από εναλλακτικές μορφές.

7.7 Προβάλλουμε την Κύπρο ως χώρα δοκιμής (test bed) για νέες πράσινες ενεργειακές τεχνολογίες, με σκοπό την προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα αυτό.

Πολιτική 8 | Προώθηση της τεχνολογίας και της καινοτομίας

8.1 Μετατρέπουμε την Κύπρο σε κόμβο τεχνολογίας, μέσω μεταρρυθμίσεων, στο πλαίσιο της ανασύνταξης του κράτους, τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και της ψηφιακής μετάβασης.

8.2 Μελετάμε τη βιωσιμότητα της δημιουργίας συγκεκριμένων υποδομών της τεχνολογίας, όπως τον τομέα σχεδιασμού μικροτσιπ (microchip design).

8.3 Απλοποιούμε τις διαδικασίες και μελετάμε επιπλέον κίνητρα για την προσέλκυση εταιρειών τεχνολογίας, με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την οικονομία, όπως για παράδειγμα εταιρειών περιβαλλοντικού χαρακτήρα και εταιρειών ψηφιακής τεχνολογίας, με υπηρεσίες και προϊόντα που μπορούν να λειτουργήσουν ως μοχλοί ανάπτυξης για την Κυπριακή οικονομία.

8.4 Χαρτογραφούμε το οικοσύστημα της έρευνας και της καινοτομίας και ιεραρχούμε τις ανάγκες στη βάση της προστιθέμενης αξίας για την οικονομία – η συμμετοχή της Έρευνας & Ανάπτυξης (R&D) ως ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο πολύ χαμηλό 0,63%, σε σύγκριση με την ΕΕ που είναι 2,2%.

8.5 Προσφέρουμε κίνητρα για συνεργασίες μεταξύ εταιρειών τεχνολογίας που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και Κυπριακών Πανεπιστημίων, καθώς και ερευνητικών κέντρων.

8.6 Ενισχύουμε τη διασύνδεση των ερευνητικών κέντρων με τις επιχειρήσεις μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις.

8.7 Ενισχύουμε με κορηγίες τις επιχειρήσεις κατά την ψηφιακή τους μετάβαση, ιδιαίτερα στην αξιοποίηση νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών, που ενδέχεται να τους προσφέρουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

8.8 Παρέχουμε οικονομική στήριξη μέσω του νέου Φορέα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων.

8.9 Προωθούμε τη συνεργασία των Πανεπιστημίων με επιχειρήσεις, με στόχο την ανάπτυξη των απαραίτητων προγραμμάτων και δεξιοτήτων για ικανοποίηση της ζήτησης στην αγορά εργασίας.

Πολιτική 9 | Αναγέννηση του πρωτογενούς τομέα

9.1 Προωθούμε την αγροτεχνολογία και την αξιοποίηση τεχνολογιών «έξυπνης γεωργίας», καθώς και την εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης ποιότητας για αύξηση της παραγωγής, μείωση του κόστους παραγωγής και περιορισμό της σπατάλης φυσικών πόρων.

9.2 Δίνουμε έμφαση στην ποιότητα και την ταυτότητα των προϊόντων μας. Προωθούμε την παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων, της οποίας το υψηλό κόστος παραγωγής μπορεί να αντισταθμιστεί με καλύτερη τελική τιμή του.

9.3 Διαμορφώνουμε πλαίσιο παροχής κινήτρων για αξιοποίηση της αδρανούς γης στα ορεινά και ημιορεινά, ώστε να καλλιεργηθεί όσο το δυνατό μεγαλύτερη έκταση για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, που σήμερα εισάγονται, να ενισχυθεί η οικονομική δραστηριότητα των ορεινών κοινοτήτων και να προστατευτούν τα δάση από τις πυρκαγιές που προκαλούνται, λόγω της εγκατάλειψης της γεωργικής γης και της κλιματικής αλλαγής.

9.4 Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα στις αγροτικές και ορεινές περιοχές με την ανάπτυξη επιχειρήσεων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και τη δημιουργία εναλλακτικών και συμπληρωματικών εισοδημάτων στους αγρότες μας.

9.5 Ενθαρρύνουμε την υγιή ανάπτυξη υφιστάμενων και νέων συνεργατικών σχημάτων, στο πρότυπο των συνεταιριστικών μοντέλων σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

9.6 Υλοποιούμε το επιχειρησιακό πρόγραμμα της θάλασσας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας 2021-2027.

Πολιτική 10 | Στήριξη του τομέα της μεταποίησης και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

- 10.1** Καταρτίζουμε εξειδικευμένο πρόγραμμα χρηματοοικονομικής παιδείας και απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων για τις ανάγκες των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- 10.2** Ενισχύουμε την υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών διοίκησης και τη σύνταξη βιώσιμου επιχειρηματικού πλάνου, αξιοποιώντας τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, αλλά και τη δημιουργία business clinics.
- 10.3** Ενθαρρύνουμε την εξωστρέφεια και τις συνεργασίες και συνέργειες προς επίτευξη οικονομικών κλίμακας, αξιοποιώντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό.
- 10.4** Προωθούμε περαιτέρω στήριξη των επιχειρήσεων για μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας και παραγωγής (και ενδεχομένως αποθήκευσης)

ηλεκτρισμού, είτε με κονδύλια της ΕΕ ή/και κονδύλια από τα έσοδα των υδρογονανθράκων, ή/και φοροαπαλλαγές.

- 10.5** Αυξάνουμε την αναγνωρισιμότητα των Κυπριακών προϊόντων και ενισχύουμε την εικόνα της χώρας μας μέσω της δημόσιας διπλωματίας, με αξιοποίηση, της Στρατηγικής Οικονομικής Διπλωματίας και των διπλωματικών αποστολών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό.
- 10.6** Μελετάμε και δημιουργούμε πλάνο στήριξης για ενσωμάτωση των Κυπριακών επιχειρήσεων σε μεγάλα δίκτυα αλυσίδων παραγωγής.
- 10.7** Παρέχουμε κίνητρα και επιδοτήσεις, μέσω καλά σχεδιασμένων προγραμμάτων, για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Πολιτική 11 | Νέες πρωτοβουλίες για την ενίσχυση του τομέα του Τουρισμού

- 11.1** Υιοθετούμε τις καλύτερες πρακτικές επιτυχημένων χωρών σε θέματα προώθησης και προβολής. Αναβαθμίζουμε το έργο της προβολής (branding) της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού, με την ίδρυση Φορέα Προβολής.
- 11.2** Στήριζουμε τους τοπικούς φορείς προβολής και συντονίζουμε τις προσπάθειές τους.
- 11.3** Αναδεικνύουμε τις φυσικές ομορφιές του τόπου και την πολιτιστική μας κληρονομιά, διευκολύνοντας την προσβασιμότητα και αναδεικνύοντας τα σημεία ενδιαφέροντος και προορισμού.
- 11.4** Διευρύνουμε το τουριστικό προϊόν με την προώθηση του αγροτουρισμού, του αθλητικού τουρισμού, του επιχειρηματικού τουρισμού και του τουρισμού πολιτιστικής κληρονομιάς.

- 11.5** Προωθούμε τη διασύνδεση, με δημόσια συγκοινωνία, των αγροτικών τουριστικών κέντρων με αστικά κέντρα και παραλιακά μέτωπα.
- 11.6** Αναβαθμίζουμε το τουριστικό μας προϊόν, προωθώντας εκπαιδευτικά σεμινάρια μέσω του αρμόδιου Υφυπουργείου προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- 11.7** Ενισχύουμε την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού μας προϊόντος μέσω της προώθησης της κυκλικής οικονομίας και της δημιουργίας δικτύου πράσινων ξενοδοχείων.
- 11.8** Ενισχύουμε την αεροπορική συνδεσιμότητα της Κύπρου με τη σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με αεροπορικές εταιρείες και γειτονικές χώρες.

Πολιτική 12 | Προώθηση του τομέα επαγγελματικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών

12.1 Επαναξιολογούμε και επανασχεδιάζουμε την προβολή της Κύπρου ως περιφερειακού επιχειρηματικού κέντρου στη βάση του νέου οικονομικού μοντέλου. Αξιοποιούμε την ανασύνταξη και μεταρρύθμιση του κράτους, τον ψηφιακό και φορολογικό μετασχηματισμό και τον σχεδιασμό για την καινοτομία και την ανάπτυξη της Κύπρου ως κόμβο τεχνολογίας και στοχεύουμε στην προσέλκυση νέων επενδύσεων με διευρυμένη συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα του τόπου.

12.2 Εμπλουτίζουμε την κοινωνία και την οικονομία με νέα τεχνολογία και νέες δεξιότητες.

12.3 Ενισχύουμε την προσπάθεια του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων για προβολή της Κύπρου, συντονίζοντας τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες συνδέσμων και άλλων φορέων.

12.4 Ενισχύουμε περαιτέρω την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, δεδομένου ότι η ισχυρή εποπτεία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την προσέλκυση σοβαρών επενδύσεων και για την εύρυθμη λειτουργία μιας διεθνοποιημένης αγοράς.

12.5 Διασυνδέουμε την προώθηση της Κυπριακής κεφαλαιαγοράς με πρωτοβουλίες ανάπτυξης και διάθεσης επιχειρηματικών κεφαλαίων, όπως αυτές διαμορφώνονται στα Ευρωπαϊκά ταμεία και στον Φορέα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων.

12.6 Προωθούμε την ενεργό συμμετοχή της Κύπρου στην προσπάθεια για ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Κεφαλαιαγοράς.

Πολιτική 13 | Ενίσχυση του Τομέα της Ναυτιλίας

13.1 Ενισχύουμε τη Ναυτιλία, δημιουργώντας 'One-Stop-Shipping Centre' στο Υφυπουργείο Ναυτιλίας, στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για τη δημιουργία υπηρεσιών τύπου 'fast track'.

13.2 Αναπτύσσουμε υποδομές σε λιμάνια και θαλάσσιο χώρο της Δημοκρατίας με εναλλακτικά καύσιμα για τις θαλάσσιες μεταφορές. Η Κύπρος βρίσκεται σε ένα πολύ σημαντικό σταυροδρόμι των θαλάσσιων μεταφορών και εμπορίου και η ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών για χρήση Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG), Αμμωνίας, ή/και άλλων επιλογών, θα μπορεί να αναδείξει τον σημαντικό ρόλο που έχει στην παγκόσμια ναυτιλία.

Θα πρέπει να στηριχθούν πρωτοβουλίες έρευνας, μελέτης και αναπτυξιακών έργων και επενδύσεων, για να μπορεί ο τομέας των θαλάσσιων μεταφορών να συνεισφέρει στην πράσινη ενεργειακή μετάβαση.

13.3 Ενισχύουμε τις προσπάθειες για άρση του τουρκικού εμπάργκο.

Πολιτική 14 | Ανάπτυξη του τομέα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

14.1 Δημιουργούμε εθνική στρατηγική για την ανάπτυξη του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

14.2 Ενισχύουμε τη συνεργασία ανάμεσα στα πανεπιστήμια και τον ιδιωτικό τομέα.

14.3 Ενισχύουμε τη συνεργασία των ιατρικών σχολών και δημιουργούμε πανεπιστημιακό νοσοκομείο.

14.4 Επενδύουμε σε υποδομές που θα επιτρέψουν τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και ιδιωτικού τομέα και θα υποβοηθήσουν στην εμπορευματοποίηση του ερευνητικού έργου από τις επιχειρήσεις.

14.5 Ενισχύουμε τη συνεχή αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού και υλικού για την επίτευξη άριστης εκπαιδευτικής ποιότητας, αντίστοιχης με διεθνή πανεπιστήμια.

14.6 Ενισχύουμε και προωθούμε, με κίνητρα, συνεργασίες τοπικών πανεπιστημίων με διεθνή πανεπιστήμια.

14.7 Ενισχύουμε την προσπάθεια ιδιωτικών πανεπιστημίων για διεύρυνση των χωρών από τις οποίες προσελκύουν ξένους φοιτητές.

14.8 Στοχεύουμε στον επαναπατρισμό διακεκριμένων Κυπρίων επιστημόνων που έχουν διακριθεί στο εξωτερικό και προσελκύουμε διακεκριμένους ξένους επιστήμονες στα κυπριακά πανεπιστήμια για μικρότερα ή μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα.

› Στήριξη και Ανάπτυξη του Πρωτογενούς Τομέα

Η ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα στην χώρα μας αποτελεί προτεραιότητα. Παρόλο που σήμερα έχει μικρό ποσοστό συνεισφοράς στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, μπορεί να αποκτήσει σημαντική δυναμική, η οποία, με την αξιοποίηση της τεχνολογίας και άλλων δράσεων, να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης της οικονομίας μας.

Η επένδυση στην ποιότητα, την παράδοση και τη μοναδικότητα των κυπριακών αγροτικών προϊόντων μπορεί να καταστήσει τον πρωτογενή τομέα του τόπου μας πόλο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και κοινωνικής συνοχής, ιδιαίτερα των αγροτικών μας περιοχών. Αυτό ήδη έχει καταδειχθεί μέσα από προϊόντα όπως το χαλλούμι, οι πατάτες, το μέλι, το ελαιόλαδο, οι οίνοι της Κύπρου που διαπρέπουν σε διεθνείς διαγωνισμούς, όπως επίσης τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο ο πρωτογενής τομέας μπορεί, μέσα από συγκεκριμένες δράσεις, να συμβάλει καθοριστικά στην οικονομία της χώρας.

Παράλληλα, ο Κύπριος αγρότης, με την κατάλληλη υποστήριξη, μπορεί να αναδειχθεί σε ουσιαστικό παραγωγό αγαθών και υπηρεσιών με βαρύνουσα οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική σημασία.

Την ίδια στιγμή, θα πρέπει να γίνει συνείδηση όλων ότι ο αγροτικός τομέας δεν αφορά μόνο τους αγρότες. Ο αγροτικός τομέας αφορά και τον καταναλωτή, άρα το σύνολο του Κυπριακού λαού. Στο επίκεντρο, λοιπόν, της πολιτικής μας είναι και η σχέση μεταξύ αγρότη – παραγωγού και καταναλωτή. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο αγροτικός τομέας θα πρέπει να λειτουργεί με τρόπο που να διασφαλίζει στον αγρότη δίκαιο εισόδημα και στον καταναλωτή ασφαλή τρόφιμα σε προσιτές τιμές, τρόφιμα, τα οποία παράγονται με μεθόδους που σέβονται το περιβάλλον και την ευημερία των ζώων. Αυτή είναι άλλωστε και η φιλοσοφία της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο».

Πολιτική 1 | Μείωση του Κόστους Παραγωγής και Προώθηση Αναπτυξιακών Έργων

1.1 Εξασφαλίζουμε με έργα υποδομής επαρκείς ποσότητες νερού για αγροτικούς σκοπούς.

1.2 Προωθούμε την αγροτεχνολογία και την αξιοποίηση τεχνολογιών «έξυπνης γεωργίας», καθώς και την εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης ποιότητας για αύξηση της παραγωγής, μείωση του κόστους παραγωγής και περιορισμό της σπατάλης φυσικών πόρων.

1.3 Προωθούμε την εφαρμοσμένη γεωργική έρευνα μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών με τα Πανεπιστήμια, αξιοποιώντας τα σχετικά αποτελέσματα, μέσα από προγράμματα και δράσεις των Τμημάτων του Υπουργείου και όλους τους εμπλεκόμενους, παραγωγούς, γεωργούς κ.α.

1.4 Προωθούμε ειδικές ρυθμίσεις και κίνητρα για εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) από γεωργούς και συλλογικούς φορείς γεωργών για τη μείωση του κόστους ενέργειας. Δίνουμε έμφαση στην κάλυψη του κόστους ενέργειας για άντληση νερού, τις θερμοκηπιακές καλλιέργειες, την λοιπή γεωργία και την κτηνοτροφία. Παράλληλα, απλοποιούμε και επιταχύνουμε τις σχετικές διαδικασίες εγκατάστασης ΑΠΕ.

1.5 Παρέχουμε κίνητρα για δημιουργία ομάδων παραγωγών, καθώς και για συγχωνεύσεις. Προωθούμε τη δημιουργία συνεργατικών εταιρειών, ώστε να μεγαλώσει το μέγεθος των επιχειρήσεων και να δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας υπέρ των παραγωγών.

1.6 Διαμορφώνουμε μέσω της σύστασης του Οργανισμού Ανάπτυξης Επιχειρήσεων χρηματοδοτικά εργαλεία για τους αγρότες. Η εν λόγω ανάγκη για τα εργαλεία αυτά προκύπτει ειδικότερα στις περιπτώσεις, αγροτών, ιδιαίτερα νέων, που εξασφαλίζουν μέρος της χρηματοδότησης για επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα και δεν έχουν ίδιους πόρους για να καλύψουν το υπόλοιπο της επένδυσης.

1.7 Εισάγουμε τον θεσμό της Κάρτας του Αγρότη, η οποία έχει ως στόχο τη διευκόλυνση πρόσβασης των αγροτών σε χρηματοδότηση για αναγκαίες υπηρεσίες και υλικά, ώστε να στηριχθούν ουσιαστικά οι εργασίες τους.

1.8 Στηρίζουμε τους επαγγελματίες αγρότες για αντικατάσταση του γεωργικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου των παλαιών οχημάτων τους και των οχημάτων μεταφοράς, με υβριδικά/ηλεκτρικά οχήματα. Παράλληλα, τους στηρίζουμε για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για τη φόρτιση των οχημάτων αυτών.

1.9 Ενισχύουμε τον προϋπολογισμό του Στρατηγικού Σχεδίου 2023-2027 για τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, προκειμένου να στηριχθούν οι αγρότες μας προς την κατεύθυνση δημιουργίας σύγχρονων και οικονομικά βιώσιμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

1.10 Δημιουργούμε ένα αξιόπιστο σύστημα γεωργικών συμβούλων που «ενοποιεί» την Γεωργική Εκπαίδευση – Κατάρτιση, την παροχή συμβουλών προς τους αγρότες και τη μεταφορά τεχνογνωσίας και καινοτομιών.

1.11 Παρέχουμε κίνητρα για παραγωγή προϊόντων υψηλής αξίας και εξιδικευμένων διατροφικών προτιμήσεων (π.χ. βιολογικής γεωργίας και τοπικότητας) με χαμηλό κόστος, αξιοποιώντας φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές (όπως βιολογική καταπολέμηση ασθενειών, αξιοποίηση κομπόστας που προκύπτει από τη διαχείριση κλαδεμάτων και κοπριάς, τοπικών ιδιοτήτων κ.α.).

Πολιτική 2 | Σταθεροποίηση του Αγροτικού Εισοδήματος, βελτίωση των συνθηκών οικονομικής δραστηριοποίησης των αγροτών και διασφάλιση της παραγωγής

2.1 Προωθούμε την υγιή ανάπτυξη υφιστάμενων και νέων συνεργατικών σχημάτων στον αγροδιατροφικό τομέα. Αξιοποιούμε την εμπειρία επιτυχημένων μοντέλων συνεταιρισμού στον πρωτογενή τομέα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αντλούμε θετικές πρακτικές από τη συνεισφορά του συνεταιριστικού κινήματος στην αγροτική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου στο παρελθόν και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών.

2.2 Για την προώθηση συνεργατικών σχημάτων αναπτύσσουμε τον θεσμό συμβολαιακής γεωργίας και δημιουργούμε ηλεκτρονικές εφαρμογές για τη διαχείριση της δραστηριότητας των συνεργατικών σχηματισμών και την επικοινωνία των μελών τους. Παράλληλα, προωθούμε μέσω των ηλεκτρονικών εφαρμογών, την ανάπτυξη προγραμμάτων με στόχο να ενθαρρύνουμε τη συνεργατικότητα και την εξωστρέφεια, με την από κοινού αξιοποίηση δικτύων μάρκετινγκ και εμπορίας.

2.3 Μελετάμε τη μετεξέλιξη της πλατφόρμας, που συμπεριλαμβάνεται και στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων, με προοπτική να μετεξελιχθεί σε ηλεκτρονικό δημοπρατήριο, μέσα από την οποία θα γίνεται καλύτερος προγραμματισμός της παραγωγής και θα ενισχύεται η ασφάλεια των συναλλαγών με την έγκαιρη πληρωμή των αγροτών και την διαφάνεια στις τιμές. Με αυτό το τρόπο περιορίζουμε όσο το δυνατό τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης του προϊόντος από την παραγωγή και της τιμής της αγοράς από τον καταναλωτή, αποκαθιστώντας έτσι μια από τις μεγαλύτερες αδικίες στην αλυσίδα εφοδιασμού και διάθεσης τροφίμων.

2.4 Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα στις αγροτικές και ορεινές περιοχές, με την ανάπτυξη μικρής κλίμακας επιχειρήσεων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και τη δημιουργία εναλλακτικών και συμπληρωματικών εισοδημάτων στους αγρότες μας.

2.5 Λαμβάνουμε, μέσα από απλουστευμένες διαδικασίες, δραστικά μέτρα για περιορισμό των ζημιών από ακραία καιρικά φαινόμενα, τα οποία εμφανίζονται εντονότερα και συχνότερα λόγω της κλιματικής αλλαγής (εγκατάσταση αντικαλαζικών, αντιβρόχινων δικτύων και συστήματα αντιμετώπισης παγετού). Παράλληλα, στοχεύουμε στην ταχύτερη καταβολή ενισχύσεων και αποζημιώσεων από το Ταμείο Διαχείρισης Κινδύνων στην Γεωργική Παραγωγή, μέσα από την απλούστευση των διαδικασιών του.

2.6 Εξετάζουμε την ενίσχυση της περαιτέρω ασφαλιστικής κάλυψης των αγροτικών επιχειρήσεων, μέσω της συνεργασίας του Ταμείου Προστασίας και Ασφάλισης Παραγωγής, με τις ασφαλιστικές εταιρείες του ιδιωτικού τομέα, στη βάση του μοντέλου που ακολουθείται σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

2.7 Αξιοποιούμε εργαλεία ανάδειξης της ποιότητας των κυπριακών προϊόντων, όπως το Κυπριακό Σήμα και το σύστημα πιστοποίησης Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΟΠ, ΠΓΕ) της ΕΕ, ώστε να εδραιωθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα προϊόντα που δηλώνονται ως κυπριακά, να αποφεύγονται φαινόμενα παραπλάνησης και να προστατεύονται τα συμφέροντα των παραγωγών από απομιμήσεις και αθέμιτο ανταγωνισμό.

2.8 Συστήνουμε ανεξάρτητη επιτροπή με στόχο την υλοποίηση ενεργειών για την προστασία του χαλουμιού ΠΟΠ. Παράλληλα, εντατικοποιούμε τους ελέγχους για πιστοποίηση της αυθεντικότητας του παραγόμενου χαλουμιού ΠΟΠ, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από την ΕΕ.

2.9 Εντατικοποιούμε τους ελέγχους στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομοθεσίας για τις Αθέμιτες Εμπορικές Πρακτικές στην Αλυσίδα Εφοδιασμού Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων, προστατεύοντας τόσο τον παραγωγό όσο και τον καταναλωτή.

2.10 Αναπτύσσουμε μια νέα στρατηγική προώθησης των κυπριακών προϊόντων με την προβολή της ποιότητας, της παράδοσης και της μοναδικότητάς τους, στοχεύοντας στη δημιουργία ενός μοναδικού «γαστρονομικού προϊόντος» τόσο για τις αγορές του εξωτερικού όσο και για τον εγχώριο τουρισμό και την εγχώρια κατανάλωσή μας.

2.11 Ενθαρρύνουμε τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ γεωργικών συνεταιρισμών και άλλων τομέων, ιδιαίτερα με τον τομέα του τουρισμού.

2.12 Καθορίζουμε κοινές στρατηγικές εμπορίας και μάρκετινγκ που διασφαλίζουν στους αγρότες ισχυρή διαπραγματευτική ισχύ στην αγορά. Ενισχύουμε την ικανότητα του επιχειρηματικού σχεδιασμού των υφιστάμενων γεωργικών συνεταιρισμών με την ενθάρρυνση της εκπόνησης μακροπρόθεσμων στρατηγικών εμπορίας.

2.13 Εκσυγχρονίζουμε το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών με στόχο την ενδυνάμωση και την ανάπτυξη της πατατοκαλλιέργειας.

2.14 Στηρίζουμε τη δημιουργία Κυπριακής 'εξαγωγικής αλυσίδας'. Διαμορφώνουμε το πλαίσιο στο οποίο κυπριακές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) και συνεταιρισμοί τροφοδοτούν μεγάλες εξαγωγικές επιχειρήσεις, που θα αποτελούν τον 'εξαγωγικό κόμβο', με στόχο την προώθηση των κυπριακών προϊόντων σε όλο τον κόσμο. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι ΜμΕ μπορούν να γίνουν πιο ανταγωνιστικές, ως μέρος μιας ευρύτερης παραγωγικής διαδικασίας, υποκαθιστώντας κομμάτι των εισαγωγών.

2.15 Προωθούμε τις εξαγωγές των προϊόντων μας μέσω συνεργασιών με γειτονικές χώρες.

2.16 Χωροθετούμε νέες κτηνοτροφικές περιοχές, με όλες τις αναγκαίες υποδομές, ώστε να μπορέσουν να εγκατασταθούν νέες μονάδες αιγοπροβάτων, αλλά και για να μετακινηθούν κτηνοτροφικές μονάδες που δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την αναγκαία αδειοδότηση, ή δημιουργούν οχληρία.

2.17 Προωθούμε την επαναδραστηριοποίηση της παραδοσιακής εκτατικής, (μη εντατικής) κτηνοτροφίας στις εγκαταλειμμένες ορεινές και ημιορεινές περιοχές. Πέρα από την αξιοποίηση των περιοχών αυτών, η δραστηριότητα αυτή περιορίζει τον κίνδυνο πυρκαγιών γύρω από τις κοινότητες και τις δασικές περιοχές.

Πολιτική 3 | Διασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος

3.1 Διαμορφώνουμε πλαίσιο παροχής κινήτρων για αξιοποίηση της αδρανούς γης στα ορεινά και ημιορεινά, ώστε να καλλιεργηθεί όσο το δυνατό περισσότερη γη για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων που σήμερα εισάγονται. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ενισχύεται η οικονομική δραστηριότητα των ορεινών κοινοτήτων και προστατεύονται τα δάση από τις πυρκαγιές που προκαλούνται λόγω της εγκατάλειψης της γεωργικής γης και της κλιματικής αλλαγής.

3.2 Υιοθετούμε τεχνολογικές, φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις, που αυξάνουν την παραγωγικότητα, επιτυγχάνοντας με αυτό τον τρόπο και τους πράσινους στόχους μας.

3.3 Αξιοποιούμε νέες τεχνολογίες για μείωση της κατανάλωσης νερού και αύξηση των διαθέσιμων για τη γεωργία υδάτινων πόρων, μέσα από έργα αξιοποίησης ανακυκλωμένου νερού και αφαλάτωσης με φιλικές περιβαλλοντικά μεθόδους.

3.4 Διασφαλίζουμε την ασφάλεια και υγεία των καταναλωτών, μέσα από τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών φαρμάκων στη κτηνοτροφία και φυτοφαρμάκων στη γεωργία.

3.5 Δημιουργούμε ειδική υπηρεσία, η οποία θα έχει την ευθύνη να ελέγχει για υπολείμματα φυτοφαρμάκων και αντιβιοτικών σε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα αντίστοιχα, σε όλη την αλυσίδα παραγωγής και διάθεσης τροφίμων. Στοχεύουμε στον έλεγχο, τόσο των προϊόντων που παράγονται στον τόπο μας, όσο και των εισαγόμενων προϊόντων και όσων μεταφέρονται δια μέσου της πράσινης γραμμής από τα κατεχόμενα στη βάση του σχετικού κανονισμού της ΕΕ.

3.6 Αξιοποιούμε τα παραπροϊόντα/υποπροϊόντα της ζωικής και φυτικής παραγωγής (π.χ. κομπόστα, κοπριά, κλαδέματα) στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας, μέσω των μέτρων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, παρέχοντας ισχυρά κίνητρα στους αγρότες, με στόχο τη μείωση στο ελάχιστο του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των παραγόμενων προϊόντων.

3.7 Αναβαθμίζουμε την Τράπεζα Γενετικού Υλικού της Κύπρου, με στόχο τη διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών του τόπου μας και τον περιορισμό της εξάρτησης σε κρίσιμους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής.

3.8 Παρέχουμε κίνητρα για διαφύλαξη και διατήρηση λωρίδων/νησίδων βιοποικιλότητας στις εκμεταλλεύσεις των γεωργών, καθώς και για διατήρηση ξερολιθιών.

3.9 Στηρίζουμε τη μελισσοκομία, η οποία, πέρα από το όφελος στην αγροτική οικονομία, επιφέρει ευεργετικά αποτελέσματα στα αγροοικοσυστήματα.

Πολιτική 4 | Βιώσιμη Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια

4.1 Εκσυγχρονίζουμε τα αλιευτικά σκάφη των αλιέων μας.

4.2 Ενδυναμώνουμε τον έλεγχο για αντιμετώπιση φαινομένων παράνομης αλιείας.

4.3 Δημιουργούμε και αξιοποιούμε τεχνητούς υφάλους, ως μέσο εμπλουτισμού της βιοποικιλότητας, αλλά και των αλιευμάτων των περιοχών στις οποίες εγκαθίστανται.

4.4 Διασφαλίζουμε τη συνεχή αναβάθμιση των αλιευτικών καταφυγίων της Κύπρου.

4.5 Στηρίζουμε τους αλιείς μας για να αντιμετωπίσουν τις ζημιές που τους προκαλούν εισβλητικά είδη, όπως ο λαγοκέφαλος και το λεοντόψαρο, καθώς και προστατευόμενα είδη, όπως τα δελφίνια και οι φώκιες.

4.6 Δημιουργούμε χερσαίες υποδομές εξυπηρέτησης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας του τόπου μας.

4.7 Στηρίζουμε τη μεταποίηση, εμπορία και εξαγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας.

4.8 Διαμορφώνουμε στρατηγική προώθησης των εξαιρετικής ποιότητας προϊόντων της κυπριακής υδατοκαλλιέργειας.

4.9 Ενισχύουμε και θεσμοθετούμε τη συνεργασία της Κύπρου με γειτονικές χώρες για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας.

› Τουρισμός

Ο Τουρισμός αποτελεί διαχρονικά έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της οικονομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Λόγω της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και των κλιματολογικών συνθηκών της, έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει μια ευρεία γκάμα επισκεπτών από διάφορες χώρες, σε ολόχρονη βάση.

Ο όποιος σχεδιασμός για την τουριστική βιομηχανία πρέπει να έχει συνέχεια και να λαμβάνει υπόψη τη μέχρι τώρα πορεία και στρατηγική, καθώς ο τομέας είναι τόσο σημαντικός, που πρέπει να έχει συνεχή εξέλιξη, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς τάσεις, αλλά και πώς η βιομηχανία θα βοηθήσει στην ευημερία και ποιοτική ζωή των κατοίκων της Κύπρου.

Η παγκόσμια υγειονομική κρίση που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2020, αλλά και το ράλι ακρίβειας, απέδειξε και πάλι την πολυσήμαντη αξία του τουρισμού για την χώρα, αφού αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα ανάκαμψης της οικονομίας το 2022, ενώ παράλληλα διαφάνηκε και το πόσο ευάλωτος είναι σε εξωτερικές κρίσεις. Ως αποτέλεσμα, στόχος θα πρέπει να είναι να ενισχύσουμε το μερίδιο αγοράς στις στοχευόμενες αγορές, διεύρυνση των αγορών στόχευσης, με την παράλληλη συνεχή βελτίωση και προσαρμογή των εμπειριών που προσφέρονται.

Κομβικό σημείο για την επιτυχή ανάπτυξη του τουριστικού τομέα αποτελεί η δημιουργία της κατάλληλης κουλτούρας, η προώθηση του τουριστικού προϊόντος με στοχευμένο και σύγχρονο μάρκετινγκ και η ενίσχυση της συνδεσιμότητας του νησιού.

Προτεραιότητα μας, είναι να στηρίξουμε την ιδιωτική πρωτοβουλία, ώστε να πορευθούμε μαζί με υπευθυνότητα για το μέλλον του τουρισμού της χώρας μας. Προς αυτή την κατεύθυνση:

Επικαιροποιούμε και ενισχύουμε την Στρατηγική Τουρισμού 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας. Θέτουμε συγκεκριμένους στόχους υλοποίησης και μηχανισμό παρακολούθησης της επίτευξης των στόχων και ενδιάμεσης αξιολόγησης της Στρατηγικής.

1.2 Δημιουργούμε Φορέα Προβολής με στόχο την αναβάθμιση των δράσεων προβολής της Κύπρου ως τουριστικό προορισμό, ο οποίος θα λειτουργεί σε στενή συνεργασία και με τον ιδιωτικό τομέα και φορείς του τουρισμού, υιοθετώντας παράλληλα καλές πρακτικές του εξωτερικού που εφαρμόστηκαν με επιτυχία.

1.3 Στηρίζουμε την ενδυνάμωση των υφιστάμενων φορέων προβολής και συντονίζουμε τις προσπάθειες όλων των εμπλεκόμενων μέσω του Φορέα Προβολής.

1.4 Στηρίζουμε την προσαρμογή του τουριστικού κλάδου στις τεχνολογικές εξελίξεις ενισχύοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό της τουριστικής Κύπρου σε όλους τους τομείς, με στόχο την αναβάθμιση της ψηφιακής παρουσίας του προορισμού σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.

1.5 Υιοθετούμε και εφαρμόζουμε καλές πρακτικές έξυπνου τουρισμού (smart tourism) στα προϊόντα, υπηρεσίες, στη διαχείριση και λειτουργία των τουριστικών περιοχών και επιχειρήσεων.

1.6 Ενισχύουμε την αεροπορική συνδεσιμότητα της Κύπρου με τη σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με αεροπορικές εταιρείες και γειτονικές χώρες, για επέκταση συνδεσιμότητας σε μακρινούς προορισμούς, από τους οποίους μπορούμε να φέρουμε τουρισμό υψηλότερων προδιαγραφών (high spenders). Δίνουμε επίσης έμφαση στην αύξηση των αεροπορικών εταιρειών που χρησιμοποιούν ως βάση τα αεροδρόμια της χώρας μας, με στόχο την ευελιξία και τη διεύρυνση σε νέες και υφιστάμενες αγορές.

1.7 Επενδύουμε σε βελτιωτικά έργα υποδομών για την αντιμετώπιση της αισθητικής αταξίας, τόσο σε τουριστικές περιοχές, όσο και σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές.

1.8 Προωθούμε τη διασύνδεση, με δημόσια συγκοινωνία, των αγροτικών τουριστικών κέντρων με αστικά κέντρα και παραλιακά μέτωπα.

1.9 Αναβαθμίζουμε το τουριστικό μας προϊόν, προωθώντας εκπαιδευτικά σεμινάρια, μέσω της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, σε συνεργασία με το αρμόδιο Υφυπουργείο και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

1.10 Επιδιώκουμε την επαγγελματική πιστοποίηση των υπαλλήλων της τουριστικής βιομηχανίας, με στόχο το τουριστικό μάρκετινγκ να ανταποκρίνεται σε ποιοτικές υπηρεσίες από τον ανθρώπινο παράγοντα.

1.11 Ενισχύουμε τις διμερείς πολιτικές σχέσεις και την εδραίωση πολιτικής εμπιστοσύνης με εκπροσώπηση από διαπιστευμένες αποστολές, που θα συμβάλουν καθοριστικά στην προώθηση οικονομικών, εμπορικών και τουριστικών σχέσεων.

1.12 Βελτιώνουμε και απλοποιούμε το νομοθετικό και χωροταξικό πλαίσιο και ενισχύουμε τις πολιτικές και τα κίνητρα για αναβάθμιση και προσέλκυση επενδύσεων.

1.13 Επενδύουμε στην οικονομική διπλωματία, με στόχο την εδραίωση σχέσεων με άλλα κράτη και με παγκόσμιους τουριστικούς κολοσσούς, ώστε να ενδυναμώσουμε υφιστάμενες και να αναπτύξουμε νέες αγορές.

1.14 Προωθούμε μέτρα, σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς, για την εξασφάλιση επαρκούς και ποιοτικού προσωπικού για την ξενοδοχειακή, επισιτιστική και γενικότερα στην τουριστική βιομηχανία.

1.15 Ενισχύουμε τα παραλιακά θέρετρα της χώρας μας, μέσω της αναβάθμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών τους, ενώ επενδύουμε μεταξύ άλλων, στον Θαλάσσιο και Παράκτιο Τουρισμό.

1.16 Προωθούμε την περαιτέρω ανάπτυξη της ενδοχώρας και της υπαίθρου, βελτιώνοντας την προσβασιμότητα από και προς τα αστικά κέντρα και αναβαθμίζοντας τις προσφερόμενες εμπειρίες.

1.17 Εμπλουτίζουμε το τουριστικό μας προϊόν, ενδυναμώνοντας και προωθώντας τον αθλητικό τουρισμό, τον ιατρικό τουρισμό, τον καταδυτικό τουρισμό, τον αγροτικό τουρισμό τον επιχειρηματικό τουρισμό, τον πολιτιστικό/ θρησκευτικό τουρισμό, μεταξύ άλλων, στοχεύοντας παράλληλα στην επέκταση της τουριστικής περιόδου και άμβλυνση του προβλήματος της εποχικότητας.

1.18 Αναδεικνύουμε το πρόβλημα ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων τη χειμερινή περίοδο και προωθούμε κίνητρα, ώστε οι επιχειρήσεις να παραμένουν σε λειτουργία σε ολόχρονη βάση .

1.19 Αναδεικνύουμε τη γαστρονομία της χώρας μας σε διεθνές επίπεδο, αλλά και μέσω τοπικών δράσεων, αποδίδοντας στις παραδοσιακές γεύσεις της χώρας μας την αξία που της αρμόζει, με την εφαρμογή δράσεων προβολής της Κυπριακής κουζίνας και των Κυπριακών προϊόντων. Ενδυναμώνουμε την προσπάθεια για κατανάλωση των κυπριακών παραδοσιακών προϊόντων από τον τουρισμό, κυρίως μέσω των ξενοδοχειακών και επισιτιστικών μονάδων.

1.20 Εντατικοποιούμε τις προσπάθειες για επίλυση χρόνιων προβλημάτων που ταλανίζουν τη βιομηχανία του τουρισμού, όπως ηχορύπανση, οπτική ρύπανση, παράνομες υπηρεσίες ταξί, κ.α.

1.21 Ενισχύουμε την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού μας προϊόντος μέσω της προώθησης της κυκλικής οικονομίας και της δημιουργίας δικτύου πράσινων επιχειρήσεων.

1.22 Προωθούμε τη δημιουργία ελκυστικών εκδηλώσεων περιφερειακής ή/ και διεθνούς εμβέλειας (mega events) και αυθεντικών εμπειριών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου (π.χ. διοργανώσεις διεθνών συνεδριών, πολιτιστικών, αθλητικών εκδηλώσεων κ.α.).

1.23 Δημιουργούμε παρατηρητήριο τουρισμού στα πρότυπα διεθνών προδιαγραφών, με στόχο την καταγραφή και ανάλυση δεδομένων που αφορούν όλο το φάσμα των τουριστικών δραστηριοτήτων, τόσο στην Κύπρο, όσο και σε ανταγωνιστικούς προορισμούς. Ο στόχος είναι η έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση όλων των φορέων της βιομηχανίας, ώστε να υποβοηθούνται οι αποφάσεις και να βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα του τομέα.

› Στεγαστική Πολιτική

Τα τελευταία χρόνια βρισκόμαστε ενώπιον ακόμη μιας μεγάλης πρόκλησης, του στεγαστικού προβλήματος, που ιδιαίτερα σε κάποιες περιοχές έχει πάρει διαστάσεις πρωτοφανείς για τα δεδομένα της χώρας μας. Το ιδιαίτερα υψηλό κόστος ανέγερσης κατοικίας, αλλά και η δυσκολία στην εξασφάλιση χρηματοδότησης, έχουν εκτοπίσει τις χαμηλά, αλλά και τις μέτρια αμειβόμενες ομάδες συμπατριωτών μας από την στεγαστική αγορά. Η προσιτή στέγαση, είτε με αγορά είτε με ενοικίαση, που με βάση τη διεθνή πρακτική δεν πρέπει να ξεπερνά το 30% του ακαθάριστου εισοδήματος ενός νοικοκυριού, αποτελεί σήμερα ιδιαίτερα για τους νέους μας στόχο ακατόρθωτο.

Η επαρκής στέγαση είναι, την ίδια στιγμή, θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, όπως και η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση την έχει χαρακτηρίσει, που προάγει την κοινωνική συνοχή και που για πρώτη φορά μετά από αρκετά χρόνια αποτελεί πρώτιστο πρόβλημα, όχι μόνο για τους ευάλωτους συμπολίτες μας, αλλά και για άτομα μεσαίου εισοδήματος. Η πολιτεία έχει υποχρέωση να επαναπροσδιορίσει την Στεγαστική της πολιτική, μέσα από μια ολιστική και ρεαλιστική προσέγγιση, που να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της Κυπριακής Κοινωνίας, τις προκλήσεις της εποχής μας, αλλά και να θέτει τα θεμέλια για το μέλλον. Η διασφάλιση κατάλληλης στέγης δεν πρέπει να γίνεται θυσιάζοντας άλλες βασικές ανάγκες, όπως είναι η διατροφή, η εκπαίδευση, η χρήση ενέργειας, κ.α.

Η πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης σε όσους και όσες θέλουν να αποκτήσουν πρώτη κατοικία, ιδιαίτερα για νέους και νεαρά ζευγάρια, αποτελεί σήμερα μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις. Είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο συναντίληψης μεταξύ Κράτους, Τραπεζικών Ιδρυμάτων και Ιδιωτικού Τομέα, που να υποβοηθά και να ενισχύει τη στεγαστική πολιτική της χώρας.

Την ίδια στιγμή, ο Πολεοδομικός και Χωροταξικός σχεδιασμός της χώρας μας χρήζει ευρύτερου επανασχεδιασμού. Προς αυτή την κατεύθυνση αξιοποιούμε σύγχρονα πολεοδομικά εργαλεία με στόχο την ορθή ανάπτυξη των πόλεων και της υπαίθρου μας στη βάση ενός ολοκληρωμένου και επιστημονικού προγραμματισμού, που θα λαμβάνει υπόψη τις σύγχρονες προκλήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η στεγαστική μας πολιτική διαμορφώνεται μέσα από επτά πολιτικές ως ακολούθως:

Πολιτική 1 | Εκσυγχρονισμός θεσμών και προγραμμάτων/σχεδίων

1.1 Συστήνουμε Ενιαίο Φορέα Στέγασης (ΕΦΣ), αρμοδιότητά του οποίου θα είναι η εφαρμογή της Στεγαστικής Πολιτικής του Κράτους. Ο Ενιαίος Φορέας Στέγασης θα έχει την ευθύνη διαχείρισης της κρατικής γης, αλλά και τη συγκέντρωση και διαχείριση όλων των στεγαστικών προγραμμάτων και σχεδίων του κράτους, μέσα από ένα ενιαίο πλαίσιο. Ο Ενιαίος Φορέας Στέγασης μπορεί να αποτελέσει μετεξέλιξη του Κυπριακού Οργανισμού Ανάπτυξης Γης.

1.2 Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο πολίτης θα έχει ένα και μόνο σημείο αναφοράς, από το οποίο θα καθοδηγείται για τις στεγαστικές του επιλογές, ανάλογα με τις στεγαστικές του ανάγκες, ιδιότητα, οικονομικά και οικογενειακά δεδομένα. Τα προσφερόμενα στεγαστικά προγράμματα θα αναρτώνται σε ειδική ιστοσελίδα και σχετικές πληροφορίες και αιτήσεις θα συμπεριληφθούν στις παρεχόμενες υπηρεσίες των Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ).

1.3 Στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης που θα ακολουθηθεί, συγκεντρώνουμε και κατηγοριοποιούμε τα τεμάχια γης που ανήκουν στο κράτος ανά περιοχή και καταγράφουμε τα πολεοδομικά χαρακτηριστικά τους, έτσι ώστε να μπορέσει ο Ενιαίος Στεγαστικός Φορέας να αναπτύξει στοχευμένες πολιτικές.

Πολιτική 2 | Συνεργασία Πολιτείας – Ιδιωτικού Τομέα

2.1 Αξιοποιούμε μεγάλα τεμάχια κρατικής γης, μέσω της συνεργασίας κράτους και ιδιωτικού τομέα, για παροχή κατοικιών και Φοιτητικών Εστιών με προσιτό ενοίκιο, αλλά και παροχής επαγγελματικής στέγης σε νέους επαγγελματίες. Μελετάμε τρόπους συνεργασίας του Κράτους με τον Ιδιωτικό Τομέα, όπως ανοιχτούς διαγωνισμούς σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (μέθοδος DFBOT – Design, Finance, Build, Operate, Transfer), στη βάση των οποίων θα επιλέγονται ανάδοχοι οι οποίοι θα ανεγείρουν σύγχρονες κατοικίες με δικά τους έξοδα, εκ των οποίων ένα σημαντικό ποσοστό θα μισθώνεται σε προσιτό ενοίκιο σε νέους και νεαρά ζευγάρια, βάσει οικονομικών κριτηρίων, καθώς και σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες. Μετά την παρέλευση συμφωνημένης χρονικής περιόδου,

το δημόσιο θα ανακτήσει την κυριότητα της γης και της ανάπτυξης. Με αυτό τον τρόπο, με μηδενικό κόστος για το Δημόσιο, μπορούν να αυξηθούν οι διαθέσιμες οικιστικές μονάδες με προσιτό ενοίκιο σε πολύ σύντομο διάστημα. Παρόμοια προγράμματα εφαρμόζονται με μεγάλη επιτυχία στην Αυστρία, Ολλανδία και Ισπανία.

2.2 Συγκεντρώνουμε τα ποσά που εισπράττονται από εξαγορές Δημοσίων Χώρων Πρασίνου και Κοινωνικού Εξοπλισμού σε Ειδικό Ταμείο Κοινωνικής Στέγασης για σκοπούς αξιοποίησης από τον Ενιαίο Φορέα Στέγασης.

Πολιτική 3 | Ενεργοποίηση Ιδιωτικού Τομέα – Αύξηση Οικιστικού αποθέματος προς ενοικίαση

3.1 Στοχεύουμε στην αύξηση του κτιριακού αποθέματος που διατίθεται προς ενοίκιο, σε περιοχές με αυξημένο στεγαστικό πρόβλημα. Προσαρμόζουμε επιτυχημένα παραδείγματα άλλων χωρών στην Κύπρο (Build to Rent) και παρέχουμε

πολεοδομικά και φορολογικά κίνητρα για μεγάλες αναπτύξεις οικιστικών μονάδων, που θα διατεθούν προς ενοικίαση για συγκεκριμένη καθορισμένη χρονική περίοδο.

Πολιτική 4 | Παροχή στοχευμένων και ελκυστικών κινήτρων – Ενεργοποίηση Ιδιωτικού Τομέα

4.1 Ενισχύουμε και βελτιώνουμε τα υφιστάμενα Πολεοδομικά Κίνητρα που παρέχονται για προσιτή κατοικία. Διευρύνουμε τις επιτρεπόμενες αναπτύξεις σε επιλεγμένες περιοχές και παρέχουμε Πολεοδομικά Κίνητρα σε όσους ιδιώτες συμπεριλάβουν Κοινωνική Στέγη στις αναπτύξεις τους. Ανάλογα με την ένταση της Κοινωνικής Στέγασης στις αναπτύξεις, τα κίνητρα μπορούν να αυξάνονται κλιμακωτά. Οι αιτήσεις των αναπτύξεων που εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο θα εξετάζονται κατά προτεραιότητα.

4.2 Εισάγουμε φορολογικά κίνητρα σε ιδιοκτήτες ακινήτων που θα ανανεώσουν τη μισθωτική

σύμβαση στον ίδιο εκμισθωτή χωρίς αύξηση του ενοικίου, ή το μειώνουν.

4.3 Εξετάζουμε το ενδεχόμενο μέρος των τόκων των στεγαστικών δανείων για πρώτη κατοικία, ή μέρος του ενοικίου που πληρώνεται για πρώτη κατοικία, στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων, να εκπίπτουν του φορολογικού εισοδήματος.

4.4 Εξετάζουμε το ενδεχόμενο μείωσης των μεταβιβαστικών τελών για απόκτηση πρώτης κατοικίας.

Πολιτική 5 | Στοχευμένες Χορηγίες – Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

5.1 Μελετάμε σχέδια για πρόσβαση σε χρηματοδότηση για απόκτηση πρώτης κατοικίας, όπως την καταβολή από το Κράτος της προκαταβολής που απαιτείται από τις τράπεζες για δανεισμό. Οι δικαιούχοι θα έχουν την υποχρέωση αποπληρωμής του δανείου, αλλά και του ποσού που κατέβαλε το κράτος. Σε περίπτωση αθέτησης πληρωμών, το κράτος θα καταβάλλει το υπολειπόμενο ποσό στην τράπεζα, θα ανακτήσει το ακίνητο και θα το αξιοποιεί, στα πλαίσια της στεγαστικής της πολιτικής μέσα από τον Ενιαίο Φορέα Στέγασης.

5.2 Μελετούμε εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης των χορηγιών μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Αναπτύξεως και τη συμμετοχή στο Housing Europe και εισάγουμε στοχευμένες επιχορηγήσεις για ανακαινίσεις, οι οποίες συμβάλλουν σε ενεργειακή απόδοση και μείωση του κόστους που αφορά την ενέργεια.

Πολιτική 6 | Σύγχρονος Πολεοδομικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός

6.1 Εκσυγχρονίζουμε τα Τοπικά Σχέδια και τη Δήλωση Πολιτικής και εντάσσουμε όλα τα Διατάγματα και Εντολές σε ενιαίο κείμενο. Ο εκσυγχρονισμός των Σχεδίων Αναπτύξεων και η συχνή τεχνοκρατική αξιολόγησή τους θα τα καταστήσει πιο ευέλικτα και αποδοτικά, ούτως ώστε έγκαιρα να αντιμετωπίζονται προκλήσεις και ανάγκες.

6.2 Προωθούμε την εκπόνηση του «Σχεδίου για τη Νήσο». Το εν λόγω σχέδιο δεν εφαρμόστηκε ποτέ, λόγω της τουρκικής εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής εδαφών της πατρίδας μας. Η απουσία του καθολικού χωροταξικού σχεδιασμού οδήγησε σε αποσπασματικές προσπάθειες επίλυσης σχετικών προβλημάτων.

Πολιτική 7 | Προσφυγικά Στεγαστικά σχέδια

7.1 Μελετούμε την δυνατότητα μεταφοράς και αξιοποίησης (σε 1η φάση μέχρι και συγγενείς πρώτου βαθμού) συντελεστή δόμησης από τις κατεχόμενες περιοχές για ανέγερση κατοικίας, ή/και επαγγελματικής στέγης στις ελεύθερες περιοχές.

7.2 Οι συνθήκες διαβίωσης σε ορισμένους προσφυγικούς συνοικισμούς, ή και σε Τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας σπίτια, είναι εξαιρετικά δύσκολες, με αποτέλεσμα, σε κάποιες των περιπτώσεων, να μην είναι κατοικήσιμες

οι οικιστικές μονάδες. Μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω και της πολύ κακής κατάστασης των κτιρίων, έχουν δημιουργηθεί τεράστια κοινωνικά και άλλα προβλήματα. Αυξάνουμε τα κονδύλια και επισπεύδουμε τις σχετικές διαδικασίες για τη συντήρηση των κτιρίων.

7.3 Ετοιμάζουμε πρόγραμμα συνολικής αντιμετώπισης των επιδιορθώσεων, αναδομήσεων και εξωραϊσμού προσφυγικών οικισμών, με τον καθορισμό συγκεκριμένων στόχων και χρονοδιαγραμμάτων.

Πολιτική 8 | Εκσυγχρονισμός της διαχείρισης των κριτηρίων διάθεσης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών

8.1 Η αξία των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών στις ελεύθερες περιοχές ανέρχεται σε δισεκατομμύρια ευρώ. Είναι γενικά παραδεκτό ότι το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και οι κανονισμοί που θεσπίστηκαν, δεν πέτυχαν σε ικανοποιητικό βαθμό τους βασικούς στόχους της διαχείρισης και πολύ περισσότερο, την ισονομία μεταξύ των προσφύγων. Μέσα σε αυτό πλαίσιο προχωρούμε στην θέσπιση

νέων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων με στόχο η διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών να έχει ως προτεραιότητα την αντιμετώπιση των αναγκών των προσφύγων με αξιοκρατία, απόλυτη διαφάνεια και ισονομία.

› Μετανάστευση – Αποτελεσματική Αντιμετώπιση

Η διαχείριση των αυξημένων μεταναστευτικών ροών αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις σε πανευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η Κύπρος, ως Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που βρίσκεται στα εξωτερικά της σύνορα, καλείται να αντιμετωπίσει δυσανάλογες ροές, τόσο σε σχέση με το μέγεθος και τους πόρους της, όσο και σε σχέση με τον πληθυσμό της.

Την ίδια στιγμή, η τουρκική κατοχή δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την κατάσταση, αφού οι κατεχόμενες περιοχές τυχάνουν εκμετάλλευσης από την Τουρκία για την εργαλειοποίηση του ανθρωπιστικού αυτού θέματος, μέσω της συστηματικής και οργανωμένης διοχέτευσης μεταναστών στις ελεύθερες περιοχές.

Από την πλευρά της, η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να αναπτύξει ενιαία πολιτική αντιμετώπισης του εν λόγω φαινομένου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτιών της μετανάστευσης, τον καταμερισμό των βαρών (burden sharing), καθώς επίσης της παροχής ειδικής και στοχευμένης στήριξης προς τις χώρες πρώτης γραμμής, όπως είναι η Κύπρος.

Ανταποκρινόμενοι στις διεθνείς μας υποχρεώσεις και με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, με ιδιαίτερη ευαισθησία στην ανθρωπιστική πτυχή του προβλήματος και στα παιδιά, με τις προτάσεις μας καθιστούμε τη χώρα μας μη ελκυστικό προορισμό παράτυπης μετανάστευσης, επιδεικνύοντας μηδενική ανοχή στους διακινητές, στους παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών και σε όσους διαταράσσουν τη δημόσια τάξη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, διασφαλίζουμε και την πρόσβαση στη διεθνή προστασία και την παραχώρηση παραμονής, μόνο, σε όσους τη δικαιούνται.

Στοχεύουμε σε ένα πιο γρήγορο και αποτελεσματικό σύστημα εξέτασης αιτήσεων ασύλου και ταχείες εθελούσιες επιστροφές και απελάσεις των μη δικαιούχων, ούτως ώστε να καθίσταται, παράλληλα, δυνατή η ένταξη των νόμιμα διαμενόντων στην κυπριακή κοινωνία και η αξιοποίησή τους στην αγορά εργασίας, όπου υπάρχουν ανάγκες.

Πολιτική 1 | Δημιουργούμε Υφυπουργείο Μετανάστευσης, Ασύλου και Ένταξης

1.1 Δημιουργούμε Υφυπουργείο Μετανάστευσης, Ασύλου και Ένταξης. Στόχος η συστέγαση όλων των σχετικών συναρμόδιων, εμπλεκόμενων υπηρεσιών, όπως η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας (ΥΑΜ), η Υπηρεσία Ασύλου, το Τμήμα Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών (το τμήμα Αρχείου Πληθυσμού παραμένει στο Υπουργείο Εσωτερικών) και η Διαχειριστική Αρχή των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ. Παράλληλα, δημιουργούνται και ενισχύονται συγκεκριμένα Τμήματα εντός του Υφυπουργείου, όπως για παράδειγμα το Τμήμα Εθελούσιων και Αναγκαστικών Επιστροφών (απελάσεων).

1.2 Το Υφυπουργείο θα έχει τον πλήρη προγραμματισμό, συντονισμό, οργάνωση, εποπτεία και την ευθύνη αξιολόγησης και αναβάθμισης των Υπηρεσιών/Τμημάτων που θα υπάγονται σε αυτό, με σκοπό την επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων και προκλήσεων που παρουσιάζονται.

1.3 Ενισχύουμε το ειδικό Τμήμα για τις Εθελούσιες Επιστροφές και Απελάσεις, ενώ παράλληλα εφαρμόζουμε πολιτική ένταξης των νόμιμα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών στην Κυπριακή κοινωνία.

1.4 Υιοθετούμε και εφαρμόζουμε ολοκληρωμένες πολιτικές, πρακτικές και μέτρα, μέσω του σχεδιασμού δύο Εθνικών Σχεδίων Δράσης (ΕΣΔ) και υλοποίησής τους. Το πρώτο ΕΣΔ έχει ως στόχο την προώθηση εθελούσιων και αναγκαστικών επιστροφών (απελάσεων), τόσο των παράτυπων μεταναστών, όσο και των αιτούντων ασύλου, των οποίων οι αιτήσεις απορρίπτονται, με τη βοήθεια, μεταξύ άλλων, του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης και του FRONTEX. Το δεύτερο Εθνικό Σχέδιο Δράσης θα αφορά μέτρα ένταξης των νόμιμα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (οικονομικών μεταναστών και κατόχων διεθνούς προστασίας και αιτητών ασύλου).

1.5 Με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής, διασφαλίζουμε ότι το Υφυπουργείο αξιοποιεί και εκπαιδεύει το υφιστάμενο προσωπικό και στελεκώνεται περαιτέρω, με έμπειρο και προσοντούχο προσωπικό, για όλα τα θέματα που θα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του και για τα οποία παρατηρείται έλλειψη εμπειρογνομosύνης.

1.6 Το Υφυπουργείο, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, εκσυγχρονίζουν τις σχετικές νομοθεσίες που αφορούν τη Μετανάστευση και τον περί Προσφύγων Νόμο στη βάση των Διεθνών Συμβάσεων, του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου, αλλά και στη βάση των νέων δεδομένων και προκλήσεων που έχουμε να αντιμετωπίσουμε ως κράτος.

Πολιτική 2 | Αποτροπή των παράτυπων ροών και καταπολέμηση των δικτύων των διακινητών προσώπων

2.1 Διασφαλίζουμε τον εντοπισμό όλων όσων εισέρχονται από μη νόμιμα σημεία εισόδου στις περιοχές που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω της ενίσχυσης της επιτήρησης κατά μήκος της γραμμής κατάπαυσης του πυρός, με νέα μέσα τεχνολογίας τα οποία δύναται να χρηματοδοτηθούν από την ΕΕ.

2.2 Παρέχουμε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε χρονικό πλαίσιο μιας εβδομάδας, αφού προηγηθεί η πρώτη διαλογή (screening), σε αιτούντες ασύλου, των οποίων η αίτηση δεν έχει πιθανότητες επιτυχίας, στη βάση π.χ. της λίστας με ασφαλείς χώρες καταγωγής. Σκοπός είναι η έναρξη της διαδικασίας επιστροφών για πρόσωπα των οποίων οι αιτήσεις είναι πρόδηλα αβάσιμες, εντός 3 εβδομάδων.

2.3 Συστηματική κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού των αρμόδιων αρχών της Δημοκρατίας από εκπροσώπους των European Union Agency for Asylum, Europol και FRONTEX, που βρίσκονται στην Κύπρο, με παράλληλη ενίσχυση των μέσων που διαθέτουν οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες (π.χ. με εξοπλισμό σύγχρονης τεχνολογίας και τα κατάλληλα νομικά εργαλεία), που θα βοηθήσουν στην επίσπευση των διαδικασιών. Στόχος είναι η καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης, η εξάρθρωση των δικτύων των διακινητών, όπως επίσης η πάταξη παράνομων ενεργειών, π.χ. της πλαστογραφίας.

2.4 Ενισχύουμε τις διαδικασίες ελέγχου που διενεργούνται στο στάδιο της πρώτης διαλογής, με στόχο, μεταξύ άλλων, τον έγκαιρο εντοπισμό κινδύνου τρομοκρατίας, αξιοποιώντας την εμπειρογνομοσύνη του προσωπικού των European Union Agency for Asylum, Europol και FRONTEX που βρίσκονται στην Κύπρο.

2.5 Ενισχύουμε τη συνεργασία μεταξύ του Υφυπουργείου Μετανάστευσης και του Κέντρου Συντονισμού, Έρευνας και Διάσωσης και καταρτίζουμε θαλάσσια πολιτική επιτήρησης στη βάση του διεθνούς δικαίου, με την ενεργότερη εμπλοκή και εμπειρογνομοσύνη της FRONTEX και την εξασφάλιση επιπλέον σκαφών.

2.6 Ενισχύουμε την Αστυνομία με σκοπό την πάταξη της διακίνησης προσώπων, και επισπεύδουμε την εκδίκαση υποθέσεων, ενισχύοντας το σχετικό νομικό πλαίσιο, για να καταστεί δυνατή η επιβολή παραδειγματικών ποινών στους διακινητές.

2.7 Υλοποιούμε ενημερωτικές εκστρατείες στις χώρες προέλευσης, αξιοποιώντας τις Διπλωματικές Αποστολές της Κυπριακής Δημοκρατίας, την ΕΕ και μέσω της αξιοποίησης των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, σχετικά με τους κινδύνους που ενέχει η διακίνηση και η εμπορία προσώπων.

Πολιτική 3 | Επίσπευση των διαδικασιών που αφορούν αιτήσεις ασύλου, ιδιαίτερα των πρόσφυγα αβάσιμων και πάταξη της αδήλωτης εργασίας

3.1 Ενδυναμώνουμε με ανθρώπινο δυναμικό το Υφυπουργείο Μετανάστευσης Ασύλου και Ένταξης, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και την εξασφάλιση ουσιαστικών συνεργειών μεταξύ των Τμημάτων του Υφυπουργείου. Στόχος, μεταξύ άλλων, είναι η ουσιαστικότερη λειτουργία του προγράμματος εθελούσιων επιστροφών των απορριφθέντων αιτούντων ασύλου, μέσω οικονομικών κινήτρων, όπως την αγορά εισιτηρίου συμπεριλαμβανομένου ενός ποσού (π.χ. 1000 ευρώ) στη βάση προτύπων άλλων χωρών (Ισπανία, Γερμανία, Ελλάδα). Προς τον σκοπό αυτό θα αξιοποιηθούν πλήρως τα υφιστάμενα κονδύλια της ΕΕ, με στόχο την ασφαλή και αξιοπρεπή επιστροφή ενός σημαντικού αριθμού απορριφθέντων αιτούντων ασύλου εντός του 2023.

3.2 Ενισχύουμε το συντονισμό και την ηλεκτρονική διασύνδεση βάσεων δεδομένων των συναρμόδιων υπηρεσιών, με την παράλληλη ψηφιοποίηση όλων των εγγράφων, αξιοποιώντας ευρωπαϊκά κονδύλια. Η γενική ηλεκτρονική διασύνδεση θα βοηθήσει στον καλύτερο συντονισμό και εξοικονόμηση εθνικών κονδυλίων.

3.3 Μειώνουμε το κρατικό κόστος (επιδόματα, στέγαση και είδη πρώτης ανάγκης) εξετάζοντας αμέσως τις νέες και εκκρεμείς αιτήσεις ασύλου, ώστε τα πρόσωπα των οποίων οι αιτήσεις είναι πρόσφυγα αβάσιμες να επιστρέφονται και απελαύνονται στις χώρες τους και ταυτόχρονα, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να εντάσσονται στην αγορά εργασίας.

3.4 Ενισχύουμε τον αριθμό των εξεταστών αιτήσεων ασύλου για περίοδο 3 χρόνων, με στόχο την εξέταση επιπλέον 3000 αιτήσεων τον μήνα.

3.5 Για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου και των προσφύγων, μελετούμε το ενδεχόμενο συνεργασίας με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο με στόχο:

- > Τη ταχεία διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου, με εισήγηση προς την αρμόδια αρχή για τη λήψη της σχετικής διοικητικής απόφασης,

- > Την εξέταση του ενδεχόμενου ορισμού δικηγόρων, έμπειρων λειτουργών της δικαιοσύνης, οι οποίοι θα εκδικάζουν, παράλληλα με τους δικαστές Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας, τις πολυάριθμες αιτήσεις, μετά από σχετική συνεννόηση με το Ανώτατο Δικαστήριο.

3.6 Ενδυναμώνουμε τις αρμόδιες αρχές για θέματα ασύλου και επιστροφών (εθελούσιων και αναγκαστικών) με νομικούς λειτουργούς, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλη η διαδικασία εξέτασης αιτήσεων, αλλά και οι διαδικασίες αναγκαστικού επαναπατρισμού (συμπεριλαμβανομένης της κράτησης και διαχείρισης ενδεχόμενης προσφυγής), συνάδουν με τις προϋποθέσεις που θέτει το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

3.7 Αξιοποιούμε ευρωπαϊκά κονδύλια και τεχνική υποστήριξη από την ΕΕ για όλες τις πολιτικές, μέτρα και δράσεις που αφορούν τη μετανάστευση και τη διαδικασία ασύλου, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών της υποδοχής, της εκπαίδευσης προσωπικού και της ενημέρωσης των αιτούντων ασύλου, τόσο για τα δικαιώματά τους, όσο και για τις υποχρεώσεις τους.

3.8 Καταπολεμούμε την κατάχρηση επιδοματικών πολιτικών, αξιοποιώντας τον αδρανή πληθυσμό που εξαρτάται για μεγάλη χρονική περίοδο από επιδόματα στην αγορά εργασίας, εκεί όπου υπάρχει ανάγκη.

3.9 Διασφαλίζουμε ότι οι δικαιούχοι έχουν πρόσβαση στα ενδεδειγμένα επίπεδα υποδοχής που θέτει το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, ελαχιστοποιώντας τις καταχρήσεις, με την εφαρμογή μέτρων που θα μειώνουν, από τη μια το κόστος υποδοχής και από την άλλη θα συνδράμουν στην ένταξη τους στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία:

- > Το σύνολο των ληπτών του έκτακτου επιδόματος που παραχωρείται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας σε δικαιούχους που είναι οι αιτητές ασύλου, πριν και κατά τη διάρκεια εξέτασης του αιτήματός τους, θα συμμετέχουν, καθημερινά,

σε δραστηριότητες, που συνδέονται με την προσφορά προς το Κράτος που τους φιλοξενεί.

- > Το σύνολο των ληπτών του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ), σε δικαιούχους που είναι οι κάτοχοι Διεθνούς Προστασίας, θα λαμβάνουν μέρος, σε καθημερινή βάση σε δραστηριότητες, που έχουν ως απώτερο σκοπό την ομαλή ένταξή τους στην κυπριακή κοινωνία και στην αγορά εργασίας. Οι δραστηριότητες αφορούν την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας και την εργοδότηση τους σε βιοτεχνίες και μικρές επιχειρήσεις, με τα έξοδα να μην επιβαρύνουν τον εργοδότη, αλλά να καλύπτονται από το ΕΕΕ.

Στόχος είναι η καταπολέμηση της εκμετάλλευσης των επιδοματικών πολιτικών, η ενεργοποίηση αδρανούς πληθυσμού που δύναται να εξαρτάται για μεγάλη χρονική περίοδο από τα επιδόματα και να σταματήσει να είναι η Κύπρος ελκυστικός προορισμός λόγω των επιδοματικών πολιτικών που απολαμβάνουν.

Πολιτική 4 | Αξιοποιούμε πλήρως τα προσόντα/δεξιότητες, που παρουσιάζουν έλλειψη στην κυπριακή αγορά εργασίας, για ενίσχυση της οικονομίας

4.1 Διασυνδέουμε τις ανάγκες της αγοράς εργασίας με τη μεταναστευτική πολιτική:

α. Σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους χαρτογραφούμε τις ανάγκες της, οικονομίας, με σκοπό να διαπιστωθεί σε ποιους τομείς υπάρχει ανάγκη για ξένο εργατικό δυναμικό. Ταυτόχρονα, μέσω συγχρηματοδότησης της ΕΕ, χαρτογραφούμε τα προσόντα και τις ικανότητες υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Κύπρο, ούτως ώστε να μπορούν να αξιοποιηθούν ανάλογα στην αγορά εργασίας.

β. Στη βάση της χαρτογράφησης επανεξετάζουμε τη διαδικασία που αφορά

3.10 Εντατικοποιούμε τις απελάσεις των παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, μέσω της ενίσχυσης της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας (ΥΑΜ), με προσωπικό και τα απαιτούμενα εργαλεία.

3.11 Ενισχύουμε τις συνεργασίες με τρίτες χώρες προέλευσης και διέλευσης μέσω της προώθησης και επέκτασης των συμφωνιών επανεισδοχής, εκεί όπου υπάρχει αυτή η ανάγκη, μέσω της ΕΕ που έχει σαφώς πιο ισχυρά εργαλεία, και της ενίσχυσης της συνεργασίας με FRONTEX, αλλά και απευθείας με τρίτες χώρες.

3.12 Εντατικοποιούμε την εφαρμογή ελέγχων από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας για πάταξη της αδήλωτης εργασίας, με στόχο τον περιορισμό του φαινομένου και με επιπτώσεις για τους εργοδότες και για τους εργοδοτούμενους.

3.13 Επιδεικνύουμε μηδενική ανοχή σε παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών. Παράλληλα, ενθαρρύνουμε την άμεση εκδίκαση αδικημάτων και προχωράμε σε σχετικές απελάσεις.

στην εργοδότηση αιτητών ασύλου και των τομέων εργασίας που θα δικαιούνται να απασχολούνται, ειδικότερα όσων η αίτηση δεν είναι πρόδηλα αβάσιμη. Στόχος είναι η αξιοποίηση των αιτούντων για την ενδυνάμωση της οικονομίας μας, αλλά και η μείωση εξάρτησής τους από οικονομικά βοηθήματα/ επιδόματα από το κράτος.

4.2 Εκσυγχρονίζουμε τις πολιτικές και τα μέτρα που αφορούν στις οικιακές εργαζόμενες, στη βάση διεθνών συμβάσεων, όπως π.χ. την πολιτική για την Αξιοπρεπή Οικιακή Εργασία του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας.

Πολιτική 5 | Ένταξη των νόμιμα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών

5.1 Διενεργούμε απογραφή όλου του μεταναστευτικού πληθυσμού. Χαρτογραφούμε τις διαφορετικές ανάγκες, τα προσόντα και τις ικανότητες των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων των κατόχων διεθνούς προστασίας, και των παιδιών τους, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά εθνικά υπόβαθρα, το φύλο και την ηλικία και εφαρμόζουμε τις δράσεις που αφορούν στην εργασία που έχουμε προαναφέρει.

5.2 Διοργανώνουμε δημόσιες διαβουλεύσεις στη βάση των αποτελεσμάτων της χαρτογράφησης και με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων, συμπεριλαμβανομένων και υπηκόων τρίτων χωρών, με σκοπό την υιοθέτηση σχετικών πολιτικών.

5.3 Στη βάση της υποχρέωσής μας έναντι της ΕΕ ετοιμάζουμε Εθνικό Σχέδιο Δράσης με στοχευμένα και εφαρμόσιμα μέτρα, για την ένταξη των νόμιμα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και το οποίο θα υλοποιείται και θα αξιολογείται από το Υφυπουργείο.

5.4 Αποτρέπουμε την γκετοποίηση που παρατηρείται σε συγκεκριμένες περιοχές, προωθώντας τη γεωγραφική διασπορά των μεταναστών και εφαρμόζουμε πιλοτικά σχέδια στέγασης μικρού αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών σε διάφορες περιοχές. Παράλληλα, με αυτό τον τρόπο, θα διευκολύνεται η ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, αφού ο αριθμός θα είναι μικρότερος ανά κοινότητα.

5.5 Καλύπτουμε και εξυπηρετούμε τις ανάγκες του εκπαιδευτικού συστήματος, μειώνοντας τους αριθμούς των παιδιών μεταναστευτικής βιογραφίας σε συγκεκριμένες περιοχές, με σκοπό τη γεωγραφική διασπορά, ενώ καλύπτουμε τις ανάγκες των παιδιών αυτών με εντατικά μαθήματα υποχρεωτικής εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας:

α. Σε παιδιά μεταναστευτικής βιογραφίας που μόλις έχουν αφιχθεί, μέσω εισαγωγικών μαθημάτων τα οποία θα διδάσκονται, τόσο κατά τα απογεύματα, όσο και κατά τους μήνες του καλοκαιριού, και

β. Σε παιδιά που ήδη φοιτούν σε σχολεία και παρουσιάζουν δυσκολία προσαρμογής εκμάθησης στη γλώσσα.

5.6 Παρέχουμε εντατικά υποχρεωτικά μαθήματα ελληνικής γλώσσας, μέσω των επιμορφωτικών προγραμμάτων σε ενήλικες, σε συνεργασία με τους εργοδότες, λαμβάνοντας υπόψη τις ώρες εργασίας τους.

5.7 Παρέχουμε επαγγελματική κατάρτιση, στη βάση των αναγκών της κυπριακής οικονομίας, με σκοπό τη διεύρυνση των προσόντων και ενίσχυση των ικανοτήτων υπηκόων τρίτων χωρών, που είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας.

Πολιτική 6 | Ενισχύουμε τις συνεργασίες ως Κράτος Μέλος της ΕΕ, καθώς επίσης και τη συνεργασία μας με τρίτες χώρες

6.1 Ενισχύουμε τον συντονισμό μεταξύ Λευκωσίας και Βρυξελλών για προώθηση των θέσεών μας σε όλα τα επίπεδα, μέσω της συνεχούς διαβούλευσης με την ΕΕ.

6.2 Υποβάλλουμε στοχευμένες προτάσεις και εισηγήσεις σε όλα τα επίπεδα εντός των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, ώστε η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διαπραγμάτευση του κεκτημένου ασύλου και μετανάστευσης να είναι πιο ουσιαστική και πιο αποτελεσματική, ως προς την ικανοποίηση των στόχων μας.

6.3 Στοχεύουμε στη συστηματική και εξειδικευμένη κατάρτιση των αρμόδιων υπηρεσιών, σε σχέση με τη μετανάστευση και το άσυλο, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ, με στόχο τη βελτίωση ικανοτήτων διαπραγμάτευσης στις αρμόδιες ομάδες εργασίας της ΕΕ.

6.4 Ενισχύουμε περαιτέρω τη συνεργασία μας με ομοιούοντα Κράτη Μέλη της ΕΕ, ειδικότερα με Μεσογειακά Κράτη Μέλη, μέσω υλοποίησης κοινών δράσεων.

6.5 Ενισχύουμε τις σχέσεις συνεργασίας με τρίτες χώρες, μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών.

Πολιτική 7 | Προωθούμε πολιτική για Ασυνόδευτα Ανήλικα

7.1 Δημιουργούμε παιδοκεντρικό κέντρο φιλοξενίας για ασυνόδευτα ανήλικα, αξιοποιώντας κονδύλια της ΕΕ.

7.2 Θέτουμε ως προτεραιότητα τη διαπίστωση ηλικιακού καθεστώτος, εκεί όπου κρίνεται αναγκαίο και ακολούθως επισπεύδουμε την εξέταση του αιτήματός τους για άσυλο από εξειδικευμένο προσωπικό.

7.3 Εφαρμόζουμε την στρατηγική καθορισμού υπεύθυνου λειτουργού από το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ο οποίος θα αναλαμβάνει την ευθύνη του ανήλικου από την ημερομηνία άφιξής του, στη βάση εξατομικευμένης αξιολόγησης του παιδιού για στήριξη του σε ό,τι χρειάζεται, με εξειδικευμένο προσωπικό, που θα αποτελείται από ψυχολόγους, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς λειτουργούς.

7.4 Ενισχύουμε τις ικανότητες των ασυνόδευτων ανηλικών, μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων απασχόλησης και εκπαίδευσης από την άφιξη μέχρι την ενηλικίωσή τους. Στόχος είναι η ένταξή τους στην κοινωνία ως ενεργοί πολίτες και όχι η γκετοποίησή τους.

7.5 Εκπαιδεύουμε συστηματικά το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για θέματα που αφορούν τα ασυνόδευτα ανήλικα, τις ιδιαιτερότητες που προκύπτουν από τις διαφορετικές κουλτούρες, ώστε τα παιδιά να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια.

› Αναζωογόνηση της Υπαίθρου

Η ουσιαστική αναζωογόνηση της Υπαίθρου δύναται να επιτευχθεί μέσα από μια ολιστική προσέγγιση που αγγίζει όλους τους τομείς διακυβέρνησης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, αποτελεί οριζόντια προτεραιότητα στο πρόγραμμά μας και για αυτό το λόγο, σχεδόν στο σύνολο των προγραμματικών μας θέσεων, περιλαμβάνονται δράσεις που αποσκοπούν στην αναζωογόνηση της Υπαίθρου μας. Βασική επιδίωξη είναι η ανακοπή αστυφυλίας, μέσα από την παροχή σημαντικών κινήτρων, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της υγείας, της παιδείας και της εργασίας με στόχο, ανάμεσα σε άλλα, και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου. Ικανοποιούμε βασικές ανάγκες των ανθρώπων της υπαίθρου με άμεση και καθολική πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Με στοχευμένες δράσεις, επενδύουμε στον τομέα της παιδείας, της εκπαίδευσης και της αντιμετώπισης του στεγαστικού προβλήματος.

Παράλληλα, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής και της επιχειρηματικότητας. Ο Κύριος αγρότης στην ύπαιθρο, με την κατάλληλη υποστήριξη, μπορεί να αναδειχθεί σε ουσιαστικό παραγωγό αγαθών και υπηρεσιών με βαρύνουσα οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική σημασία. Η επένδυση στην ποιότητα, την παράδοση και τη μοναδικότητα των κυπριακών αγροτικών προϊόντων, μπορεί να καταστήσει τον πρωτογενή τομέα του τόπου μας, πόλο οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής της χώρας, συμβάλλοντας καθοριστικά και στην αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Πολιτική 1 | Παροχή βασικών Υπηρεσιών στην Ύπαιθρο

A. Υγεία

1.1.1 Προωθούμε την παρουσία προσωπικών γιατρών στην ύπαιθρο με παροχή ειδικών κινήτρων. Τα κίνητρα καλύπτουν, τόσο τις αμοιβές των προσωπικών γιατρών, όσο και συγχρηματοδότηση δημιουργίας απαραίτητων δομών. Όπου υπάρχουν υφιστάμενες δομές αξιοποιούνται και αναβαθμίζονται. Την ίδια στιγμή, διευκολύνουμε τη μεταφορά των πολιτών σε αυτά τα κέντρα.

1.1.2 Ενισχύουμε την φροντίδα και το θεσμό των υπηρεσιών κατ' οίκον νοσηλείας για άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους, εγκυμονούσες και άλλα άτομα με δυσκολία μετακίνησης.

B. Παιδεία

1.2.1 Αξιολογούμε την κάλυψη σχολικών μονάδων στην ύπαιθρο και εντοπίζουμε πιθανές ανάγκες στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού.

1.2.2 Επενδύουμε και δημιουργούμε πρότυπες τεχνικές σχολές σε όλες τις επαρχίες και στην ύπαιθρο.

1.2.3 Αξιολογούμε και επεκτείνουμε το θεσμό του καλοκαιρινού σχολείου και στην ύπαιθρο.

1.2.4 Υλοποιούμε σταδιακά, στη βάση κριτηρίων, ολόημερα σχολεία στην ύπαιθρο. Μέσα στο πλαίσιο του στόχου για σταδιακή καθολική εφαρμογή του θεσμού των ολοήμερων σχολείων στη δημοτική και πιλοτική εφαρμογή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δίνουμε προτεραιότητα στην επέκταση του θεσμού των ολοήμερων σχολείων.

1.2.5 Προωθούμε προγράμματα, συμπεριλαμβανομένου και της εξ αποστάσεως διδασκαλίας, αξιοποιώντας άνεργους δασκάλους, για προσφορά απογευματινών μαθημάτων για παιδιά που διαμένουν σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές.

1.2.6 Αξιολογούμε τα υφιστάμενα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων για άτομα («δια βίου μάθησης») που ζουν στην ύπαιθρο και τα αναβαθμίζουμε σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

1.2.7 Επιδοτούμε και επεκτείνουμε τα ωράρια λειτουργίας για βρεφονηπιακούς σταθμούς για φύλαξη παιδιών, συμπεριλαμβανομένου και για τη λειτουργία κατά τους θερινούς μήνες, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τον Ιδιωτικό Τομέα. Εκεί όπου υπάρχει ανάγκη δημιουργούμε νέες δομές για φύλαξη παιδιών. Στόχος όλοι οι γονείς, να μπορούν να (επαν)ενταχθούν ομαλότερα στην αγορά εργασίας.

1.2.8 Προωθούμε τη λειτουργία περιφερειακών επιμορφωτικών κέντρων στην ύπαιθρο και στις ορεινές περιοχές, με στόχο την ενεργή και ποιοτική δραστηριότητα των παιδιών και των εφήβων κατά της απογευματινής ώρας.

Γ. Εγκατάσταση στην Ύπαιθρο

1.3.1 Υλοποιούμε ολιστική στεγαστική πολιτική, με ιδιαίτερη έμφαση στην ύπαιθρο, με τη συμμετοχή του κράτους, της τοπικής αυτοδιοίκησης και του ιδιωτικού τομέα, αποφεύγοντας την οποιαδήποτε δημοσιονομική αστάθεια.

1.3.2 Ενισχύουμε τα κίνητρα και παρέχουμε επιπλέον διευκολύνσεις σε άτομα που επιλέγουν να εγκατασταθούν στην ύπαιθρο.

1.3.3 Μελετάμε το ενδεχόμενο δημιουργίας κινητής μονάδας εξυπηρέτησης του πολίτη, για κατοίκους της υπαίθρου.

Δ. Περιβάλλον- Ενέργεια

1.4.1 Συνεργαζόμαστε με τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης για βελτίωση και δημιουργία τόπων πρασίνου, πάρκων, μονοπατιών φύσης κ.α. σε όλη την Κύπρο.

1.4.2 Καλύπτουμε όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε σχέση με τη διαχείριση της φύσης και ιδιαίτερα του δικτύου Natura 2000, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες, αναδεικνύοντας της σημασία της.

1.4.3 Προσφέρουμε ενισχυμένα κίνητρα σε σχέση με την εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) σε περιοχές της υπαίθρου. Παράλληλα, προωθούμε ειδικές ρυθμίσεις και κίνητρα για εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) από γεωργούς και συλλογικούς φορείς γεωργών για τη μείωση του κόστους ενέργειας. Δίνουμε έμφαση στην κάλυψη του κόστους ενέργειας για άντληση νερού, τις θερμοκηπιακές καλλιέργειες, τη λοιπή γεωργία και την κτηνοτροφία.

1.4.4 Ολοκληρώνουμε το κανονιστικό πλαίσιο για τις «Ενεργειακές Κοινότητες», οι οποίες θα διασφαλίζουν τα ενεργειακά συμφέροντα των μελών τους (π.χ. χωριό, σύμπλεγμα κοινοτήτων).

1.4.5 Προωθούμε την επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου της ΑΗΚ και μετατροπής του σε έξυπνο δίκτυο, για να μπορέσει να ενσωματώσει περισσότερες ΑΠΕ και να επιτρέψει την καλύτερη διαχείριση των ενεργειακών πόρων, με ιδιαίτερη έμφαση στην υπαίθρο.

1.4.6 Επιταχύνουμε τη διείσδυση ηλεκτρικών αυτοκινήτων με επιχορηγήσεις ή/και φοροαπαλλαγές για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, με ειδικά προγράμματα για αυτούς που ζουν στην υπαίθρο.

1.4.7 Επιχορηγούμε την εγκατάσταση υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων, ιδιαίτερα με τη χρήση ΑΠΕ, με στόχο να υπάρχουν διαθέσιμα σημεία φόρτισης και στην υπαίθρο.

Ε. Ψηφιακός Μετασχηματισμός

1.5.1 Μέσα από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), ενισχύουμε την κινητή και σταθερή ευρυζωνικότητα και την επίτευξη υψηλών ταχυτήτων πρόσβασης στο διαδίκτυο για τους κατοίκους της υπαίθρου. Παράλληλα, ενισχύουμε πρωτοβουλίες για τη δημιουργία έξυπνων χωριών στη βάση σχεδιασμού Παγκύπριας εμβέλειας.

1.5.2 Διευκολύνουμε την εξ αποστάσεως εργασία, με οφέλη για τους κατοίκους που διαμένουν σε απομακρυσμένες περιοχές.

1.5.3 Παρέχουμε και στην υπαίθρο εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης για ανάπτυξη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων.

ΣΤ. Στήριξη της Επιχειρηματικότητας

1.6.1 Προωθούμε την ανάπτυξη της υπαίθρου, των ημιορεινών και ορεινών περιοχών. Στο πλαίσιο της διεύρυνσης του τουριστικού προϊόντος, διαμορφώνουμε ξεχωριστό branding με βάση τη γεωργία, το φυσικό κάλλος και τη βιοποικιλότητα. Στοχεύουμε στον επιχειρηματικό, ιατρικό, επιστημονικό και τον αθλητικό τουρισμό, στον αγροτουρισμό και στον τουρισμό πολιτιστικής κληρονομιάς.

1.6.2 Παρέχουμε ειδικά κίνητρα για τη στήριξη του τομέα μεταποίησης με προϊόντα της κυπριακής υπαίθρου.

1.6.3 Παρέχουμε ειδικά κίνητρα για τη δημιουργία επιχειρήσεων από νέους στην υπαίθρο.

1.6.4 Διαμορφώνουμε, μέσω του Οργανισμού Ανάπτυξης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ), χρηματοδοτικά εργαλεία για τους αγρότες. Η ανάγκη για τα εργαλεία αυτά προκύπτει ειδικότερα στις περιπτώσεις αγροτών, ιδιαίτερα νέων, που εξασφαλίζουν μέρος της χρηματοδότησης για επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα και δεν έχουν ίδιους πόρους για να καλύψουν το υπόλοιπο της επένδυσης.

1.6.5 Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα στις αγροτικές και ορεινές περιοχές, με την ανάπτυξη μικρής κλίμακας επιχειρήσεων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και τη δημιουργία εναλλακτικών και συμπληρωματικών εισοδημάτων στους αγρότες μας.

Πολιτική 2 | Στήριξη και Ανάπτυξη του Πρωτογενούς Τομέα

A. Μείωση του Κόστους Παραγωγής και Στήριξη Αναπτυξιακών Έργων

2.1.1 Εξασφαλίζουμε, με έργα υποδομής, επαρκείς ποσότητες νερού για αγροτικούς σκοπούς.

2.1.2 Προωθούμε την αγροτεχνολογία και την αξιοποίηση τεχνολογιών «έξυπνης γεωργίας», καθώς και την εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης ποιότητας για αύξηση της παραγωγής, μείωση του κόστους παραγωγής και περιορισμό της σπατάλης φυσικών πόρων.

2.1.3 Παρέχουμε κίνητρα για δημιουργία ομάδων παραγωγών, καθώς και για συγχωνεύσεις. Προωθούμε τη δημιουργία συνεργατικών εταιρειών, ώστε να μεγαλώσει το μέγεθος των επιχειρήσεων και να δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας υπέρ των παραγωγών.

2.1.4 Στήριζουμε τους επαγγελματίες αγρότες για αντικατάσταση του γεωργικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου των παλαιών οχημάτων τους και των οχημάτων μεταφοράς, με υβριδικά/ηλεκτρικά οχήματα. Παράλληλα, τους στήριζουμε για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για τη φόρτιση των οχημάτων αυτών.

2.1.5 Ενισχύουμε τον προϋπολογισμό του Στρατηγικού Σχεδίου 2023-2027 για τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, προκειμένου να στηριχθούν οι αγρότες μας προς την κατεύθυνση δημιουργίας σύγχρονων και οικονομικά βιώσιμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

B. Σταθεροποίηση του Αγροτικού Εισοδήματος, βελτίωση των συνθηκών οικονομικής δραστηριοποίησης των αγροτών και διασφάλιση της παραγωγής

2.2.1 Προωθούμε την υγιή ανάπτυξη υφιστάμενων και νέων συνεργατικών σχημάτων στον αγροδιατροφικό τομέα. Αξιοποιούμε την εμπειρία επιτυχημένων μοντέλων συνεταιρισμού στον πρωτογενή τομέα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αντλούμε θετικές πρακτικές από τη συνεισφορά του

συνεταιριστικού κινήματος στην αγροτική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου στο παρελθόν και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών.

2.2.2 Για την προώθηση συνεργατικών σχημάτων, αναπτύσσουμε το θεσμό συμβολαϊκής γεωργίας και δημιουργούμε ηλεκτρονικές εφαρμογές για τη διαχείριση της δραστηριότητας των συνεργατικών σχηματισμών και την επικοινωνία των μελών τους. Παράλληλα, προωθούμε, μέσω των ηλεκτρονικών εφαρμογών, την ανάπτυξη προγραμμάτων με στόχο να ενθαρρύνουμε τη συνεργατικότητα και την εξωστρέφεια, με την από κοινού αξιοποίηση δικτύων μάρκετινγκ και εμπορίας.

2.2.3 Μελετάμε τη μετεξέλιξη της πλατφόρμας που συμπεριλαμβάνεται και στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων, με προοπτική να μετεξελιχθεί σε ηλεκτρονικό δημοπρατήριο, μέσα από την οποία θα γίνεται καλύτερος προγραμματισμός της παραγωγής και θα ενισχύεται η ασφάλεια των συναλλαγών, με την έγκαιρη πληρωμή των αγροτών και την διαφάνεια στις τιμές, περιορίζοντας, όσο το δυνατό, τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης του προϊόντος από την παραγωγή και της τιμής της αγοράς από τον καταναλωτή, αποκαθιστώντας έτσι μια από τις μεγαλύτερες αδικίες στην αλυσίδα εφοδιασμού και διάθεσης τροφίμων.

2.2.4 Λαμβάνουμε, μέσα από απλουστευμένες διαδικασίες, δραστικά μέτρα για περιορισμό των ζημιών από ακραία καιρικά φαινόμενα, τα οποία εμφανίζονται εντονότερα και συχνότερα λόγω της κλιματικής αλλαγής, (εγκατάσταση αντικαλαζικών, αντιβρόχινων δικτύων και συστήματα αντιμετώπισης παγετού). Παράλληλα, στοχεύουμε στην ταχύτερη καταβολή ενισχύσεων και αποζημιώσεων από το Ταμείο Διαχείρισης Κινδύνων στην Γεωργική Παραγωγή μέσα από την απλούστευση των διαδικασιών του.

2.2.5 Αξιοποιούμε εργαλεία ανάδειξης της ποιότητας των κυπριακών προϊόντων, όπως το Κυπριακό Σήμα την Προστατευόμενη Ονομασία

Προέλευσης (ΠΟΠ) και το Σύστημα Πιστοποίησης Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΓΕ) της ΕΕ, ώστε να εδραιωθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα προϊόντα που δηλώνονται ως κυπριακά, να αποφεύγονται φαινόμενα παραπλάνησης και να προστατεύονται τα συμφέροντα των παραγωγών από απομιμήσεις και αθέμιτο ανταγωνισμό.

2.2.6 Συστήνουμε ανεξάρτητη επιτροπή, με στόχο την υλοποίηση ενεργειών για την προστασία του χαλουμιού ΠΟΠ. Παράλληλα, εντατικοποιούμε τους ελέγχους για πιστοποίηση της αυθεντικότητας του παραγόμενου χαλουμιού ΠΟΠ, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από την ΕΕ.

2.2.7 Χωροθετούμε νέες κτηνοτροφικές περιοχές, με όλες τις αναγκαίες υποδομές, ώστε να μπορέσουν να εγκατασταθούν νέες μονάδες αιγοπροβάτων, αλλά και για να μετακινηθούν κτηνοτροφικές μονάδες που δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την αναγκαία αδειοδότηση, ή δημιουργούν οχληρία.

2.2.8 Προωθούμε την επαναδραστηριοποίηση της παραδοσιακής εκτατικής, (μη εντατικής) κτηνοτροφίας στις εγκαταλειμμένες ορεινές και ημιορεινές περιοχές. Πέραν από την αξιοποίηση των περιοχών αυτών, η δραστηριότητα αυτή περιορίζει τον κίνδυνο πυρκαγιών γύρω από τις κοινότητες και τις δασικές περιοχές.

Γ. Διασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος

2.3.1 Διαμορφώνουμε πλαίσιο παροχής κινήτρων για αξιοποίηση της αδρανούς γης στα ορεινά και ημιορεινά, ώστε να καλλιεργηθεί, όσο το δυνατό περισσότερη γη για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, που σήμερα εισάγονται. Έτσι, ενισχύεται η οικονομική δραστηριότητα των ορεινών κοινοτήτων και προστατεύονται τα δάση από τις πυρκαγιές που προκαλούνται λόγω της εγκατάλειψης της γεωργικής γης και της κλιματικής αλλαγής.

2.3.2 Αξιοποιούμε νέες τεχνολογίες για μείωση της κατανάλωσης νερού και αύξηση των διαθέσιμων για τη γεωργία υδάτινων πόρων, μέσα από έργα αξιοποίησης ανακυκλωμένου νερού και αφαλάτωσης με φιλικές περιβαλλοντικά μεθόδους.

2.3.3 Στηρίζουμε τη μελισσοκομία, η οποία, πέρα από το όφελος στην αγροτική οικονομία, επιφέρει ευεργετικά αποτελέσματα στα αγροοικοσυστήματα.

› Πρόσβαση σε Ποιοτικές Υπηρεσίες Υγείας για Όλες και Όλους

Ένα λειτουργικό και βιώσιμο σύστημα Υγείας συνιστά πρώτιστη έγνοια για τον πολίτη και είναι βασική προϋπόθεση ευημερίας. Τα τρία χρόνια λειτουργίας του ΓεΣΥ, καθώς και η πρόσφατη πανδημία, ανέδειξαν προκλήσεις και αδυναμίες του συστήματος υγείας, καθώς και την ανάγκη ύπαρξης δημόσιων μηχανισμών διαχείρισης κρίσεων.

Το ΓεΣΥ αναμφίβολα αποτελεί μία από τις σημαντικότερες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Προστατεύουμε και στηρίζουμε την αρχιτεκτονική του ΓεΣΥ και παράλληλα το αναβαθμίζουμε, με στόχο την επίλυση των προκλήσεων που έχουν παρουσιαστεί.

Αξιοποιούμε την γνώση του ιατρικού κόσμου, των άλλων επαγγελματιών υγείας και των ασθενών, για την εξέλιξη του συστήματος σε ένα μοντέλο, που θα ανταποκρίνεται πλήρως στις προσδοκίες των πολιτών, για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας. Το αναβαθμίζουμε και το ενισχύουμε με μέτρα προς όφελος του πολίτη.

Αντιμετωπίζουμε τις αδυναμίες που παρουσιάστηκαν στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, θέτοντας τον ασθενή και τα δικαιώματά του καθολικά στο επίκεντρο της πολιτικής μας. Ιδιαίτερη σημασία δίνουμε στην ενίσχυση των δημόσιων νοσοκομείων και των Τμημάτων Πρώτων Βοηθειών, όπως επίσης στη δυνατότητα ισότιμης και εύκολης πρόσβασης σε θεραπείες και φάρμακα.

Στοχεύουμε στη διασφάλιση απρόσκοπτης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των ασθενών, στην πόλη και στην ύπαιθρο, σε πιο ποιοτικές υπηρεσίες Υγείας, στην ενίσχυση της πρόληψης, καθώς και στην αξιοποίηση καινοτόμων θεραπειών και φαρμάκων.

Πολιτική 1 | Εθνική Στρατηγική Υγείας

1.1 Εκπονούμε Εθνικό Στρατηγικό Πλάνο 2023 – 2033. Χαράσσουμε πολιτική για την επόμενη 10ετία, οριοθετώντας και καθορίζοντας βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους, μετρήσιμους, στόχους με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης.

1.2 Προωθούμε την αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας με σύγχρονες δομές κατά το πρότυπο άλλων χωρών, με στόχο να συνδέεται με το νέο στρατηγικό και εποπτικό ρόλο που καλείται να διαδραματίσει, ειδικά μετά την εφαρμογή του ΓεΣΥ, με επικέντρωση στη διαμόρφωση στρατηγικής σε θέματα υγείας και στην ενίσχυση της εποπτείας και επίβλεψης του Συστήματος.

1.3 Θεσμοθετούμε Εθνική Επιτροπή Υγείας στην οποία θα εκπροσωπούνται όλοι οι εμπλεκόμενοι στον τομέα της υγείας, για ανάδειξη θεμάτων ζωτικής σημασίας, ανάπτυξη καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και αποτελεσματικότερη διαχείριση προβλημάτων.

1.4 Αξιοποιούμε την τεχνογνωσία της ακαδημαϊκής κοινότητας δημιουργώντας Παρατηρητήριο Βέλτιστων Διεθνών Πρακτικών, με στόχο την ταχεία υιοθέτηση πρακτικών για αναβάθμιση της ποιότητας και προώθηση της αριστείας σε όλα τα επίπεδα. Το Παρατηρητήριο θα τροφοδοτεί με επεξεργασμένες προτάσεις το Υπουργείο Υγείας, τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας και τους επαγγελματίες υγείας.

1.5 Μελετούμε τη δημιουργία Εθνικού Κέντρου Κλινικής Τεκμηρίωσης προσαρμοσμένο στα Κυπριακά δεδομένα.

1.6 Καταγράφουμε σε συνεχή βάση, τις υφιστάμενες και μελλοντικές ανάγκες σε υπηρεσίες υγείας (π.χ. νοσηλευτήρια, ιατρούς, νοσηλευτές, κλινικά εργαστήρια, ακτινοδιαγνωστικά, φαρμακεία). Εφαρμόζουμε και εντάσσουμε στο στρατηγικό σχεδιασμό πρόγραμμα ικανοποίησης

των εν λόγω αναγκών (capacity planning), το οποίο θα αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα με στόχο τον περιορισμό οποιωνδήποτε στρεβλώσεων. Στόχος, να αποφευχθεί το φαινόμενο ελλείψεων ή υπερπροσφοράς, ώστε να διασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή οργάνωση και επάρκεια των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και η ομαλή ένταξη νέων επιστημόνων.

1.7 Εκσυγχρονίζουμε τις υφιστάμενες νομοθεσίες που αφορούν την αδειοδότηση όλων των παρόχων υγείας. Θέτουμε σύγχρονα κριτήρια αδειοδότησης, ακολουθώντας Ευρωπαϊκά πρότυπα, με στόχο τη μέγιστη προστασία του πολίτη από αμφιβόλου αξίας ιατρικό, ή τεχνολογικό εξοπλισμό. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στα πρότυπα που διασφαλίζουν την εύκολη και ασφαλή πρόσβαση σε ιατρικούς χώρους από άτομα με αναπηρίες, καθώς και σε πρότυπα που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος (διαχείριση ιατρικών αποβλήτων).

1.8 Εκσυγχρονίζουμε και ενοποιούμε τον περί Εγγραφής Ιατρών Νόμο, με την εισαγωγή της εκπαίδευσης και της διαρκούς αξιολόγησης.

1.9 Εκσυγχρονίζουμε τον Περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων Νόμο για να καλύπτει όλα τα νοσηλευτήρια της Κύπρου, Δημόσια και Ιδιωτικά.

1.10 Αναθεωρούμε και προωθούμε αμέσως προς ψήφιση νομοσχέδια που βρίσκονται σε εκκρεμότητα π.χ. νομοσχέδια κλινικών εργαστηρίων, παροχής υπηρεσιών ανακουφιστικής φροντίδας, αποκατάστασης.

1.11 Ενισχύουμε το Υπουργείο Υγείας για εντατικοποίηση των αιφνίδιων επιτόπιων ελέγχων, αναφορικά με τη συμμόρφωση όλων των παρόχων με τα ελάχιστα κριτήρια αδειοδότησης. Προχωράμε σε άμεση ανάκληση αδειών σε περίπτωση που εντοπίζονται σοβαρές ή/και επαναλαμβανόμενες παραβάσεις.

1.12 Προχωρούμε με την πιστοποίηση των νοσηλευτηρίων, ακτινοδιαγνωστικών και κλινικών εργαστηρίων με καθορισμένα κριτήρια από διεθνείς οργανισμούς, αναβαθμίζοντας την ποιότητα των υπηρεσιών και ελαχιστοποιώντας τα ιατρικά λάθη.

1.13 Προωθούμε την αριστεία και την ποιότητα, μέσω της αναγνώρισης κέντρων αναφοράς και αριστείας. Δίνουμε κίνητρα για προώθηση της έρευνας και καινοτομίας.

1.14 Μελετάμε τη δημιουργία εξειδικευμένου κέντρου αναφοράς για θέματα που αφορούν τον καρκίνο του προστάτη.

1.15 Για πολύπλοκες επεμβάσεις καθορίζουμε την πρακτική τους εξειδίκευση. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες παρέχονται, μόνο σε κέντρα αναφοράς και αριστείας από εξειδικευμένους ιατρούς και στη βάση των ακαδημαϊκών τους προσόντων, καθώς και στη βάση της αποδεδειγμένης προηγούμενης εμπειρίας τους.

1.16 Αξιοποιούμε στο μέγιστο, τη δυνατότητα άντλησης χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά κονδύλια, για αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας π.χ. εκπαίδευση, εγκαταστάσεις, νέες τεχνολογίες.

1.17 Αξιοποιούμε πλήρως τις πρόνοιες για διασυνοριακή περίθαλψη και προχωρούμε με διακρατικές συμφωνίες όπου χρειάζεται.

1.18 Υλοποιούμε την εφαρμογή Ενιαίου Ηλεκτρονικού Φακέλου. Ενοποιούμε τα ηλεκτρονικά συστήματα υγείας σε ένα κοινό ηλεκτρονικό σύστημα, μεγιστοποιώντας το όφελος για τον πολίτη και τους επαγγελματίες υγείας. Ο κάθε πολίτης αποκτά ολοκληρωμένο ηλεκτρονικό φάκελο υγείας, στον οποίο θα καταγράφονται όλες οι υπηρεσίες υγείας, ανεξαρτήτως αν αυτές λαμβάνονται εντός ή εκτός Γενικού Συστήματος Υγείας.

1.19 Δίνουμε προτεραιότητα στους ασθενείς με χρόνια/σπάνια νοσήματα, αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα που τους ταλαιπωρούν. Για το σκοπό αυτό, σε συνεννόηση με την Ομοσπονδία Συνδέσμου Ασθενών, ορίζουμε Εθνική Επιτροπή Προώθησης Θεμάτων για Ασθενείς με Χρόνια και Σπάνια Νοσήματα.

1.20 Επικαιροποιούμε τον περί της Κατοχύρωσης και της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμο και προωθούμε, τάχιστα, την εισαγωγή του ανεξάρτητου θεσμού του Συνηγόρου του Ασθενούς.

1.21 Εφαρμόζουμε πιλοτικά τον θεσμό του νοσηλευτή σε σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.

Πολιτική 2 | Αναβάθμιση των υπηρεσιών του ΓεΣΥ και διασφάλιση της βιωσιμότητάς του

2.1 Καθορίζουμε ξεκάθαρους κανόνες ένταξης και λειτουργίας των επαγγελματιών υγείας, ώστε όλοι να συμμετέχουν ισότιμα, στη βάση ποιοτικών, αντικειμενικών, διαφανών κριτηρίων. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργούμε τα σωστά εκέγγυα για προσέλκυση νέων συμμετοχών και επενδύσεων, αυξάνοντας τις επιλογές των ασθενών, ενώ ταυτόχρονα θέτουμε φραγμούς στην ευκαιριακή εκμετάλλευση του τομέα.

2.2 Καθορίζουμε μέγιστο επιτρεπτό χρόνο αναμονής 2 εβδομάδων για εξέταση από ειδικό γιατρό, σε περιπτώσεις ασθενών οι οποίοι παραπέμπονται από τον προσωπικό ιατρό με συμπτώματα σοβαρών ασθενειών, όπως αυτές καθορίζονται από συγκεκριμένα πρωτόκολλα.

2.3 Καθορίζουμε μέγιστο επιτρεπτό χρόνο αναμονής για ασθενείς των οποίων τα αποτελέσματα των διαγνωστικών εξετάσεων τους επιβάλλουν αμέσως θεραπεία. Ο χρόνος αναμονής καθορίζεται με αντικειμενικά κριτήρια στη βάση διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών.

2.4 Θέτουμε ειδικές ρυθμίσεις στα νοσηλευτήρια για άμεση εξυπηρέτηση πολιτών με προβλήματα που χρήζουν εξειδικευμένης και άμεσης φροντίδας.

2.5 Ενθαρρύνουμε, μέσω κινήτρων, τη δημιουργία ιδιωτικών κέντρων υγείας (group practices) με προσωπικούς ιατρούς. Έτσι, σε συνδυασμό με τα κέντρα υγείας του Δημοσίου, διασφαλίζουμε τη συνεχή εξυπηρέτηση των ασθενών και αξιοποιούμε καλύτερα τις δυνατότητες των προσωπικών ιατρών.

2.6 Προωθούμε την παρουσία προσωπικών γιατρών στην ύπαιθρο με παροχή ειδικών κινήτρων. Τα κίνητρα καλύπτουν, τόσο τις αμοιβές των προσωπικών γιατρών, όσο και συγχρηματοδότηση δημιουργίας απαραίτητων δομών. Όπου υπάρχουν υφιστάμενες δομές αξιοποιούνται και αναβαθμίζονται. Την ίδια στιγμή, διευκολύνουμε τη μεταφορά των πολιτών σε αυτά τα κέντρα.

2.7 Συνεχίζουμε τη διαβούλευση για σύσταση Εθνικού Φορέα Ασθενοφόρων.

2.8 Επεκτείνουμε την φροντίδα και το θεσμό των υπηρεσιών κατ' οίκον νοσηλείας για άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους, εγκυμονούσες και άλλα άτομα με δυσκολία μετακίνησης. Εξετάζουμε το ενδεχόμενο για κατ' οίκον νοσηλεία από μαίες για εγκυμονούσες, συμπεριλαμβανομένου και για 2 μήνες μετά τη γέννα.

2.9 Εισάγουμε αμέσως τις υπηρεσίες αποκατάστασης από εξειδικευμένα κέντρα, ώστε ο πολίτης να λαμβάνει ολοκληρωμένη φροντίδα.

2.10 Αξιολογούμε τη δυνατότητα επιπλέον εμπλουτισμού του πακέτου υπηρεσιών, είτε μέσω νέων υπηρεσιών, είτε με διεύρυνση των υφιστάμενων, στη βάση των οικονομικών δυνατοτήτων του Συστήματος π.χ. ένταξη ποδολόγων και ακουολόγων.

2.11 Θέτουμε αυστηρούς κανόνες λειτουργίας των Τμημάτων Ατυχημάτων και Επείγοντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ), ώστε, σε έκτακτα περιστατικά ο πολίτης να εξυπηρετείται γρήγορα και με ασφάλεια. Υιοθετούμε κανόνα μέγιστου χρόνου αναμονής και εξυπηρέτησης.

2.12 Πέραν της παρουσίας των ΤΑΕΠ του δημοσίου (ΟΚΥπΥ) διασφαλίζουμε σε κάθε επαρχία την παρουσία ενός τουλάχιστον ΤΑΕΠ από τον ιδιωτικό τομέα, δημιουργώντας συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και παρέχοντας επιλογές στον ασθενή. Για το σκοπό αυτό, όπου απαιτείται, παραχωρούμε κίνητρα (π.χ. πολεοδομικές διευκολύνσεις) σε νοσοκομεία, έναντι συγκεκριμένων υποχρεώσεων, για ανάπτυξη και λειτουργία ΤΑΕΠ.

2.13 Ενισχύουμε τα ΤΑΕΠ με μεγάλο εύρος ειδικοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης για παιδιά.

2.14 Επαναξιολογούμε το πρόγραμμα εφημεριών από προσωπικούς ιατρούς και το ενισχύουμε ώστε ο πολίτης να έχει συνεχή πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες.

2.15 Ενδυναμώνουμε τις διοικήσεις των δημόσιων νοσηλευτηρίων με επιστημονικές επιτροπές που θα ενισχύσουν περαιτέρω την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των νοσηλευτηρίων.

2.16 Εφαρμόζουμε δείκτες απόδοσης στις παρεχόμενες υπηρεσίες και τους συνδέουμε με τις αμοιβές των παρόχων.

2.17 Εξετάζουμε την ανάγκη δημιουργίας Αρχής Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας κατά το πρότυπο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Η Αρχή θα αποτιμά τη σχέση κόστους-οφέλους (κλινικό, κοινωνικό, οικονομικό) καινοτόμων φαρμάκων και θεραπειών.

2.18 Προωθούμε πιλοτικά την τηλεϊατρική για συγκεκριμένες υπηρεσίες υγείας, ξεκινώντας με ασθενείς σε απομακρυσμένες περιοχές.

2.19 Αξιοποιώντας την τεχνολογία, δημιουργούμε αρχείο χρόνιων πασχόντων στο λογισμικό σύστημα του ΓεΣΥ, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα αναγνώρισης και εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων στη βάση των αναγκών.

2.20 Σεβόμαστε και κατανοούμε τη δυσκολία των ατόμων τρίτης ηλικίας να εξοικειωθούν πλήρως με τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές. Δεσμεύουμε ειδική γραμμή επικοινωνίας στο Κέντρο Εξυπηρέτησης του ΓεΣΥ (17000), προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ηλικιωμένων μας, για πλήρη καθοδήγηση και βοήθεια στη λήψη υπηρεσιών υγείας.

› Διαφάνεια στο ΓεΣΥ

2.21 Καθορίζουμε βασικούς δείκτες απόδοσης και αξιολόγησης του ΓεΣΥ και καθιστούμε υποχρεωτική τη δημοσιοποίησή τους. Με τον τρόπο αυτό ο κάθε ένας μπορεί να ενημερωθεί για την απόδοση του ΓεΣΥ.

2.22 Τα στατιστικά στοιχεία του ΓεΣΥ αποτελούν εθνικό πλούτο. Τηρώντας όλες τις ασφαλιστικές δικλίδες περί Προσωπικών Δεδομένων, δίνουμε τα στατιστικά στοιχεία στη δημοσιότητα. Προάγουμε έτσι τη διαφάνεια, καθώς και την αξιοποίηση τους από την ακαδημαϊκή κοινότητα.

2.23 Παρέχουμε στον πολίτη τη μέγιστη δυνατή πληροφόρηση, ώστε, μέσω του συστήματος πληροφορικής του ΓεΣΥ, να ενημερώνεται για την ακαδημαϊκή κατάρτιση και πρακτική εμπειρία των ιατρών και άλλων επαγγελματιών υγείας, ώστε οι επιλογές του να βασίζονται στη δική του γνώση και προτίμηση.

2.24 Αξιοποιούμε την τεχνολογία για να επιτρέψουμε στον πολίτη ευκολότερη πρόσβαση στον ιατρικό του φάκελο. Προωθούμε την εφαρμογή λογισμικού για πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο μέσω κινητής συσκευής (τηλέφωνο, tablet).

2.25 Δίνουμε φωνή στον πολίτη, παρέχοντάς του τη δυνατότητα με οργανωμένο τρόπο (διαδικτυακά, ομάδες εστίασης κ.α) να αξιολογεί τις υπηρεσίες που λαμβάνει και να υποβάλει τυχόν παράπονο και εισηγήσεις. Οι εν λόγω απόψεις αξιολογούνται και δημοσιοποιούνται. Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψη ως ένα από τα ποιοτικά κριτήρια για καθορισμό της αμοιβής των παρόχων.

› Βιώσιμο ΓεΣΥ

2.26 Διασφαλίζουμε τη συνεχή συνεργασία και καλύτερο συντονισμό του ΟΑΥ με τα αρμόδια Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών για την παρακολούθηση της βιωσιμότητας του ΓεΣΥ.

2.27 Ενδυναμώνουμε τα μέτρα προστασίας του Συστήματος. Στελεχώνουμε επαρκώς την ομάδα ελέγχου του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ).

2.28 Ενισχύονται, αξιοποιούνται και διευκολύνονται οι υφιστάμενοι ανεξάρτητοι θεσμοί του κράτους για ενίσχυση των ελέγχων του ΓεΣΥ.

2.29 Υλοποιούμε το θεσμό των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις (whistle blowers) και καθορίζουμε μηχανισμό τάχιστης διερεύνησης της οποιας πληροφορίας αφορά παραβάσεις, καταχρήσεις και πράξεις αισχροκέρδειας.

2.30 Προωθούμε τη συνεργασία του ΟΑΥ με εξειδικευμένους οίκους στον εντοπισμό καταχρήσεων και αντιμετώπισής τους, με παράλληλη αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και εμπειρίας των Ιατρικών Επιστημονικών Εταιρειών ειδικά για εισαγωγή κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών και κλινικών ελέγχων.

2.31 Αναβαθμίζουμε και αξιοποιούμε το υφιστάμενο σύστημα πληροφορικής του ΓεΣΥ και άλλα λογισμικά εργαλεία (data analytics), για αυτοματοποιημένους και αποτελεσματικότερους ελέγχους.

2.32 Θέτουμε αποτρεπτικές ποινές για τους παραβάτες.

2.33 Καλλιεργούμε την κατάλληλη κουλτούρα προστασίας του ΓεΣΥ, καθοδηγώντας παρόχους και ασθενείς μέσα από εκπαιδευτικά και ενημερωτικά προγράμματα, ειδικά για εισαγωγή κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών και κλινικών ελέγχων.

Πολιτική 3 | Εθνικά Προγράμματα Πρόληψης

3.1 Εφαρμόζουμε Εθνική Στρατηγική Πρόληψης.

3.2 Αναπτύσσουμε και υλοποιούμε στρατηγικές για προαγωγή της υγείας και πρόληψη των ασθενειών βάσει διεθνών προτύπων. Ενισχύουμε προγράμματα πρόληψης και ελέγχου χρόνιων και σπάνιων παθήσεων, όπως είναι ο διαβήτης, οι ρευματοπάθειες, η θαλασσαιμία, η Ηπατίτιδα Γ, το HIV/AIDS, με ενέργειες που αναβαθμίζουν τις υφιστάμενες υποδομές και υπηρεσίες, αλλά και επιτρέπουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων θεραπειών.

3.3 Ως προτεραιότητα εξετάζουμε την ένταξη του ανικνευτικού προγράμματος για τον καρκίνο του προστάτη, τον καρκίνο του εντέρου και την επέκταση της κάλυψης για το ανικνευτικό πρόγραμμα για γυναικολογικούς καρκίνους και καρκίνο του μαστού.

3.4 Προωθούμε ενημερωτικές δράσεις για συμμετοχή των πολιτών σε προληπτικά ανικνευτικά προγράμματα.

3.5 Αξιοποιούμε την τεχνολογία, ώστε ο πολίτης να εκπαιδευτεί και να ενημερώνεται, έγκαιρα και χωρίς τλαιπωρία, για τις απαραίτητες προληπτικές εξετάσεις και τα σχετικά αποτελέσματα.

3.6 Προωθούμε οικολογικούς τρόπους πρόληψης νοσημάτων (διακοπή καπνίσματος, διατροφή, άσκηση, συναισθηματική ισορροπία κ.α).

3.7 Ενισχύουμε τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες που θα αναβαθμίζουν περαιτέρω τις υπηρεσίες και τα προγράμματα πρόληψης.

Πολιτική 4 | Διαχείριση της Πανδημίας και παρόμοιων Κρίσεων

4.1 Δημιουργούμε ενδονοσοκομειακή μονάδα διαχείρισης Λοιμωδών Νοσημάτων.

4.2 Ενισχύουμε τη Μονάδα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Ελέγχου των Λοιμωδών Νοσημάτων στο Υπουργείο Υγείας.

4.3 Εκπονούμε, μέσω του Υπουργείου Υγείας, Σχέδιο Δράσης μεταξύ των νοσηλευτριών για αποτελεσματικότερη διαχείριση των νοσηλειών.

4.4 Ενισχύουμε τη συνεργασία με άλλα Υπουργεία (Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Υπουργείο Άμυνας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) και την Τοπική Αυτοδιοίκηση για καλύτερο συντονισμό και αντιμετώπιση κρίσεων.

4.5 Βελτιώνουμε τις διαδικασίες της Μονάδας Ικνηλάτησης και αυξάνουμε το προσωπικό όταν χρειάζεται (έξαρση πανδημίας).

Πολιτική 5 | Φάρμακα και Φαρμακευτική Καινοτομία

5.1 Αυτονομούμε τη Συμβουλευτική Επιτροπή Φαρμάκων ως μια καθαρά Επιστημονική Επιτροπή, η οποία, στη βάση μετρήσιμων, ποιοτικών και καθαρά ιατρικών κριτηρίων, υποβάλλει εισηγήσεις προς τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας για την ένταξη νέων φαρμάκων.

5.2 Προωθούμε το νομοσχέδιο για τη δημιουργία Εθνικής Φαρμακευτικής Αρχής.

5.3 Επιταχύνουμε την διαδικασία ετοιμασίας πρωτοκόλλων, με σκοπό την ταχεία ένταξη των ονομαστικών φαρμάκων στον κατάλογο φαρμακευτικών προϊόντων του ΓεΣΥ. Έτσι, με διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, ο κάθε πολίτης αποκτά ισότιμη πρόσβαση στα συγκεκριμένα φάρμακα.

5.4 Υποστηρίζουμε τη φαρμακευτική καινοτομία. Ενισχύουμε και εφαρμόζουμε διαδικασίες για να επιταχύνουμε την ένταξη καινοτόμων φαρμακευτικών προϊόντων στον Κατάλογο Φαρμάκων του ΓεΣΥ. Εξετάζουμε την εισαγωγή συγκεκριμένων μη-συνταγογραφούμενων φαρμάκων στη βάση θεραπευτικών πρωτοκόλλων.

Πολιτική 6 | Ψυχική Υγεία και Απεξάρτηση

6.1 Καταρτίζουμε και υλοποιούμε Εθνικό Σχέδιο Δράσης για θέματα Ψυχικής Υγείας και Ψυχικής Ενδυνάμωσης.

6.2 Επισπεύδουμε την ανέγερση της Ιδρυματικής Ψυχιατρικής Πτέρυγας στη βάση Ευρωπαϊκών Προτύπων και την στελεκώνουμε επαρκώς.

6.3 Θωρακίζουμε τις δομές απεξάρτησης για ταχεία και αποτελεσματική επανένταξη στην κοινωνία των εξαρτημένων με ουσίες συνανθρώπων μας. Δίνουμε έμφαση στην εντός της κοινότητας στήριξη ατόμων που χρήζουν ειδικής παρακολούθησης.

Πολιτική 7 | Αποτελεσματική λειτουργία των Δημόσιων Νοσηλευτηρίων (ΟΚΥηΥ)

7.1 Προωθούμε την ταχεία μετατροπή των Δημόσιων Νοσηλευτηρίων σε εκσυγχρονισμένα νοσηλευτήρια φιλικά προς τον πολίτη.

7.2 Εφαρμόζουμε αυστηρό πρόγραμμα πλήρους οικονομικής απεξάρτησης από το κράτος για τις υπηρεσίες που παρέχονται εντός του ΓεΣΥ.

7.3 Αναδεικνύουμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των Δημοσίων Νοσηλευτηρίων, ενισχύοντας και δημιουργώντας εξειδικευμένες μονάδες αναφοράς π.χ. μονάδα εντατικής θεραπείας, μονάδα εγκαυμάτων, πολυτραυματιών, μεταμοσχεύσεων, αιμοκάθαρσης, ηπατολογίας, ρευματολογίας, εγκεφαλικών επεισοδίων, νωτιομυελικών κακώσεων.

7.4 Προωθούμε τη λειτουργία πανεπιστημιακών νοσοκομείων τα οποία θα λειτουργούν ως τριτοβάθμια κέντρα αναφοράς και θα υποστηρίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη των ιατρικών σχολών. Παράλληλα, θα συνεισφέρουν στον επιστημονικό καταρτισμό των νέων ιατρών, καθώς και την περαιτέρω αναβάθμιση της επιστημονικής ιατρικής περίθαλψης που θα προσφέρεται στους πολίτες.

7.5 Ενισχύουμε το σημαντικό ρόλο του Μακάριου Νοσοκομείου ως παροχέα τριτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας για παιδιά.

› Ανθρωποκεντρική Εκπαίδευση και Προαγωγή Πολιτισμού για τους Πολίτες του Αύριο

Η Εκπαίδευση, ο Πολιτισμός και ο Αθλητισμός, θεμελιώνουν τις αρχές και αξίες, τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θέλουμε να διακρίνουν τους δημοκρατικούς και κριτικά σκεπτόμενους ενεργούς πολίτες της κοινωνίας μας. Μέσα από τις προτάσεις μας, στοχεύουμε στη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος, στο οποίο το κάθε παιδί, η κάθε νέα και ο κάθε νέος, θα έχουν την ευκαιρία να καλλιεργούν τα ταλέντα και τις ικανότητές τους στον μέγιστο βαθμό, μέσω ευέλικτων και καινοτόμων διαδικασιών μάθησης, αξιοποιώντας το ενδυναμωμένο ανθρώπινο δυναμικό μας και διασφαλίζοντας πιο σύγχρονες υποδομές.

Οι προτάσεις μας αφορούν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης- προσχολική, δημοτική, μέση, ανώτερη και ανώτατη, και περιλαμβάνουν τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και την ολιστική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Ο Πολιτισμός γίνεται υπόθεση όλων. Στοχεύουμε στη δημιουργία μακροχρόνιας στρατηγικής για τον πολιτισμό, με φορέα υλοποίησης το νεοσύστατο Υφυπουργείο Πολιτισμού, υφιστάμενους φορείς πολιτισμού, και συγκεκριμένες διυπουργικές συνεργασίες. Αξιοποιούμε τον πολιτισμό για την προσωπική ευημερία και την ψυχική υγεία των πολιτών, αλλά και για την ανάπτυξη ανθρωπίνων δεξιοτήτων.

Στηρίζουμε ουσιαστικά την παραγωγή πολιτισμού με συστήματα χρηματοδότησης, ψηφιακά και άλλα εργαλεία, και προωθούμε την εξωστρέφεια των Κυπρίων δημιουργών, μέσω της πολιτιστικής διπλωματίας.

Αξιοποιούμε τις αρχές και αξίες του Αθλητισμού και Ολυμπισμού για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων και την ευεργετική επίδραση της άσκησης για τη βελτίωση της σωματικής και ψυχικής υγείας όλων των πολιτών χωρίς καμία διάκριση.

Παράλληλα προάγουμε τον Αθλητισμό ως φορέα παιδείας και εργαλείο υγιούς τρόπου ζωής από τη χαμηλότερη βαθμίδα εκπαίδευσης, ενισχύοντας τις δυνατότητες για δραστηριότητες άθλησης εντός και εκτός των σχολείων.

Πολιτική 1 | Ευρύτερη Εκπαιδευτική Πολιτική

1.1 Επενδύουμε στην αυτόνομη και βιωματική μάθηση, προκειμένου να βοηθήσουμε τους μαθητές να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες και να καλλιεργήσουν κριτικό και δημιουργικό πνεύμα, απαλλάσσοντάς τους από τη διαδικασία της αποστήθισης, προωθώντας την αποφόρτιση και αναδόμηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων.

1.2 Προχωρούμε στον εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, με στόχο τη βελτίωση του σχολικού έργου και των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

1.3 Ενισχύουμε την ουσιαστική σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας, μέσω της εμπλοκής όλων των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας, με στόχο την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων του αύριο.

1.4 Σε σχολεία με μεγάλο αριθμό παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία, μειώνουμε τον αριθμό μαθητών ανά τμήμα, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η εκπαιδευτική διαδικασία, στοχεύοντας παράλληλα στη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

1.5 Επιδιώκουμε την καλύτερη κατανομή μαθητών με μεταναστευτική βιογραφία στα σχολεία, λαμβάνουμε ουσιαστικά μέτρα ένταξής τους και προωθούμε την υποχρεωτική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

1.6 Επιταχύνουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό στις σχολικές μονάδες.

1.7 Υλοποιούμε σταδιακά, στη βάση κριτηρίων, επέκταση του θεσμού των προαιρετικών ολοήμερων σχολείων, με τελικό στόχο την καθολική εφαρμογή τους στη δημοτική, αλλά και την πιλοτική εφαρμογή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

1.8 Αντιμετωπίζουμε τον υπερπληθυσμό στα σχολεία με επέκταση υφιστάμενων μονάδων,

ή/ και ανέγερση νέων σχολείων, ενώ ενοποιούμε σχολικές μονάδες στις οποίες ο μαθητικός πληθυσμός έχει μειωθεί σημαντικά, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού.

1.9 Ενισχύουμε την περιβαλλοντική αναβάθμιση των σχολείων (φωτοβολταϊκά θερμομόνωση) και την ανάπτυξη χώρων πρασίνου, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς.

1.10 Αναβαθμίζουμε τις βασικές υποδομές της σχολικής τάξης, ώστε να ανταποκρίνονται λειτουργικά στις σύγχρονες απαιτήσεις.

1.11 Αναβαθμίζουμε τις διαδικασίες και τα μέτρα ασφάλειας και υγείας στις σχολικές μονάδες.

1.12 Αξιολογούμε και επεκτείνουμε το θεσμό του καλοκαιρινού σχολείου και σε Ειδικά Σχολεία.

1.13 Εφαρμόζουμε πιλοτικά τον θεσμό του Τεχνικού Γυμνασίου, στα πρότυπα του Αθλητικού και Μουσικού Γυμνασίου.

1.14 Επενδύουμε και δημιουργούμε πρότυπες Τεχνικές Σχολές σε όλες τις πόλεις και στην ύπαιθρο.

1.15 Προωθούμε το θεσμό του σχολικού λεωφορείου καθολικά.

1.16 Συστήνουμε «Εκπαιδευτικό Συμβούλιο», το οποίο υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας στον σχεδιασμό και την συνεχή αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δομών και μεταρρυθμίσεων. Το Συμβούλιο θα έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και θα μπορεί να εισηγείται μέτρα για βελτίωση του σχολικού έργου και των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

1.17 Έναρξη θεσμοθετημένου διαλόγου για αναθεώρηση του ωραρίου λειτουργίας των σχολείων.

1.18 Αξιολογούμε τα υφιστάμενα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων («δια βίου μάθησης») και τα αναβαθμίζουμε σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας.

1.19 Δίνουμε μεγαλύτερη αυτονομία στις σχολικές μονάδες.

1.20 Ενισχύουμε την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και εφαρμόζουμε πιλοτικά το θεσμό των κοινωνικών λειτουργών σε δίκτυα σχολείων.

1.21 Προωθούμε την ίδρυση Μουσείου Ιστορίας της Κυπριακής Εκπαίδευσης, με στόχο τον εντοπισμό, τη διάσωση, τη διαφύλαξη και την ανάδειξη όλων των στοιχείων που συνθέτουν την εκπαιδευτική μας ταυτότητα.

Πολιτική 2 | Σχολική Εκπαίδευση (Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Ειδική Εκπαίδευση)

2.1 Εμπλουτίζουμε το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών μας προγραμμάτων με δράσεις που προάγουν την ενσυναίσθηση, την πρόληψη, αντιμετώπιση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού, την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης, την ισότητα των φύλων και το σεβασμό στη διαφορετικότητα και ποικιλομορφία.

2.2 Αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε την ψηφιακή και εργαστηριακή εκπαίδευση, προωθώντας την παροχή πιστοποίησης ψηφιακών δεξιοτήτων.

2.3 Προωθούμε την εξατομικευμένη αξιολόγηση των μαθητών, χωρίς υπέρμετρη έμφαση στις εξετάσεις, παρέχοντας τη δυνατότητα για εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης.

2.4 Δίνουμε κίνητρα σε εκπαιδευτικούς που διακρίνονται για τις ικανότητές τους, προκειμένου να διδάσκουν σε σχολεία που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις.

2.5 Επαναφέρουμε και ενισχύουμε τον θεσμό της “εβδομάδας εργασίας”.

2.6 Επεκτείνουμε τον θεσμό των σχολείων STEAM σε όλες τις πόλεις και προωθούμε την προσέγγιση STEAM στο γενικό αναλυτικό πρόγραμμα.

2.7 Ενισχύουμε την ενσωμάτωση νέων, σύγχρονων τεχνολογιών, όπως η ρομποτική, η επαυξημένη πραγματικότητα και ο προγραμματισμός, ενδυναμώνοντας τις ψηφιακές δεξιότητες εκπαιδευτικών και μαθητών.

2.8 Επαναξιολογούμε το θεσμό της Ειδικής Εκπαίδευσης. Προχωρούμε προς τον Σχεδιασμό και Υλοποίηση μιας Νομοθεσίας Ενιαίας Εκπαίδευσης, όπως καθορίζεται από τις Διεθνείς Συμβάσεις, η οποία θα συμπεριλαμβάνει όλους τους μαθητές και θα παρέχει τις εύλογες προσαρμογές που χρειάζονται για να μπορεί το σχολείο να προσφέρει ποιοτική, συμπεριληπτική εκπαίδευση σε όλα τα παιδιά. Προς αυτή την κατεύθυνση, ενισχύουμε το Δημόσιο σχολείο για να μπορεί να απευθυνθεί σε όλους τους μαθητές, με τρόπο που θα σέβεται την διαφορετικότητα και τα talέντα τους. Σε συνεργασία με πολυθεματικές ομάδες εξειδικευμένων επιστημόνων και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις παιδιών με αναπηρίες, εισάγουμε νέες πρακτικές, ευέλικτα αναλυτικά και διαφοροποιημένη διδασκαλία, βάση των αρχών του καθολικού σχεδιασμού εκπαίδευσής του, ώστε όλοι οι μαθητές να έχουν ισότιμες ευκαιρίες, πρόσβαση και συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην κοινότητα του σχολείου τους χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Παράλληλα, αναβαθμίζουμε και θεσμοθετούμε τη διαδικασία πρόσληψης συνοδών παιδιών με αναπηρίες στα σχολεία, με στόχο την ουσιαστική και στοχευμένη στήριξη των παιδιών.

2.9 Αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε το θεσμό επαγγελματικού προσανατολισμού από την Στ' Δημοτικού, με σκοπό τη σωστή και στοχευμένη επιλογή κατεύθυνσης εκ μέρους των μαθητών, στη βάση των ικανοτήτων τους, για μια πετυχημένη επαγγελματική και προσωπική ζωή, αλλά και βάσει των αναγκών της οικονομίας και της αγοράς εργασίας.

2.10 Αξιολογούμε και ενισχύουμε το θεσμό της ενισχυτικής διδασκαλίας.

2.11 Διαμορφώνουμε πολιτική για «χαρισματικά» παιδιά (gifted children).

2.12 Αξιολογούμε την αποτελεσματικότητα του Κώδικα Συμπεριφοράς κατά του ρατσισμού στα σχολεία και του Οδηγού Διαχείρισης και Καταγραφής ρατσιστικών περιστατικών, με στόχο την αναβάθμιση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων, τα οποία ενδυναμώνουν τα σχολεία και καλλιεργούν μια ισχυρή στάση πρόληψης απέναντι στα περιστατικά οποιασδήποτε διάκρισης.

2.13 Αναβαθμίζουμε το πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και το προσαρμόζουμε σε κάθε ηλικία από την προδημοτική, μέχρι και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

2.14 Αναβαθμίζουμε το θεσμό των μαθητικών κοινοτήτων και συμβουλίων, ώστε να ολοκληρώνεται επαρκώς η προετοιμασία για ενεργή συμμετοχή των νέων στα κοινά.

2.15 Αξιολογούμε τις υφιστάμενες υποδομές και τον τρόπο λειτουργίας των σχολείων της Προδημοτικής Εκπαίδευσης, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση των προγραμμάτων και των υποδομών και στήριξη του έργου των νηπιαγωγών.

2.16 Αναπτύσσουμε και εμβαθύνουμε το θέμα της ομαλής μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, μέσα από τη θεσμοθέτηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία να απευθύνονται στα παιδιά της Στ' Δημοτικού και Α' Γυμνασίου με τις συνέργειες σχολείων Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης.

2.17 Προχωρούμε στην αναβάθμιση του Αθλητικού και Μουσικού Γυμνασίου.

2.18 Βελτιώνουμε τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα των σχολείων ΔΡΑ.Σ.Ε.

Πολιτική 3 | Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

3.1 Αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε τα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΙΕΕΚ), καλύπτοντας το κενό που άφησε το κλείσιμο του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ).

3.2 Προωθούμε διεθνώς την πανεπιστημιακή εκπαίδευση της Κύπρου, ως ποιοτικό και ελκυστικό ακαδημαϊκό προορισμό, για την προσέλκυση ξένων φοιτητών.

3.3 Προωθούμε διακρατικές συμφωνίες για αμοιβαία αναγνώριση τίτλων σπουδών, με στόχο τη διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μας.

3.4 Στηρίζουμε, με την παραχώρηση ειδικών υποτροφιών, φοιτητές που θα επιλέξουν προγράμματα σπουδών με υψηλή ζήτηση και ισχυρό κοινωνικό αντίκτυπο, ή ισχυρό αντίκτυπο στην ανάπτυξη υπηρεσιών και εταιρειών υψηλής τεχνολογίας.

3.5 Αξιοποιούμε συστηματικά το επιστημονικό δυναμικό που διαθέτουν τα Πανεπιστήμια της Κύπρου για τη διαμόρφωση πολιτικών ανάπτυξης της χώρας.

3.6 Στοχεύουμε στη διασύνδεση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των Πανεπιστημίων με τις ποικιλόμορφες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος.

3.7 Προωθούμε συμπράξεις και συνέργειες μεταξύ των Πανεπιστημίων.

Πολιτική 4 | Πολιτισμός

4.1 Περιλαμβάνουμε τον τομέα του πολιτισμού ως οικονομική δραστηριότητα στο συνολικό στρατηγικό μας σχεδιασμό και δημιουργούμε μακροχρόνια στρατηγική για τον πολιτισμό. Φορείς υλοποίησης της Στρατηγικής θα είναι το νεοσύστατο Υφυπουργείο Πολιτισμού και υφιστάμενοι φορείς πολιτισμού.

4.2 Ολοκληρώνουμε, σε συνεργασία με οργανωμένα επαγγελματικά σύνολα και εφαρμόζουμε αποτελεσματικά το θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει το καθεστώς και την επαγγελματική ιδιότητα των καλλιτεχνών. Υλοποιούμε αμέσως τη δημιουργία Μητρώου Καλλιτεχνών, ώστε να διασφαλίζονται πλήρως τα εργασιακά δικαιώματα των καλλιτεχνών, με ειδικές διατάξεις για παλαιμάχους επαγγελματίες καλλιτέχνες.

4.3 Ενισχύουμε το νεοσύστατο Υφυπουργείο Πολιτισμού, παρέχοντας όλη την απαραίτητη στήριξη σε ανθρώπινο δυναμικό και τεχνική υποδομή, καθώς και οικονομικούς πόρους, για την υλοποίηση του Στρατηγικού του πλάνου για το σύγχρονο πολιτισμό, τις αρχαιότητες και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Δημιουργούμε συμβουλευτικές επιτροπές, οι οποίες θα εκπροσωπούν όλους τους κλάδους των Καλλιτεχνικών επαγγελμάτων, για την καλύτερη ενημέρωση του Υφυπουργείου, σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κάθε κλάδος.

4.4 Δίνουμε την ευκαιρία σε κάθε παιδί και νέο να έρθει σε επαφή με όλες τις μορφές τέχνης, καθώς και τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία, μέσω ετήσιας επιδότησης συγκεκριμένου ποσού για την παρακολούθηση παραστάσεων, παραστατικών τεχνών, κινηματογραφικών προβολών, όσο και μέσω της συμμετοχής του σε ειδικά σχεδιασμένα εκπαιδευτικά προγράμματα που θα προσφέρουν φορείς πολιτισμού και Κυπριακές επιχειρήσεις από το χώρο του πολιτισμού.

4.5 Εισάγουμε κίνητρα, φορολογικά και άλλα, για τις επιχειρήσεις που στηρίζουν οικονομικά τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία και τις δράσεις πολιτισμού στην Κύπρο.

4.6 Προωθούμε τη φιλαναγνωσία μέσα από σειρά δράσεων, που περιλαμβάνουν πρόγραμμα δωρεάν παραχώρησης βιβλίων στα παιδιά, τη συνεχή ενίσχυση των σχολικών βιβλιοθηκών, την χρηματοδότηση των λεσχών ανάγνωσης και τους λογοτεχνικούς περιπάτους.

4.7 Σχεδιάζουμε Στρατηγική Πολιτιστικής Διπλωματίας και προβάλλουμε την Κύπρο ως πύλη της Ευρώπης από την Ανατολή, γέφυρα με την Ασία, αλλά και με την Αφρική, και ως σταυροδρόμι συναντήματος των πολιτισμών, που σημάδεψαν την ιστορία της ανθρωπότητας. Αναδεικνύουμε την Κύπρο ως κόμβο πολιτισμού αξιοποιώντας τις

άριστες σχέσεις με τα γειτονικά κράτη, με στόχο να προβάλλουμε, μέσω της καλλιτεχνικής δημιουργίας, τη σύγχρονη Κύπρο και να δημιουργήσουμε αγορές για τα προϊόντα της κυπριακής πολιτιστικής βιομηχανίας. Ενδεικτικές δράσεις:

- > Θεσμοθετούμε τη συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών, με στόχο τη χαρτογράφηση του πολιτιστικού τοπίου της Κύπρου, αλλά και με φορείς πολιτισμού στις χώρες όπου εκπροσωπείται η Κύπρος για να φιλοξενηθούν παραγωγές,
- > Ενισχύουμε την προσπάθεια των Κυπρίων δημιουργών για αποτελεσματικότερη προώθηση της δουλειάς τους στο εξωτερικό,
- > Στηρίζουμε οικονομικά την εξωστρέφεια των Κυπριακών πολιτιστικών προϊόντων.

4.8 Επεκτείνουμε και ενισχύουμε το υφιστάμενο Πρόγραμμα «Πολιτισμός II» του Υφυπουργείου Πολιτισμού (2021-2025) και σχεδιάζουμε το Πρόγραμμα «Πολιτισμός III» (2026-2030) στη βάση της Μακροχρόνιας Στρατηγικής για τον πολιτισμό.

4.9 Στηρίζουμε τους καλλιτέχνες προωθώντας την εφαρμογή των εν ισχύ συλλογικών συμβάσεων από τους επιχορηγούμενους φορείς. Στηρίζουμε τις Κυπριακές επιχειρήσεις στο χώρο του πολιτισμού επιδοτώντας:

- > την ψηφιακή τους αναβάθμιση,
- > τον σχεδιασμό σειράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα απευθύνονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και
- > την οπτικογράφηση και τον υποτιτλισμό των παραστάσεων, ώστε τα Κυπριακά πολιτιστικά προϊόντα να μπορούν να απευθύνονται σε ένα διεθνές κοινό εντός (πολιτιστικός τουρισμός) και εκτός συνόρων.

4.10 Αξιοποιούμε το θεσμό των κοινωνικών επιχειρήσεων για στήριξη επιχειρήσεων στο χώρο του πολιτισμού.

4.11 Εξορθολογίζουμε τη λειτουργία και τη διακυβέρνηση των υφιστάμενων φορέων πολιτισμού που επιχορηγούνται από το κράτος, δημόσιων και ιδιωτικών, με στόχο την περαιτέρω στήριξη της παραγωγής πολιτισμού και την εξωστρέφεια τους εκτός συνόρων.

4.12 Υιοθετούμε πρακτικές άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ για καλύτερη αξιοποίηση των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ, καθώς και άλλων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων/Χορηγιών για τον Πολιτισμό.

4.13 Προωθούμε και προστατεύουμε τη λαϊκή παράδοση και αναδεικνύουμε την Πολιτιστική μας Κληρονομιά. Παράλληλα, θεσμοθετούμε μηχανισμό διαφύλαξης της Πολιτιστικής μας Κληρονομιάς (Αρχείο Πολιτισμού).

Πολιτική 5 | Αθλητισμός

5.1 Δημιουργούμε Υφυπουργείο Αθλητισμού, που θα είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό, συντονισμό και εφαρμογή εθνικής στρατηγικής για τον αθλητισμό.

5.2 Ενισχύουμε τη χρηματοδότηση των αθλητικών ομοσπονδιών και αθλητών. Η κατανομή θα γίνεται στη βάση κριτηρίων και των σύγχρονων δεδομένων του αθλητισμού.

5.3 Προωθούμε μελέτη για κατασκευή και λειτουργία του πρώτου Παραολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου στην Κύπρο, με κλειστούς και υπαίθριους χώρους άθλησης, αναψυχής και κοινωνικοποίησης. Σκοπός είναι η προώθηση και ενίσχυση προγραμμάτων, με στόχο την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στον αθλητισμό.

5.4 Δημιουργούμε προγράμματα αξιοποίησης αθλητών-προτύπων μέσω ανάδειξης της πορείας τους.

5.5 Δημιουργούμε προγράμματα προώθησης της δια βίου άσκησης με όλα τα θετικά συνεπακόλουθα, δίνοντας έμφαση στην υγεία και την ποιότητα ζωής.

5.6 Βελτιώνουμε, αναβαθμίζουμε και αξιοποιούμε την υπάρχουσα υποδομή αθλητικών εγκαταστάσεων. Δημιουργούμε νέους βιώσιμους αθλητικούς χώρους εκεί όπου υπάρχουν ανάγκες και προωθούμε τον αθλητικό τουρισμό.

5.7 Επαναξιολογούμε την υφιστάμενη χρήση των αθλητικών υποδομών στα σχολεία και προωθούμε την αναβάθμισή τους, σε συνεργασία με τις κοινοτικές αρχές/ σχολικές εφορείες, έτσι ώστε να υπάρξει πιο ουσιαστική και αποτελεσματική αξιοποίησή τους από τα οργανωμένα σύνολα.

5.8 Προωθούμε ίσες ευκαιρίες στον αθλητισμό.

5.9 Αναμορφώνουμε προγράμματα μαζικού αθλητισμού σε όλη την Κύπρο, στα οποία περιλαμβάνονται και άτομα με αναπηρίες, με στόχο την πρόσβαση όλων σε προγράμματα άθλησης.

5.10 Ενσωματώνουμε την Ολυμπιακή Παιδεία στα αναλυτικά προγράμματα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με στόχο να προωθήσουμε και να αναδείξουμε τον Ολυμπισμό και τον ρόλο του.

5.11 Προωθούμε την ενεργό συμμετοχή των αθλητικών φορέων της Κύπρου σε ευρωπαϊκά προγράμματα, αξιοποιώντας πιο αποτελεσματικά τις ευκαιρίες και τα κονδύλια που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως το Erasmus+.

5.12 Προωθούμε τη διπλωματία του αθλητισμού, μέσω της συμμετοχής και της εμπάθυνας της συνεργασίας μας με τους αθλητικούς φορείς άλλων χωρών, συμπεριλαμβανομένων μικρών κρατών, και της αξιοποίησης των σχέσεών μας με γειτονικά κράτη, όπως επίσης και την Ελλάδα ως γενέτειρα της Ολυμπιακής Ιδέας και του κλασικού αθλητισμού.

5.13 Προωθούμε την προσέλκυση διεθνών διοργανώσεων μικρής και μεσαίας κλίμακας στη χώρα μας.

› Κοινωνική πολιτική, Ισότητα, Διαφορετικότητα, Ένταξη

Η οικοδόμηση ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους, που θα διασφαλίζει συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης για όλους τους πολίτες του, συμπεριλαμβανομένων των ομάδων του πληθυσμού που χρειάζονται ιδιαίτερη αρωγή ή/και φροντίδα, αποτελεί βασική προτεραιότητά μας.

Η αξιοπρεπής διαβίωση, στη βάση ίσων συνθηκών, προϋποθέσεων και ευκαιριών των ηλικιωμένων, των παιδιών, των ανθρώπων με αναπηρίες και γενικά όλων των ευάλωτων ομάδων, αποτελεί καθρέφτη πολιτισμού ενός κράτους.

Την ίδια στιγμή, η ισότητα και η ισότιμη ένταξη στην κοινωνία, αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για μια ευημερούσα, δημοκρατική κοινωνία που σέβεται όλους τους πολίτες της και εφαρμόζει το μοντέλο της συμμετοχικής δημοκρατίας.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, στο επίκεντρο των προτάσεών μας βρίσκεται η ανάγκη διασφάλισης της ίσης μεταχείρισης όλων, με αξιοπρέπεια και δίκαιη πρόσβαση σε πόρους και ευκαιρίες. Στόχος μας, είναι να οικοδομήσουμε μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Οι προτάσεις μας στοχεύουν στη διασφάλιση όλων των πιο πάνω, μέσω συγκεκριμένων μέτρων και δράσεων σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού και δύνανται να εφαρμοστούν μέσα και από τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων κρατικών δομών και υπηρεσιών και τον σχεδιασμό και δημιουργία νέων, όπου χρειάζεται.

Την ίδια στιγμή και προς την επίτευξη των στόχων που τίθενται, είναι καθοριστικής σημασίας η ενίσχυση και στοχοθέτηση συνεργασιών, τόσο μεταξύ των σχετικών κρατικών φορέων, όπως επίσης συνεργείων και με την κοινωνία των πολιτών, τους ιδιωτικούς οργανισμούς και κοινωφελή ιδρύματα με πλούσια εμπειρία, μεταξύ άλλων.

Ανάμεσα στους στόχους, είναι, επίσης, η επαναξιολόγηση και ο ανασχεδιασμός των επιδομάτων, ώστε να καταστούν πιο στοχευμένα, δίκαια, αποδοτικά και ωφέλιμα.

Επισημαίνεται, τέλος, η ανάγκη υιοθέτησης μίας οριζόντιας και ολιστικής προσέγγισης για την εξάλειψη των στερεοτύπων, της προκατάληψης, συνειδητής και ασυνείδητης, και την προώθηση της γνώσης της ενσυναίσθησης και τον σεβασμό στην διαφορετικότητα.

Πολιτική 1 | Εκσυγχρονισμός και Ενίσχυση Θεσμικού Πλαισίου

1.1 Χαρτογραφούμε, εντός έξι μηνών, τις υφιστάμενες δομές (κρατικές, δημοτικές, τοπικές και ιδιωτικές) που προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες σε διάφορες ομάδες του πληθυσμού και που εντάσσονται στο πλαίσιο της γενικότερης κοινωνικής πολιτικής.

1.2 Εκσυγχρονίζουμε, αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε τις υπηρεσίες του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, καθιστώντάς τις πιο αποτελεσματικές και φιλικές ως προς τις καθημερινές ανάγκες των πολιτών.

1.3 Επαναξιολογούμε και προχωρούμε στην ολοκλήρωση του Σχέδιου Αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

1.4 Επενδύουμε στην περαιτέρω εξειδίκευση και συνεχή εκπαίδευση των λειτουργών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και των Υπηρεσιών Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας.

1.5 Ενισχύουμε το Τμήμα Συμβουλευτικής Ψυχολογίας στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας με εξειδικευμένο προσωπικό. Το Τμήμα παρέχει επίσης και υπηρεσίες αποφόρτισης στους επαγγελματίες, όπως ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

1.6 Ενισχύουμε την πολυθεματική αντιμετώπιση των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών για θέματα πρόνοιας, δημιουργώντας σύγχρονους συντονιστικούς μηχανισμούς για διευκόλυνση και εξοικονόμηση χρόνου για τον πολίτη.

1.7 Ολοκληρώνουμε την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του Υφυπουργείου και όλων των Τμημάτων και τις διασυνδέουμε με όλες τις σχετικές υπηρεσίες (π.χ. του Υφυπουργείου Μετανάστευσης, Ασύλου και Ένταξης, των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας κ.α.), με στόχο την ενίσχυση του συντονισμού και της ολιστικής αντιμετώπισης των περιστατικών.

1.8 Δημιουργούμε ψηφιοποιημένο αρχείο όλων των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, π.χ. πολυτέκνων, μονογονιών, ατόμων με αναπηρίες, με στόχο την αναβαθμισμένη ποιοτική εξυπηρέτησή τους, αλλά και καλύτερο προγραμματισμό και κοστολόγηση στην εφαρμογή των νέων πολιτικών. Προς αυτή την κατεύθυνση αξιοποιούμε κονδύλια της ΕΕ.

1.9 Επιταχύνουμε τις διαδικασίες υιοθεσίας και αναδοχής και δημιουργούμε στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες για τους εν λόγω σκοπούς.

1.10 Δημιουργούμε και εφαρμόζουμε την υπηρεσία «Κόκκινο Κουμπί», η οποία λειτουργεί μέσω του νεοσύστατου Συντονιστικού Κέντρου Διαχείρισης κλήσεων, που αποτελείται από ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, εθελοντές εκπαιδευμένους σε θέματα ψυχικής υγείας. Η υπηρεσία αφορά κυρίως Άτομα Τρίτης Ηλικίας και Άτομα με Αναπηρία.

1.11 Υλοποιούμε το θεσμό του Κοινωνικού Λειτουργού της Γειτονιάς όπως προνοείται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

1.12 Δημιουργούμε ανεξάρτητο Ταμείο Κοινωνικής Δράσης στο οποίο συγκεντρώνονται όλες οι κρατικές χορηγίες προς Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς (ΜΚΟ). Το Ταμείο Κοινωνικής Δράσης διαμορφώνει στρατηγική για προγράμματα, χρηματοδοτεί, διαχειρίζεται, παρακολουθεί και αξιολογεί τα προγράμματα, δράσεις και υπηρεσίες από ΜΚΟ.

1.13 Δημιουργούμε Ιατρικά Κέντρα Απεξάρτησης από εξαρτησιογόνες ουσίες, για άτομα κάθε ηλικίας, με επαρκή αριθμό κλινών, υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας, αλλά και νοσηλείας για απεξάρτηση. Στόχος να καλυφθεί το σημερινό κενό και οι ανάγκες ατόμων από όλες τις πόλεις και να μπορούν να επισκέπτονται ένα χώρο και να τους παρέχονται όλες οι σχετικές υπηρεσίες και βοήθεια.

1.14 Προωθούμε τη δημιουργία Ανοικτού Εντατικού Προγράμματος Απεξάρτησης Ημερήσιας Φροντίδας για όλες τις εξαρτησιογόνες ουσίες.

1.15 Προωθούμε τη δημιουργία Κέντρου Κοινωνικής Επανάταξης για άτομα με ιστορικό εξάρτησης από εξαρτησιογόνες ουσίες.

Πολιτική 2 | Βελτίωση και Εκσυγχρονισμός της Επιδοματικής Πολιτικής

2.1 Βελτιώνουμε και εκσυγχρονίζουμε την Επιδοματική Πολιτική του κράτους που παρέχεται μέσα από όλα τα Υπουργεία και Υφυπουργεία της κυβέρνησης. Προχωρούμε με χαρτογράφηση της υφιστάμενης επιδοματικής πολιτικής, στη βάση των πραγματικών αναγκών όλων των ομάδων του πληθυσμού, με την τεχνική και οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στη βάση των αποτελεσμάτων της χαρτογράφησης, συντάσσουμε «Έκθεση για Βελτίωση και Εκσυγχρονισμό των Επιδομάτων», η οποία θα δίνει την κατεύθυνση για την επιδοματική πολιτική του κράτους αλλά και για τη συστηματική αξιολόγησή τους, στο πλαίσιο πάντα της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας.

2.2 Εκπονούμε Σχέδιο Αξιολόγησης και Βελτίωσης του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ). Στόχος, ο επαναπροσδιορισμός του ΕΕΕ, αλλά και η αποτελεσματικότερη, στοχευμένη στήριξη προς τους πολίτες, στη βάση εξατομικευμένης αξιολόγησης. Προς αυτή την κατεύθυνση, συνδέουμε την επιδοματική πολιτική του κράτους με την αγορά εργασίας και τις γενικότερες ανάγκες της κοινωνίας.

2.3 Προχωρούμε στην έγκαιρη καταβολή επιδομάτων, όπως μεταξύ άλλων του ανεργιακού, μητρότητας, τέκνου και ασθενείας, με στόχο την αξιοπρεπή διαβίωση των διαφορετικών ομάδων του πληθυσμού τη δεδομένη στιγμή που υπάρχει η ανάγκη στήριξής τους.

Πολιτική 3 | Σύζευξη οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

3.1 Προωθούμε τις ευέλικτες μορφές εργασίας, μεταξύ άλλων της τηλεργασίας, τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

3.2 Προωθούμε κίνητρα σε ιδιωτικές εταιρείες, ή σε ομάδα επιχειρήσεων, για τη δημιουργία σταθμών φύλαξης παιδιών για τους εργαζομένους γονείς.

3.3 Αναθεωρούμε την πολιτική για γονική άδεια (αντρών και γυναικών), με σκοπό τη φροντίδα παιδιών μέχρι 15 ετών (αντί 8), με πληρωμένη γονική άδεια για 8 εβδομάδες.

3.4 Παρέχουμε δωρεάν είδη πρώτης ανάγκης σε οικογένειες χαμηλών εισοδημάτων που έχουν παιδιά μέχρι την ηλικία των 2 ετών.

3.5 Μελετούμε την επιδότηση παροχής κατ' οίκον καθημερινής στήριξης σε οικογένειες με ανήλικα παιδιά, άτομα με χρόνιες παθήσεις, άτομα με αναπηρίες, πολύτεκνους, μονογονείς και ηλικιωμένους, στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων. Η κατ' οίκον στήριξη μπορεί να αφορά, μεταξύ άλλων, την οικιακή εργασία, την απασχόληση παιδιών από νηπιαγωγούς στο σπίτι, μεταφορά και συνοδεία κ.α.

3.6 Προσφέρουμε σχολικά είδη κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς σε όλα τα παιδιά μονογονεϊκών και πολύτεκνων οικογενειών που φοιτούν σε σχολείο (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο).

3.7 Επαναξιολογούμε τα κριτήρια που αφορούν τη λήψη επιδομάτων τέκνου και μάνας με στόχο τη διεύρυνση των δικαιούχων. Μελετούμε επίσης την αύξηση των επιδομάτων και την απάλειψη των περιουσιακών κριτηρίων, για όλους τους μονογονείς και τους πολύτεκνους.

3.8 Υλοποιούμε σταδιακά, στη βάση κριτηρίων, επέκταση του θεσμού των ολοήμερων σχολείων, με τελικό στόχο την καθολική εφαρμογή τους στη δημοτική και πιλοτική εφαρμογή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε οι εργαζόμενοι γονείς να έχουν την επιλογή αξιοποίησης του ολοήμερου σχολείου.

3.9 Παρέχουμε κατ' οίκον νοσηλεία από μαιέες για εγκυμονούσες, καλύπτοντας περίοδο μέχρι και για 2 μήνες μετά τη γέννα.

3.10 Υιοθετούμε την κατ' οίκον επίσκεψη κοινωνικού λειτουργού, μέχρι να συμπληρωθεί το πρώτο έτος του βρέφους, για διαπίστωση της κατάστασης και των αναγκών της οικογένειας.

3.11 Ενισχύουμε το θεσμό επισκέπτη ψυχολόγου και συμβούλων, συμπεριλαμβανομένου και νομικών θεμάτων, σε οικίες όπου χρειάζεται στοχευμένη στήριξη σε συνεργασία και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Πολιτική 4 | Με επίκεντρο το παιδί

4.1 Προωθούμε τη συστηματική ενημέρωση των παιδιών για τα δικαιώματά τους, τον τρόπο άσκησής τους και την προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

4.2 Εντάσσουμε τη συνεχή εκπαίδευση για ενδυνάμωση των παιδιών έναντι κινδύνων για κακοποίηση και εκμετάλλυσή τους, περιλαμβανομένου και στο διαδίκτυο.

4.3 Ενισχύουμε το σημαντικό ρόλο του Μακάριου Νοσοκομείου ως παροχέα τριτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας για παιδιά, συμπεριλαμβανομένης ουσιαστικής και επαρκούς ψυχολογικής στήριξης.

4.4 Ενισχύουμε τα ΤΑΕΠ με μεγάλο εύρος ειδικοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης για παιδιά.

4.5 Εμπλουτίζουμε το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών μας προγραμμάτων με δράσεις που προάγουν την ενσυναίσθηση, την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού, ηλεκτρονικού εκφοβισμού, την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης, την ισότητα των φύλων, την συναίνεση και το σεβασμό στη διαφορετικότητα και ποικιλομορφία, ώστε τα σχολεία να ανταποκρίνονται στην πολυπολιτισμική και πολυμορφική διάσταση της κοινωνίας.

4.6 Ενισχύουμε την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας σε δίκτυα σχολείων που υπάρχει η ανάγκη και εφόσον εκπονηθεί έκθεση και καταγραφούν οι ανάγκες κάθε σχολείου στην κάθε περιοχή. Παράλληλα επεκτείνουμε τον θεσμό των Συμβούλων και στα δημοτικά.

4.7 Εφαρμόζουμε το θεσμό των νοσηλευτών σε δίκτυα σχολείων, με έμφαση σε σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές και στην ύπαιθρο.

4.8 Ενισχύουμε και διευρύνουμε το «Σπίτι του Παιδιού», ώστε να συμπεριλάβει όλες τις μορφές κακοποίησης και το επεκτείνουμε σε κάθε επαρχία.

4.9 Θεσμοθετούμε και εφαρμόζουμε, σε συνεργασία με το Γραφείο της Επιτρόπου για το Παιδί, την «Αξιολόγηση του Αντίκτυπου της Αποτίμησης της Επίδρασης» των αποφάσεων

(νομοθετικών, ή πολιτικών) σε κάθε Υπουργείο, που μέρος του χαρτοφυλακίου τους αφορά τα παιδιά. Στόχος είναι η διασφάλιση των συμφερόντων των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη και τις διαφορετικές τους ανάγκες, στη βάση των διαφορετικών υπόβαθρών τους. Προς αυτή την κατεύθυνση και μέσω της συστηματικής διαβούλευσης και της ενεργούς συμμετοχής των παιδιών στο σχεδιασμό πολιτικών, εφαρμόζουμε μέτρα και πολιτικές, με στόχο τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντός τους, την ανάπτυξή τους, ώστε να απολαμβάνουν κάθε ανθρωπινό δικαίωμά τους.

4.10 Μεριμνούμε ώστε να δημιουργηθούν οι προβλεπόμενες στον «Περί Παιδών σε Σύγκρουση με τον Νόμο» δομές των Δικαστηρίων και κανονισμοί, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί ο νόμος αυτός, ο οποίος αποτελεί ορόσημο στη δημιουργία δικαιοσύνης φιλικής προς τα παιδιά.

4.11 Εκπονούμε, μέσω των Υπουργείων Υγείας και Παιδείας, ολοκληρωμένο «Πλαίσιο Πολιτικής για Αντιμετώπιση της Παιδικής Παχυσαρκίας» σε συνεργασία με παιδίατρος και ειδικούς διατροφολόγους.

4.12 Ενισχύουμε τις παιδικές, εφηβικές και νεανικές Στέγες με περαιτέρω εξειδικευμένο προσωπικό και δημιουργούμε ένα επαρκές σύστημα αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παράλληλα, ενισχύουμε τα προγράμματα ένταξης και επανένταξης παιδιών και εφήβων.

4.13 Επιδιώκουμε την καλύτερη κατανομή μαθητών με μεταναστευτική βιογραφία στα σχολεία, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα γκετοποίησης, λαμβάνουμε ουσιαστικά μέτρα ένταξής τους και προωθούμε την υποχρεωτική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

4.14 Αναβαθμίζουμε το πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και το προσαρμόζουμε σε κάθε ηλικία από την προδημοτική μέχρι και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

4.15 Προωθούμε προγράμματα πρόληψης στα σχολεία για όλες τις εξαρτησιογόνες ουσίες, συμπεριλαμβανομένων του αλκοόλ και του καπνού.

Πολιτική 5 | Στηρίζουμε τις Μονογονεϊκές οικογένειες

5.1 Επαναξιολογούμε την επιδοματική πολιτική για τους μονογονείς, με σκοπό την δίκαιη επιδοματική στήριξη τους.

5.2 Ενισχύουμε και επιταχύνουμε τη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων για παροχή Δωρεάν Νομικής Αρωγής για κάθε νομικό θέμα που αντιμετωπίζουν.

5.3 Προωθούμε ειδικές εκπώσεις από δήμους και ημικρατικούς οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες σε μονογονείς χαμηλών εισοδημάτων που δεν λαμβάνουν ΕΕΕ (π.χ. σε φόρους σκυβάλων, στην ΑΗΚ, Υδατοπρομήθεια).

Πολιτική 6 | Στηρίζουμε τις Πολύτεκνες/ τρίτεκνες οικογένειες

6.1 Επανεξετάζουμε την επιδοματική πολιτική σε σχέση με τους πολύτεκνους με σκοπό την πιο αποτελεσματική στήριξή τους. Αφαιρούμε τα εισοδηματικά κριτήρια για γονείς με τρία παιδιά και άνω, εφόσον, τουλάχιστον τρία τέκνα είναι εξαρτώμενα. Όσο αφορά τους πολύτεκνους, η πολύτεκνη ιδιότητα παραμένει όσο συνεχίζουν να έχουν ανήλικα παιδιά.

6.2 Επαναφέρουμε τον ορισμό των φοιτητών για παιδιά πολυτέκνων ως εξαρτώμενα, μέχρι την ολοκλήρωση σπουδών, πτυχίου και ενός μεταπτυχιακού. Αφαιρούμε το κριτήριο της αξίας της περιουσίας των γονέων εφόσον πρόκειται για τρία και άνω εξαρτώμενα τέκνα.

6.3 Μελετούμε την αυξημένη κορηγία στην αγορά καινούριου ή μεταχειρισμένου αυτοκινήτου στη βάση προδιαγραφών της ΕΕ για φιλικά προς το περιβάλλον αυτοκίνητα.

6.4 Αυξάνουμε την ετήσια άδεια ανάπαυσης 4 ημέρες ανά παιδί, για τρίτεκνους και πολύτεκνους γονείς.

6.5 Προωθούμε σε συνεργασία με ημικρατικούς οργανισμούς, δήμους και τοπικές αρχές, ειδικές εκπώσεις, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, για τρίτεκνους και άνω σε φόρους και τέλη (π.χ. σκυβάλων, υδατοπρομήθεια, ΑΗΚ), σε εισιτήρια εισόδου σε ημικρατικά θέατρα, μέσα μαζικής συγκοινωνίας, μουσεία, κλπ.

Πολιτική 7 | Διασφαλίζουμε τα δικαιώματα και την ευημερία των ατόμων Τρίτης Ηλικίας

7.1 Ενδυναμώνουμε τον Φορέα Τρίτης Ηλικίας με στόχο την ενίσχυση των δράσεων του και την πλήρη ένταξη των ατόμων τρίτης ηλικίας στην κοινωνία μας.

7.2 Εκσυγχρονίζουμε τις δομές και το σύστημα φροντίδας των ατόμων τρίτης ηλικίας, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τον Ιδιωτικό Τομέα. Δημιουργούμε νέες εξειδικευμένες δομές και κέντρα Απασχόλησης, εκεί όπου χρειάζονται, ώστε τα άτομα τρίτης ηλικίας (συμπεριλαμβανομένων ατόμων τρίτης ηλικίας με άνοια), να απολαμβάνουν ουσιαστική και ποιοτική φροντίδα. Δίνουμε έμφαση σε κέντρα αποκατάστασης και σε κέντρα αντιμετώπισης της άνοιας.

7.3 Επεκτείνουμε τη φροντίδα και το θεσμό των υπηρεσιών κατ' οίκον νοσηλείας για ηλικιωμένους.

7.4 Ενισχύουμε την ενεργό γήρανση των ατόμων τρίτης ηλικίας, μέσω προγραμμάτων δομημένων δραστηριοτήτων και κοινωνικοποίησης.

7.5 Εκσυγχρονίζουμε το πλαίσιο του Συνταξιοδοτικού Συστήματος, κατόπιν εισηγήσεων εμπειρογνομόνων, που θα συμπεριλάβει το σχεδιασμό παροχής οικονομικών και άλλων κινήτρων, για την ανάπτυξη των ιδιωτικών ταμείων (π.χ. ταμεία προνοίας, ασφάλισης), ακολουθώντας τις καλύτερες πρακτικές και τις τάσεις στην υπόλοιπη Ευρώπη. Παράλληλα, ενισχύουμε τον εποπτικό μηχανισμό για τη διασφάλιση των βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με τη διαχείριση των Ταμείων Προνοίας.

7.6 Επανασχεδιάζουμε το σύστημα καταβολής πρώτης σύνταξης, με σκοπό την άμεση λήψη απόφασης και πληρωμή της σύνταξης, χωρίς καθυστέρηση.

7.7 Δεσμεύουμε ειδική γραμμή επικοινωνίας στο Κέντρο Εξυπηρέτησης του ΓεΣΥ (17000), προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ηλικιωμένων μας, για πλήρη καθοδήγηση, εξυπηρέτηση και βοήθεια στη λήψη υπηρεσιών υγείας.

7.8 Υιοθετούμε πρόγραμμα ψηφιακής κατάρτισης ατόμων τρίτης ηλικίας, καθώς και προγράμματα εκπαίδευσης τους, ώστε να διαχειρίζονται αποτελεσματικά την καθημερινότητα.

7.9 Ενισχύουμε την αυτοεξυπηρέτησή τους στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, δημιουργώντας εύκολη πρόσβαση στην επικοινωνία και συνδιαλλαγή με τις δημόσιες υπηρεσίες.

7.10 Εντάσσουμε δράσεις στα σχολεία, με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών για τα άτομα τρίτης ηλικίας.

Πολιτική 8 | Στηρίζουμε τα Άτομα με Αναπηρία

8.1 Δημιουργούμε νέα Εθνική Στρατηγική για την Αναπηρία, η οποία θα περιλαμβάνει ολιστικές δράσεις, με μετρήσιμους στόχους, σε συνεργασία με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

8.2 Εφαρμόζουμε τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Προχωρούμε σε τροποποιήσεις της Νόμου Περί Ατόμων με Αναπηρίες, ώστε να είναι ευθυγραμμισμένος με τη Σύμβαση.

8.3 Ενισχύουμε υφιστάμενα και όπου υπάρχουν ανάγκες, δημιουργούμε νέα, κέντρα ημερήσιας φροντίδας για Άτομα με Αναπηρίες με διευρυμένα ωράρια. Τα κέντρα διαχωρίζονται ανάλογα με τις εξειδικευμένες ανάγκες που υπάρχουν για θέματα αναπηρίας για την παροχή ανακουφιστικής φροντίδας και αποκατάστασης, στη βάση, επίσης, των εξατομικευμένων αναγκών του κάθε ατόμου. Οι υπηρεσίες αξιολογούνται συστηματικά από το κράτος.

8.4 Επαναξιολογούμε το θεσμό της Ειδικής Εκπαίδευσης. Προχωρούμε προς τον Σχεδιασμό και Υλοποίηση μιας Νομοθεσίας για την Ενιαία Εκπαίδευση, όπως καθορίζεται από τις Διεθνείς Συμβάσεις, η οποία θα συμπεριλαμβάνει όλους τους μαθητές και θα παρέχει τις εύλογες προσαρμογές που χρειάζονται, για να μπορεί το σχολείο να προσφέρει ποιοτική, συμπεριληπτική εκπαίδευση σε όλα τα παιδιά.

8.5 Επιδοτούμε υφιστάμενες και δημιουργούμε οικίες για Διαμονή Ενήλικων Ατόμων με Αναπηρία, με στόχο την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης και συμμετοχής τους στην κοινότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές αναπηρίες και τις εξειδικευμένες ανάγκες των ατόμων που θα φιλοξενοούνται στις οικίες. Σε αυτή τη βάση, προχωρούμε στη θέσπιση συγκεκριμένης νομοθεσίας με συγκεκριμένες προδιαγραφές στη βάση της Σύμβασης του ΟΗΕ για της αναπηρίας.

8.6 Αναβαθμίζουμε το σύστημα αξιολόγησης της αναπηρίας στη βάση της σύμβασης του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

8.7 Προχωρούμε σε εξορθολογισμό της επιδοματικής πολιτικής, στη βάση εξατομικευμένων αναγκών των ατόμων με αναπηρία. Εφαρμόζουμε κατάλληλες, επιστημονικά τεκμηριωμένες και απλές

διαδικασίες εκτίμησης της μορφής και του βαθμού της αναπηρίας, με τις οποίες να τυγχάνει σεβασμού η αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρίες. Στόχος, η κάλυψη του πραγματικού κόστους της αναπηρίας στο άτομο, αλλά και στην οικογένειά του.

8.8 Βελτιώνουμε τις δυνατότητες του ΓεΣΥ ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, δίνοντας έμφαση στα κέντρα αποκατάστασης, σε συνεργασία και με την τοπική αυτοδιοίκηση.

8.9 Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, μέσω εκσυγχρονισμού υφιστάμενων νομοθεσιών και θεσμοθέτησης ειδικής συνεργασίας για το θέμα με τις τοπικές αρχές και με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και των ατόμων με αναπηρίες.

8.10 Προωθούμε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ατόμων με αναπηρία, σε συνεργασία με τις κοινωνικές επιχειρήσεις, τον ευρύτερο ιδιωτικό τομέα και την τοπική αυτοδιοίκηση.

8.11 Προωθούμε κίνητρα, συμπεριλαμβανομένου της εύλογης προσαρμογής στην απασχόληση, για πρόσληψη ατόμων με αναπηρία στον ιδιωτικό τομέα.

8.12 Μελετούμε την τροποποίηση του «Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Στήριξης» για άτομα με αναπηρία. Στόχος, η πιθανή αύξηση της οικονομικής στήριξης για την απόκτηση αυτοκινήτου.

8.13 Προωθούμε προγράμματα ευαισθητοποίησης των μαθητών για την αναπηρία και προάγουμε την ενσυναίσθηση και το σεβασμό στη διαφορετικότητα και ποικιλομορφία, ώστε τα σχολεία να ανταποκρίνονται στην πολυπολιτισμική και πολυμορφική διάσταση της σημερινής κοινωνίας.

8.14 Παρέχουμε προγράμματα πρώιμης παρέμβασης σε σχέση με αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις.

8.15 Δημιουργούμε το πρώτο Παραολυμπιακό Κέντρο στην Κύπρο με κλειστούς και υπαίθριους χώρους άθλησης, αναψυχής και κοινωνικοποίησης.

» Επενδύοντας στο Μέλλον

Οι νέες και οι νέοι είναι το μέλλον του τόπου μας. Τώρα, όσο ποτέ άλλοτε, μας χρειάζονται. Λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή δεδομένα και τις συνθήκες αστάθειας που έχουν δημιουργηθεί, καλούμαστε να μιλήσουμε για το μέλλον της νέας γενιάς, με μεγάλη ευθύνη, αλλά και ειλικρίνεια.

Καλούμαστε να διατηρήσουμε τις ισορροπίες, να διαφυλάξουμε την ψυχική τους υγεία και να βρούμε λύσεις στα προβλήματά τους.

Τους αξίζει μια Κύπρος καλύτερη, πιο πράσινη, πιο συμμετοχική, πιο δίκαιη, πιο αξιοκρατική, με ίσες ευκαιρίες, αξίες και αρχές δικαίου. Οι νέοι μας απαιτούν μια Κύπρο με πολλές και ποιοτικές θέσεις εργασίας, με ευκαιρίες άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας και διευκόλυνση για αξιοπρεπή στέγαση.

Οφείλουμε, ταυτόχρονα, να προωθήσουμε την έμπρακτη συμμετοχή των νέων στα κέντρα λήψης αποφάσεων, δημιουργώντας ένα νέο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, στο οποίο θα λαμβάνεται υπόψη η άποψη των ιδίων για όλα όσα τους αφορούν.

Πολιτική 1 | Προωθούμε τη συμμετοχή των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων

1.1 Αξιοποιούμε τη γνώμη και την άποψη της νέας γενιάς στη λήψη αποφάσεων σε ανώτατο επίπεδο. Συστήνουμε ομάδα εργασίας νέων στην Προεδρία της Δημοκρατίας, με λόγο και ρόλο στις πολιτικές της Κυβέρνησης, σε συνεργασία με εκπροσώπους του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου, καθώς και άλλων φορέων της νεολαίας.

1.2 Η ομάδα εργασίας νέων στην Προεδρία αναλαμβάνει, σε στενή συνεργασία με τον Οργανισμό Νεολαίας, την ετοιμασία της 2ης κατά σειρά Εθνικής Στρατηγικής για τη νεολαία, η οποία θα περιλαμβάνει οριζοντίως όλα τα θέματα που αφορούν την νεολαία, ενώ η εφαρμογή της θα έχει την ενεργή εμπλοκή του Προέδρου.

1.3 Ενισχύουμε το δημόσιο διάλογο με τους νέους και υιοθετούμε τον θεσμό Συμμετοχικής Δημοκρατίας, όπου, μέσω των Συμβουλευτικών, μη δεσμευτικών Δημοψηφισμάτων και με τη χρήση της τεχνολογίας, η κυβέρνηση συμβουλευείται τη νεολαία για τη διαμόρφωση των πολιτικών της.

1.4 Αξιοποιώντας την τεχνολογία, δημιουργούμε στις πρώτες 100 μέρες, ηλεκτρονική πλατφόρμα «Φωνή των Νέων», αντίστοιχη με το Voices from Youth που συστάθηκε σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου όλοι οι νέοι να έχουν φωνή και να μπορούν να θέτουν τους προβληματισμούς τους στην εκτελεστική εξουσία.

1.5 Κηρύσσουμε το έτος 2024 ως Έτος Νεολαίας για την Κύπρο, με όλα τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία να αναλαμβάνουν δράσεις για τους νέους, οι οποίες θα παρουσιαστούν σε ένα μεγάλο Εθνικό Συνέδριο υπό την αιγίδα της Προεδρίας και αφιερωμένο στους νέους στο τέλος του έτους.

1.6 Ενισχύουμε και προωθούμε την ανάληψη περισσότερων πρωτοβουλιών και δράσεων από τα δημοτικά/ κοινοτικά συμβούλια νεολαίας και ανοίγουμε το διάλογο για την πιο αποτελεσματική συμβολή των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων νεολαίας στην τοπική ζωή.

1.7 Ενισχύουμε τον Οργανισμό Νεολαίας, καθιστώντας τον πιο δημιουργικό και αποτελεσματικό, προς επίτευξη των στόχων του αλλά και της ίδιας της κοινωνίας.

Πολιτική 2 | Ενισχύουμε τις δεξιότητες των παιδιών για να τα διευκολύνουμε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας και δημιουργούμε προϋποθέσεις για αξιοπρεπή εργασία

2.1 Διασφαλίζουμε ουσιαστική σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας, μέσω της εμπλοκής όλων των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας, με στόχο την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για τους πολίτες του αύριο, για ευκολότερη ένταξη και προσαρμογή τους στην αγορά εργασίας.

2.2 Αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε το θεσμό του επαγγελματικού προσανατολισμού από την Στ' Δημοτικού, με σκοπό τη σωστή και στοχευμένη επιλογή κατεύθυνσης εκ μέρους των μαθητών, στη βάση των ικανοτήτων τους, για μια πετυχημένη επαγγελματική και προσωπική ζωή αλλά και βάσει των αναγκών της οικονομίας και της αγοράς εργασίας.

2.3 Ενισχύουμε την ενσωμάτωση στην εκπαίδευση νέων σύγχρονων τεχνολογιών, όπως η ρομποτική, η επαυξημένη πραγματικότητα, ο προγραμματισμός κ.ά., ενδυναμώνοντας τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών, που θα τους βοηθήσουν στην ευκολότερη ένταξη και προσαρμογή τους στην αγορά εργασίας.

2.4 Εφαρμόζουμε πιλοτικά το θεσμό του Τεχνικού Γυμνασίου.

2.5 Επενδύουμε και δημιουργούμε πρότυπες τεχνικές σχολές σε όλες τις επαρχίες και στην ύπαιθρο.

2.6 Αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε τα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΙΕΕΚ).

2.7 Επεκτείνουμε τον θεσμό των σχολείων STEAM σε όλες τις πόλεις και παράλληλα προωθούμε την προσέγγιση STEAM στο γενικό αναλυτικό πρόγραμμα.

2.8 Επενδύουμε στην ενημέρωση των νέων γύρω από τα επαγγέλματα του μέλλοντος, σε συνεργασία

με τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου για την επέκταση του προγράμματος ΣΕΠ (Σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού) σε όλες τις επαρχίες και απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και στην στοχευμένη ενημέρωση των νέων για θέματα καριέρας και επαγγελματικής ανάπτυξης.

2.9 Προβάλλουμε και ενισχύουμε το έργο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρωπίνου Δυναμικού για την ανάπτυξη των επαγγελματικών ικανοτήτων των νέων και της ενίσχυσης των γνώσεων των νέων εργαζομένων, ή / και ανέργων.

2.10 Ενισχύουμε την αυτοαπασχόληση και την επιχειρηματική κουλτούρα μέσω του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

2.11 Διευρύνουμε την παραγωγική βάση της οικονομίας μας, αναπτύσσοντας νέους τομείς, όπως για παράδειγμα της Τεχνολογίας Πληροφοριών και των Επικοινωνιών, της ελαφράς βιομηχανίας, της αγροτεχνολογίας, με στόχο τη δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας.

2.12 Προωθούμε πρόγραμμα δωδεκάμηνης έμμισθης πρακτικής εξάσκησης στον δημόσιο τομέα, με στόχο τη γνωστική και εμπειρική ενδυνάμωση των συμμετεχόντων, αλλά και την οικονομική στήριξη του φοιτητή, του βασικού αυριανού παράγοντα στην αγορά εργασίας.

2.13 Υλοποιούμε πρόγραμμα μηνιαίας κρατικής επιδότησης πρακτικής άσκησης φοιτητών (summer internship), 18 – 25 χρόνων, η οποία θα είναι συνδεδεμένη με άσκηση, ή απόκτηση εργασιακής πείρας στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να διευκολύνεται η ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

2.14 Προωθούμε και δίνουμε κίνητρα στους νέους για συμμετοχή τους σε εθελοντικά προγράμματα, τόσο σε τοπικό, όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

2.15 Προωθούμε και δίνουμε κίνητρα στους νέους για συμμετοχή τους σε προγράμματα πρακτικής άσκησης σε ξένες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

2.16 Εκπαιδεύουμε τους νέους στο χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό, ώστε να έχουν ολοκληρωμένη αντίληψη και προγραμματισμό, σε σχέση με τον προσωπικό και οικογενειακό προϋπολογισμό, για να μπορούν πιο εύκολα να προγραμματίσουν και να ικανοποιήσουν τις υφιστάμενες και μελλοντικές τους ανάγκες.

2.17 Προωθούμε το δημόσιο διάλογο μεταξύ των νέων και των κοινωνικών εταίρων με στόχο τη βελτίωση των συνθήκων εργασίας τους.

2.18 Επισπεύδουμε την αξιολόγηση αιτήσεων ανεργιακού επιδόματος και καταβολής του εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Πολιτική 3 | Δημιουργούμε ευκαιρίες επιχειρηματικής πρωτοβουλίας των νέων

3.1 Προωθούμε πολιτικές ενίσχυσης και δημιουργίας επιχειρήσεων από νέους, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών, μέσω του προτεινόμενου Οργανισμού Ανάπτυξης Επιχειρήσεων. Προωθούμε και στηρίζουμε καινοτόμες και νεοφυείς επιχειρήσεις, μέσω ενεργότερης συμμετοχής των εμπλεκόμενων, όπως είναι το κράτος, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, τράπεζες και επενδυτές.

3.2 Υλοποιούμε εκπαιδευτικές δράσεις και προωθούμε την εισαγωγή σχετικών μαθημάτων επιχειρηματικότητας και καινοτομίας από νωρίς στην εκπαίδευση, για τη δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας από νεαρή ηλικία.

3.3 Προωθούμε την εξωστρέφεια των νέων επιχειρήσεων. Αξιοποιούμε και ενισχύουμε το θεσμό του Invest Cyprus και της οικονομικής διπλωματίας για περαιτέρω προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού προορισμού και επιχειρηματικού κόμβου. Προς αυτό τον σκοπό, αξιοποιούμε επίσης τις διπλωματικές αποστολές της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό και την ομογένειά μας.

3.4 Επανεξετάζουμε φοροαπαλλαγές, για καθορισμένο χρονικό διάστημα, σε επιχειρήσεις που συστήνονται από νέους μέχρι 29 ετών, συμπεριλαμβανομένων για επιχειρήσεις από νέους που επιλέγουν να δραστηριοποιηθούν στον πρωτογενή τομέα. Μελετάμε μέτρα για την εφαρμογή αφορολόγητου για περίοδο ενός χρόνου και για επόμενα καθορισμένα χρόνια κλιμακωτή εφαρμογή μέχρι την πλήρη κατάργηση των εκπτώσεων.

Πολιτική 4 | Πρωθούμε ίσες ευκαιρίες στη διαβίωση και στην εκπαίδευση

4.1 Μελετάμε και προωθούμε τη δημιουργία Αποταμιευτικού Ταμείου Παιδιού. Το Ταμείο θα διαχειρίζεται συγκεκριμένη επιτροπή, η οποία θα διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και την ορθή διαχείρισή του.

4.2 Προωθούμε επιδότηση του κόστους για ευρυζωνική πρόσβαση στο σπίτι των φοιτητών στη βάση κριτηρίων.

4.3 Μελετάμε και προωθούμε την ανέγερση φοιτητικών εσίων εκεί που υπάρχει ανάγκη, οι οποίες θα αξιοποιούνται από φοιτητές στη βάση κριτηρίων.

4.4 Φτιάχνουμε ένα ελκυστικό πακέτο ωφελημάτων και προνομίων για το φοιτητή, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεολαίας μέσω του προγράμματος «Φοιτητική Κάρτα Νέων», που διαχειρίζεται ο Οργανισμός. Ενισχύουμε την προσπάθεια του Οργανισμού να καταστήσει τη Φοιτητική Κάρτα ένα εργαλείο κινητικότητας, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας για τον κάθε νέο.

4.5 Επιδοτούμε τους φοιτητές για την αγορά φορητού υπολογιστή, βάσει κριτηρίων.

4.6 Προωθούμε ενημερωτικές δράσεις και εκδηλώσεις, με σκοπό την ενημέρωση των νέων για τα Ευρωπαϊκά επιδοτούμενα προγράμματα νεολαίας και ενημερώνουμε όλους και όλες, μέσω των εκπαιδευτικών και άλλων δομών, για τα Ευρωπαϊκά προγράμματα για νέους, όπως DiscoverEU, Voices from Youth, European Solidarity Corps, ALMA.

4.7 Υλοποιούμε ολιστική πολιτική για επίλυση του στεγαστικού προβλήματος, με τη συμμετοχή του κράτους, της τοπικής αυτοδιοίκησης, του ιδιωτικού τομέα και των τραπεζών, αποφεύγοντας την οποιαδήποτε δημοσιονομική αστάθεια.

4.8 Επιδοτούμε και ενθαρρύνουμε μεγάλες, ιδιωτικές εταιρείες για τη δημιουργία σταθμών φύλαξης παιδιών για εργαζόμενους γονείς των εταιρειών.

4.9 Επιδοτούμε, για όλους τους φοιτητές τη μετάβασή τους από τις πόλεις διαμονής τους προς τα Πανεπιστήμια, μέσω ειδικών διαδρομών των λεωφορείων, στη βάση των αναγκών των φοιτητών.

Πολιτική 5 | Φροντίζουμε για την ψυχική υγεία των νέων

5.1 Αναβαθμίζουμε τις υπηρεσίες κοινωνικής υγείας και εισάγουμε στο ΓεΣΥ και άλλες ειδικότητες συμβουλευτικής ψυχολογίας, ώστε να καλύπτονται περισσότερες ανάγκες.

5.2 Καταρτίζουμε προγράμματα για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των νέων μας και δημιουργούμε κατάλληλες δομές για τον σκοπό αυτό.

5.3 Καταπολεμούμε το στίγμα για θέματα ψυχικής υγείας, μέσω του εμπλουτισμού του περιεχομένου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με δράσεις που προάγουν την ενσυναίσθηση.

5.4 Ενισχύουμε το Υφυπουργείο Πρόνοιας, προκειμένου να λειτουργήσουν περισσότερα κέντρα αξιολόγησης και στήριξης των νέων, αλλά και για παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε νέα άτομα που τη χρειάζονται.

5.5 Καταρτίζουμε την 1η Εθνική Στρατηγική για την Ψυχική Υγεία των Νέων, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου, μέσω της οποίας θα τεθεί σε προτεραιότητα η εφαρμογή λύσεων για περαιτέρω στήριξη και ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση των νέων.

5.6 Δημιουργούμε κυβερνητικές ψηφιακές εφαρμογές (digital applications) για σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα, που να επενεργούν ως πύλη άμεσης κοινοποίησης ψυχικών προβλημάτων και επικοινωνίας με ειδικούς ψυχικής υγείας σε περίπτωση ανάγκης.

5.7 Ενισχύουμε προγράμματα απεξάρτησης. Δημιουργούμε σύγχρονες κρατικές μονάδες απεξάρτησης στα πρότυπα της θεραπευτικής κοινότητας «Αγία Σκέπη», για κάλυψη των ολοένα αυξανόμενων αναγκών.

» Προώθηση Ισότητας Γυναικών και Ανδρών

Η προώθηση της Ισότητας μεταξύ Γυναικών και Ανδρών και η πλήρης διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, αποτελεί ζωτικής σημασίας ζήτημα για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη όλων των κοινωνιών. Ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διασφάλισης ποιοτικής εκπαίδευσης για όλους και όλες και την ισότιμη πρόσβαση σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων της υγείας και της εργασίας. Η ισότητα των φύλων σημαίνει ότι οι ανάγκες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών, θεωρούνται ισότιμα, όπως εξάλλου και οι υποχρεώσεις τους.

Οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν βιολογικές διαφορές, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό νομοθεσιών, πολιτικών, δράσεων και μέτρων, ενώ παράλληλα οι άνδρες και οι γυναίκες θα πρέπει να συμμετέχουν ισότιμα στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων, μακριά από στερεότυπα και προκαταλήψεις στη βάση του φύλου τους.

Σύμφωνα με τους Δείκτες του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων, η Κύπρος κατατάσσεται 22η. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μεγάλο χάσμα στον προσωπικό διαθέσιμο χρόνο, με τις γυναίκες να φτάνουν στο δείκτη του 51.3%, αφού η συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην φροντίδα και την εκπαίδευση των παιδιών, ή των εγγονιών τους, των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία, καθώς και στην οικιακή εργασία, είναι πολύ μεγαλύτερη για τις γυναίκες. Ως αποτέλεσμα, οι γυναίκες συμμετέχουν λιγότερο σε κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Εξίσου σημαντικό είναι πως το αποτέλεσμα των πιο πάνω έχει αρνητικές επιπτώσεις και στην κατηγορία «εξουσία» (30.1%), όπου οι άντρες υπερ-εκπροσωπούνται σε όλους τους τομείς πολιτικής, οικονομίας, διοικητικά συμβούλια συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών οργανισμών και ΜΜΕ. Παράλληλα και ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, σύμφωνα με την Eurostat, το έμφυλο χάσμα αμοιβών στην Κύπρο φτάνει στο 10.8%, το οποίο έχει και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στις συντάξεις, και φτάνει στο 37.2%.

Όλες οι πολιτικές που αφορούν στην ισότητα των φύλων εντάσσονται στο γενικότερο στρατηγικό σχεδιασμό για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών και άλλων σχετικών σχεδίων δράσης, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις και Ευρωπαϊκές οδηγίες. Πιο συγκεκριμένα, οδηγός προς υλοποίηση των προτάσεών μας είναι η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση κάθε μορφής Βίας κατά των Γυναικών, της προστασίας των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της Ενδοοικογενειακής Βίας, της Σύμβασης για την Καταπολέμηση κάθε Μορφής Διάκρισης κατά των Γυναικών του ΟΗΕ και των 12 περιοχών της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνο του ΟΗΕ.

Μέσα από μια ολιστική προσέγγιση, στόχος μας είναι να προωθήσουμε την ενεργό συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, δημιουργώντας ένα έμφυλο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο. Για την επίτευξη του στόχου, δημιουργούμε τις κατάλληλες προϋποθέσεις, μέσω της αποδόμησης των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων σε όλους τους τομείς, αλλά και της ενίσχυσης και της δημιουργίας νέων δομών για διευκόλυνση των γονέων στην ίση κατανομή ευθυνών, στην ενεργό συμμετοχή στην αγορά εργασίας και στις θέσεις λήψης αποφάσεων.

Πολιτική 1 | Ενισχύουμε το ρόλο του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και ενσωματώνουμε τη διάσταση του φύλου οριζόντια σε όλες τις κρατικές πολιτικές

1.1 Αναβαθμίζουμε, ενισχύουμε και θεσμοθετούμε το θεσμό Επιτρόπου Ισότητας. Ο θεσμός έχει συντονιστικό ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικών και υλοποιεί δράσεις με κατεύθυνση την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών οριζόντια, σε όλες τις πολιτικές της κυβέρνησης.

1.2 Ενσωματώνουμε τη διάσταση του φύλου σε όλα τα Υπουργεία και Υφυπουργεία και τις πολιτικές τους.

1.3 Δημιουργούμε και ενισχύουμε τις μονάδες ισότητας σε κάθε υπουργείο, με αποκλειστικούς όρους εντολής την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές των Υπουργείων και Υφυπουργείων. Παράλληλα, προωθούμε την έμφυλη ισότητα στο εσωτερικό του κάθε υπουργείου.

1.4 Σχεδιάζουμε πλαίσιο δράσης για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου με

στοχοθετημένες πολιτικές και δράσεις σε κάθε Υπουργείο και Υφυπουργείο, στη βάση των στόχων του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού για την Ισότητα των Φύλων.

1.5 Προωθούμε τη συστηματική εκπαίδευση των αξιωματούχων και των δημόσιων λειτουργών των Υπουργείων και των Υφυπουργείων για τη σημασία της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου ως βασική αρχή, αλλά και ανά θεματική στη βάση των χαρτοφυλακίων του κάθε Υπουργείου και Υφυπουργείου.

1.6 Προωθούμε τις συστηματικές διαβουλεύσεις με την κοινωνία των πολιτών, ακαδημαϊκά ιδρύματα, πολιτικά κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις και οργανώσεις των εργοδοτών, με στόχο την ενεργό συμμετοχή τους στην ενημέρωση των πολιτικών, που αφορούν την προώθηση της ισότητας των φύλων.

Πολιτική 2 | Ισότιμη εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών σε θέσεις λήψης των αποφάσεων

2.1 Οι διορισμοί που άπτονται των εξουσιών του Προέδρου της Δημοκρατίας αποτελούνται 50-50 γυναίκες και άνδρες. Αξιοποιούμε τις διαφορετικές εμπειρίες, τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών, στη λήψη αποφάσεων, στη βάση των ικανοτήτων και της εμπειρογνωμοσύνης στον τομέα και χαρτοφυλάκιο ευθύνης.

2.2 Προωθούμε την ισότιμη συμμετοχή σε όλες τις τεχνικές επιτροπές και ομάδες εργασίας που αφορούν το Κυπριακό, ενώ παράλληλα ενσωματώνουμε τη διάσταση του φύλου και ασκούμε έμφυλο έλεγχο σε όλες τις τεχνικές επιτροπές και τις ομάδες εργασίας.

2.3 Εφαρμόζουμε πλήρως την οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά τις επιχειρήσεις εισηγμένες σε ευρωπαϊκά χρηματιστήρια για να εξασφαλιστεί ότι τουλάχιστον το 40% των μη εκτελεστικών διοικητικών στελεχών, ή τουλάχιστον το 33% όλων των διοικητικών στελεχών, να προέρχονται από το υπο-εκπροσωπούμενο φύλο. Κατά την επιλογή μεταξύ υποψηφίων με ίσα προσόντα, τα διοικητικά συμβούλια θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα σε υποψήφιους/ες από το υποεκπροσωπούμενο φύλο.

Πολιτική 3 | Εφαρμογή του Έμφυλου Προϋπολογισμού

3.1 Ενσωματώνουμε τη διάσταση του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού. Με αυτό τον τρόπο, αναγνωρίζουμε ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται, για την οποιαδήποτε πολιτική, διοικητική ή άλλη, δεν είναι πάντοτε ουδέτερες, αλλά έχουν διαφορετικές επιπτώσεις σε άνδρες και γυναίκες.

3.2 Αξιοποιούμε το εργαλείο της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, ως μέσο αξιολόγησης

του αντίκτυπου των πολιτικών στους άνδρες και στις γυναίκες, που αφορούν, μεταξύ άλλων, τα επιδόματα, τη φορολογία και τη συνταξιοδότηση.

3.3 Υλοποιούμε μελέτη αναδιάρθρωσης των σχετικών δημοσιονομικών προγραμμάτων, μέτρων και πολιτικών, με σκοπό τη διάθεση κονδυλίων με ισότιμους τρόπους προς τις γυναίκες και τους άνδρες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, στοχεύουμε επίσης στην μείωση του χάσματος των συντάξεων.

Πολιτική 4 | Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά γυναικών και κοριτσιών, προστασία των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της ενδοοικογενειακής βίας

4.1 Εφαρμόζουμε τη Νομοθεσία που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας προς τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, του Συμβουλίου της Ευρώπης, που αφορά στη βία κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

4.2 Αξιολογούμε και ενισχύουμε τη λειτουργία του Σπιτιού της Γυναίκας και δημιουργούμε νέες σχετικές δομές σε όλες τις επαρχίες.

4.3 Εφαρμόζουμε τη νέα στρατηγική για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και κοριτσιών, την προστασία των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της ενδοοικογενειακής βίας. Στα δυο χρόνια υλοποίησης της στρατηγικής αξιολογούμε τις δράσεις και την πορεία υλοποίησής της.

4.4 Δημιουργούμε έξυπνη εφαρμογή που θα μπορούν οι γυναίκες και τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για άμεση βοήθεια και στήριξη.

4.5 Ενισχύουμε τη συνεργασία μεταξύ οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, που εξειδικεύονται σε

θέματα βίας κατά γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας και του κράτους, προσφέροντας ολιστικές υπηρεσίες στη βάση των αναγκών των θυμάτων.

4.6 Υλοποιούμε προληπτικές δράσεις για την έμφυλη βία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και στην ευρύτερη κοινωνία, στη βάση συστηματικών εκστρατειών ενημέρωσης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

4.7 Εφαρμόζουμε τον κώδικα για τη σεξουαλική παρενόχληση και υλοποιούμε συστηματικές εκπαιδεύσεις σε όλη τη δημόσια υπηρεσία.

4.8 Ενισχύουμε λειτουργούς πρώτης γραμμής που καλούνται να αντιμετωπίσουν αμέσως περιστατικά βίας (π.χ. Υφυπουργείο Πρόνοιας, κλιμάκια αστυνομίας), αξιοποιώντας εμπειρογνώμονες και τεχνική υποστήριξη από την ΕΕ για σχετικά θέματα. Παράλληλα, προσφέρουμε περαιτέρω εξειδικευμένη εκπαίδευση σε επαγγελματίες που καλούνται να αντιμετωπίσουν περιστατικά βίας (π.χ. ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό στις πρώτες βοήθειες, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα).

4.9 Δημιουργούμε τα κατάλληλα εργαλεία για την αξιολόγηση και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

4.10 Μελετούμε τη θεσμοθέτηση άδειας, από την εργασία για θύματα βίας, συμπεριλαμβανομένων θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, ειδικότερα σε περιπτώσεις όπου το θύμα και τα παιδιά του θα πρέπει να απομακρυνθούν από τον θύτη.

Πολιτική 5 | Έμφυλη Οικονομία και Εργασία

A. Προωθούμε την εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

5.1 Αυξάνουμε την άδεια μητρότητας από 18 σε 22 εβδομάδες και την πληρωμένη άδεια πατρότητας σε 8 εβδομάδες, η οποία δύναται να συμπληρώνει την άδεια μητρότητας.

5.2 Επιδοτούμε και επεκτείνουμε τα ωράρια λειτουργίας για βρεφονηπιακούς σταθμούς για φύλαξη παιδιών, και για τη λειτουργία κατά τους θερινούς μήνες και του Αυγούστου, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τον Ιδιωτικό Τομέα. Εκεί όπου υπάρχει ανάγκη, δημιουργούμε νέες δομές για φύλαξη παιδιών. Στόχος, όλοι οι γονείς να μπορούν να (επαν)ενταχθούν ομαλότερα στην αγορά εργασίας.

5.3 Εκσυγχρονίζουμε και επιδοτούμε, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τον Ιδιωτικό Τομέα, τις δομές και το σύστημα φροντίδας των Ατόμων Τρίτης Ηλικίας, μέσω της δημιουργίας νέων δομών, εκεί όπου υπάρχει η ανάγκη και δημιουργούμε νέα προγράμματα.

5.4 Στηρίζουμε πρωτοβουλίες για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης για άτομα με αναπηρίες.

5.5 Μελετάμε την επιδότηση για παροχή κατ' οίκον καθημερινής στήριξης σε οικογένειες με ανήλικα παιδιά, μονήρεις με χρόνιες παθήσεις, άτομα με αναπηρίες, πολύτεκνους, μονογονείς, άτομα ηλικιωμένα, στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων. Η κατ' οίκον στήριξη μπορεί να αφορά, μεταξύ άλλων, την οικιακή εργασία, την απασχόληση παιδιών από νηπιαγωγούς στο σπίτι, μεταφορά και συνοδεία, πλύσιμο κ.α. Στόχος, η (επαν)ένταξη του πληθυσμού στην αγορά εργασίας.

5.6 Επαναξιολογούμε τα κριτήρια που αφορούν τη λήψη επιδομάτων τέκνου και μάνας, με στόχο την διεύρυνση των δικαιούχων και μελετούμε το ενδεχόμενο αύξησης των επιδομάτων.

5.7 Προωθούμε κίνητρα σε ιδιωτικές εταιρείες ή σε ομάδα επιχειρήσεων για τη δημιουργία σταθμών φύλαξης παιδιών για τους εργαζομένους γονείς.

5.8 Υλοποιούμε σταδιακά, στη βάση κριτηρίων, την επέκταση του θεσμού των ολοήμερων σχολείων, με τελικό στόχο την καθολική εφαρμογή τους στη δημοτική και πιλοτική εφαρμογή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε οι εργαζόμενοι γονείς να έχουν την επιλογή αξιοποίησης του ολοήμερου σχολείου.

5.9 Αναθεωρούμε την πολιτική για γονική (αντρών και γυναικών) άδεια, με σκοπό τη φροντίδα παιδιών μέχρι 15 ετών (αντί 8) με πληρωμένη γονική άδεια για 8 εβδομάδες.

5.10 Προωθούμε τις ευέλικτες μορφές εργασίας, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο, επαναξιολογούμε, λαμβάνοντας υπόψη την έμφυλη διάσταση, τη σχετική νομοθεσία που αφορά στην τηλεργασία.

B. Καταπολεμούμε το έμφυλο χάσμα αμοιβών

5.11 Εφαρμόζουμε πλήρως τη νομοθεσία που αφορά την ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας.

5.12 Ενισχύουμε και αναβαθμίζουμε τον ρόλο των αρμόδιων επιθεωρητών και λειτουργών του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων, με στόχο τον καλύτερο χειρισμό καταγγελιών, αλλά και αυτεπάγγελτων επιθεωρήσεων, που αφορούν

στην ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στην εργασία και στην ίση αμοιβή.

5.13 Διεξάγουμε κοινή αξιολόγηση που αφορά στο χάσμα αμοιβών, στο πλαίσιο συνεργασίας με τους κοινωνικούς εταίρους, ενώ παράλληλα ενθαρρύνουμε τις ιδιωτικές εταιρείες να εκπονήσουν σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων, στο πλαίσιο και των στόχων του ΟΗΕ για την αειφόρο ανάπτυξη 2030.

5.14 Ενισχύουμε τη γυναικεία επιχειρηματικότητα με ειδικά προγράμματα, τα οποία στοχεύουν και σε νέες γυναίκες, στις γυναίκες της υπαίθρου και τις αγρότισσες, που επιθυμούν να συστήσουν τις δικές τους επιχειρήσεις.

5.15 Ενισχύουμε τις τεχνολογικές ικανότητες στις διαφορετικές ομάδες του γυναικείου πληθυσμού, μέσω στοχευμένων και συστηματικών εκπαιδεύσεων.

5.16 Ενθαρρύνουμε και επιδοτούμε μερικώς, φοιτήτριες που επιθυμούν να ακολουθήσουν επαγγέλματα στον τομέα STEAM μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Πολιτική 6 | Έμφυλες πολιτικές στην Υγεία

6.1 Ενισχύουμε τα εθνικά προγράμματα πρόληψης βάσει διεθνών προτύπων. Ως προτεραιότητα, εξετάζουμε την επέκταση της κάλυψης για το ανιχνευτικό πρόγραμμα για γυναικολογικούς καρκίνους και καρκίνο του μαστού.

6.2 Επεκτείνουμε την φροντίδα και το θεσμό των υπηρεσιών κατ' οίκον νοσηλείας για άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους, εγκυμονούσες και άλλα άτομα με δυσκολία μετακίνησης. Εξετάζουμε το ενδεχόμενο για κατ' οίκον νοσηλεία από μαιές για εγκυμονούσες συμπεριλαμβανομένου και για 2 μήνες μετά τη γέννα.

Πολιτική 7 | Έμφυλες πολιτικές και Παιδεία

7.1 Εμπλουτίζουμε το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών μας προγραμμάτων με δράσεις που προάγουν την ενσυναίσθηση, την ισότητα των φύλων, την πρόληψη για τη βία κατά των γυναικών, τη συναίνεση και το σεβασμό, ώστε τα σχολεία να ανταποκρίνονται στην πολυπολιτισμική διάσταση του σύγχρονου κόσμου και κυρίως για την προώθηση υγιών σχέσεων.

7.2 Εισάγουμε ολοκληρωμένο πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, προσαρμοσμένο σε κάθε ηλικία, από την προ-δημοτική μέχρι και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

7.3 Επεκτείνουμε τον θεσμό των σχολείων STEAM σε όλες τις πόλεις και προωθούμε τη προσέγγιση STEAM στο γενικό αναλυτικό πρόγραμμα, ενώ παράλληλα καταπολεμούμε τα έμφυλα στερεότυπα.

7.4 Μέσα από την ουσιαστική ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού, κατευθύνουμε τους μαθητές και τις μαθήτριες στη βάση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους. Στόχος είναι να ενθαρρυνθούν και τα κορίτσια να ακολουθήσουν τα επαγγέλματα του μέλλοντος.

7.5 Καταρτίζουμε τους εκπαιδευτικούς και τους συμβούλους επαγγελματικής κατεύθυνσης για θέματα που αφορούν στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων.

Πολιτική 8 | Έμφυλη Εξωτερική Πολιτική

8.1 Διορίζουμε, σε πρότυπα της ΕΕ και άλλων Κρατών Μελών, Πρέσβειρα/ Πρέσβη Ισότητας των Φύλων και ενισχύουμε με προσωπικό τη μονάδα ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στο Υπουργείο Εξωτερικών.

8.2 Ενισχύουμε την ενεργό συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ που αφορά σε πολιτικές ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

8.3 Ενισχύουμε την ενεργό συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο για θέματα που αφορούν την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

8.4 Ενισχύουμε τις διμερείς σχέσεις μέσω δράσεων και προγραμμάτων, που να αφορούν στην ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

8.5 Αξιοποιούμε την γεωγραφική μας θέση και την ιδιότητα μας ως Κράτος Μέλος της ΕΕ, προωθώντας σχετικές δράσεις σε γειτονικές χώρες, μέσα στο πλαίσιο της αναπτυξιακής μας πολιτικής.

› Ανασύνταξη του κράτους

Η διαχρονική ύπαρξη του φαινομένου της διαφθοράς έχει εμπεδωθεί στη συνείδηση των πολιτών, όπως αποτυπώνεται ξεκάθαρα και σε σχετικές έρευνες. Αναμφίβολα, η διαφθορά, ως σύνθετο φαινόμενο, βρίσκεται σε μια αμφίδρομη σχέση αλληλοτροφοδότησης με τις πελατειακές σχέσεις. Την ίδια στιγμή, η διαφθορά είναι συνυφασμένη και με την έλλειψη λογοδοσίας και διαφάνειας, την υπονόμευση των θεσμών και τη διάβρωση των παραδοσιακών κοινωνικών αξιών.

Παράλληλα, είναι γενικά αποδεκτό ότι η διαφθορά επιδρά αρνητικά στην ανταγωνιστικότητα της χώρας, δυσχεραίνει την προσέλκυση ποιοτικών επενδύσεων και περιορίζει τις δυνατότητες της οικονομίας για ανάπτυξη. Μέσα στο ίδιο πλαίσιο, οι πελατειακές σχέσεις υποβαθμίζουν το ίδιο το Κράτος Δικαίου και την αίσθηση του ισότιμου ανήκειν στο κοινωνικό σύνολο. Ως αντίδραση, στο επίπεδο της κοινωνίας παρατηρείται απάθεια, αποχή και απογοήτευση, με αποτέλεσμα οι πολίτες, ανάμεσα σε άλλα, να απομακρύνονται από τα πολιτικά δρώμενα του τόπου.

Η ανάγκη για την ανασύνταξη του κράτους είναι επιτακτική όσο ποτέ προηγουμένως. Απαιτείται ανάπτυξη και εμπέδωση κουλτούρας μηδενικής ανοχής και ενίσχυση της σχέσης Πολίτη-Πολιτικής-Κράτους, στη βάση εμπιστοσύνης, διαφάνειας, λογοδοσίας και αποτελεσματικότητας. Είναι αναγκαία η υιοθέτηση περαιτέρω θεσμικών μεταρρυθμίσεων και μιας ευρύτερης εκσυγχρονιστικής ατζέντας, με τη δημιουργία ή/και ενίσχυση υποστηρικτικών μηχανισμών, που θα εγγυώνται τη λειτουργία του Κράτους σε μια νέα βάση, με ένα νέο «κοινωνικό συμβόλαιο».

Αποτελεί λοιπόν, βασική μας προτεραιότητα ο μετασχηματισμός που θα εκσυγχρονίσει το Κράτος, σε συντονισμό και αρμονία με τις ανάγκες και απαιτήσεις της κοινωνίας των πολιτών, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τον θεμελιώδη και άρρηκτο δεσμό Κράτους- Κοινωνίας.

Η μετάβαση σε ένα σύγχρονο Κράτος μέσα από την ανασύνταξή του και την αλλαγή πολιτικής κουλτούρας βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

(α) μηδενική ανοχή στη διαφθορά

(β) συμμετοχικότητα

(δ) καθολική και πιστή εφαρμογή των νόμων

(γ) ίση μεταχείριση και ισοπολιτεία

Σε στενή συνεργασία με τη νομοθετική και τη δικαστική εξουσία, στοχεύουμε στην αλλαγή της επικρατούσας αντίληψης της κοινωνίας, με εμπέδωση ενός Κράτους Δικαίου, βασισμένου στην αποτελεσματική, δίκαιη, διαφανή και συμμετοχική διακυβέρνηση, με άξονα τη μηδενική ανοχή στη διαφθορά και με στόχο τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης με τον πολίτη.

Προωθούμε τη μεταρρύθμιση του Κράτους, αναδεικνύοντας τον επιτελικό και ρυθμιστικό του ρόλο, με ουσιαστικό συντονισμό των κυβερνητικών πολιτικών και επικέντρωση στην αποτελεσματική υλοποίησή τους. Η διακυβέρνηση πρέπει να ασκείται με πλήρη διαφάνεια, έλεγχο, λογοδοσία και αξιοκρατία, πάντα βάσει μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, με γνώμονα την ευημερία όλων των πολιτών και προς όφελος και των επόμενων γενεών.

Πολιτική 1 | Προώθηση Θεσμικών Μεταρρυθμίσεων

1.1 Προωθούμε, με πλήρη σεβασμό στο Σύνταγμα και στη βάση του άρθρου 79, την ετήσια παρουσίαση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στην Ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων, του νομοθετικού προγράμματος που προτίθεται να προωθήσει η εκτελεστική εξουσία. Στόχος, να υπάρχει καλύτερη επικοινωνία των προτεραιοτήτων της εκτελεστικής εξουσίας και συνεχής διαβούλευση με τη νομοθετική εξουσία. Επίσης, όπου επηρεάζεται η δικαστική εξουσία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προβαίνει σε θεσμοθετημένη προηγούμενη διαβούλευση.

1.2 Δημιουργούμε πλαίσιο για ετήσιο, αλλά και μακροπρόθεσμο προγραμματισμό νομοσχεδίων που κατατίθενται στη Βουλή και συζήτηση, στο ανώτατο επίπεδο, των ετήσιων προτεραιοτήτων της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας για σκοπούς βέλτιστου προγραμματισμού.

1.3 Αξιολογούμε, σύμφωνα και με τις συστάσεις της GRECO, το διαχωρισμό του ρόλου του νομικού συμβούλου του Κράτους από εκείνο του δημόσιου κατήγορου.

1.4 Διαμορφώνουμε, πάντα σε συνεργασία με τη Βουλή των Αντιπροσώπων, αποτελεσματικά και αποτρεπτικά μέτρα για ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων των βουλευτών, αλλά και των αξιωματούχων του κράτους.

1.5 Εισάγουμε ειδικά κριτήρια για το διορισμό ανεξάρτητων αξιωματούχων, στη βάση καθορισμένων πρόσθετων προσόντων που θα εφαρμόσουμε και δημιουργούμε Γνωμοδοτικό Συμβούλιο με συμβουλευτικό ρόλο, αλλά και με υποχρέωση δημόσιας αιτιολόγησης από την εκτελεστική εξουσία για τυχόν απόκλιση από τις εισηγήσεις του.

1.6 Υιοθετούμε πρακτικές για καλύτερη διακυβέρνηση των ημικρατικών οργανισμών, με συγκεκριμένους δείκτες απόδοσης και πλήρη λογοδοσία. Διορίζουμε τα Διοικητικά Συμβούλια μέσα από μια ανοικτή διαδικασία, με τη δημιουργία Επιτροπής Αξιολόγησης που έχει συμβουλευτικό ρόλο στην εν λόγω διαδικασία και με αναγκαία αιτιολόγηση της απόκλισης από τις εισηγήσεις της.

1.7 Επαναξιολογούμε το θεσμό των Επιτρόπων και τον ενισχύουμε όπου απαιτείται. Προχωρούμε σε πλήρη αιτιολόγηση για τις επιλογές των προσώπων.

1.8 Θεσμοθετούμε τη μη πρόσληψη συγγενικών προσώπων ως Ειδικών Συμβούλων για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας/ Υπουργούς/ Υφυπουργούς.

1.9 Αναβαθμίζουμε ουσιαστικά το πλαίσιο ελέγχου της εφαρμογής των νόμων και των κανονισμών από τη δημόσια διοίκηση, στη βάση διεθνών προτύπων και διαδικασιών, μέσα από την ενίσχυση των Μονάδων Ελέγχου.

Πολιτική 2 | Καθιέρωση της Συμμετοχικής Δημοκρατίας

2.1 Ενισχύουμε το δημόσιο διάλογο και υιοθετούμε τον θεσμό της Συμμετοχικής Δημοκρατίας, όπου, μέσω Συμβουλευτικών, μη δεσμευτικών Δημοψηφισμάτων με τη χρήση της τεχνολογίας, η κυβέρνηση αφουγκράζεται την κοινωνία στην διαμόρφωση κυβερνητικών πολιτικών.

2.2 Δημιουργούμε ηλεκτρονική πλατφόρμα για δημόσια διαβούλευση νομοθετημάτων, με στόχο, όλοι οι πολίτες να μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους έγκαιρα και με πλήρη διαφάνεια.

2.3 Αξιοποιώντας την τεχνολογία, δημιουργούμε την ηλεκτρονική πλατφόρμα «Φωνή των Νέων», αντίστοιχη με το «Voices from Youth» που συστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου όλοι οι νέοι και νέες να έχουν φωνή και να μπορούν να θέτουν τους προβληματισμούς τους στην εκτελεστική εξουσία.

Πολιτική 3 | Αυστηρή Επιβολή των Κανόνων και Μηδενική Ανοχή

3.1 Επιταχύνουμε την αποτελεσματική υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στη Δικαιοσύνη, όπως αυτές έχουν νομοθετηθεί. Πιο συγκεκριμένα, θέτουμε μετρήσιμους και φιλόδοξους στόχους για δραστική μείωση των καθυστερημένων υποθέσεων. Μεταξύ άλλων μέτρων, για την επίτευξη των στόχων μας, εφαρμόζουμε, το συντομότερο δυνατό, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και αναβαθμίζουμε την υλικοτεχνική υποδομή των δικαστηρίων.

3.2 Προωθούμε την σύσταση Δικαστηρίου Μικροδιαφορών για ταχεία εκδίκαση υποθέσεων μέχρι 10,000 ευρώ.

3.3 Ενισχύουμε την εναλλακτική επίλυση διαφορών με παραπομπή σε Διαμεσολάβηση και Διαιτησία.

3.4 Δημιουργούμε υποδομές για Δικαστήρια Ανηλίκων, ξεχωριστά από τα Επαρχιακά Δικαστήρια, και προωθούμε την εξειδίκευση σε θέματα παραβατικότητας ανηλίκων από Δικαστές, Εισαγγελείς και Δικηγόρους με στήριξη των δράσεων της Σχολής Δικαστών και των Δικηγορικών Ενώσεων.

3.5 Θεσμοθετούμε μέτρα σε συνεργασία με το Ανώτατο Δικαστήριο, για την καλύτερη επιβολή του νόμου, όπως για παράδειγμα η τροποποίηση της νομοθεσίας για εκτέλεση των αποφάσεων.

3.6 Ενισχύουμε το αίσθημα ασφάλειας στους πολίτες, μέσα από την απλούστευση, ευθυγράμμιση και αυστηροποίηση των νομοθεσιών και την αύξηση των ποινών όπου απαιτείται. Αντιμετωπίζουμε την πολυνομία και συστηματοποιούμε τη νομοθετική αντιμετώπιση ζητημάτων διαφθοράς.

3.7 Παρέχουμε ουσιαστική στήριξη στην Αρχή Κατά της Διαφθοράς, με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και προσωπικό και προωθούμε την αποτελεσματική εφαρμογή του πρόσφατα ψηφισθέντος νομοθετικού πλαισίου. Παράλληλα, προωθούμε αυστηρό κώδικα κατά της διαφθοράς για όλους τους αξιωματούχους, αξιοποιώντας παραδείγματα και καλές πρακτικές άλλων χωρών.

3.8 Διασφαλίζουμε πλήρη εφαρμογή της νομοθεσίας που εγκρίθηκε για πληροφοριοδότες (whistleblowers) και παρέχουμε την απαραίτητη προστασία και ενθάρρυνση αποκάλυψης.

3.9 Ετοιμάζουμε ειδικό κώδικα δεοντολογίας για την Προεδρία της Δημοκρατίας και συστήνουμε μονάδα εσωτερικού ελέγχου. Επίσης, συστήνουμε Ομάδα Κρούσης (task force) στην Προεδρία της Δημοκρατίας, που θα συντονίζει την υλοποίηση όλων των μέτρων κατά της διαφθοράς.

3.10 Εφαρμόζουμε κώδικα κατά της διαφθοράς και πρόγραμμα υποχρεωτικής ηλεκτρονικής κατάρτισης για τους δημόσιους υπαλλήλους. Παράλληλα, υλοποιούμε προγράμματα επιμόρφωσης σε θέματα δεοντολογίας και πάταξης της διαφθοράς, ενώ προωθούμε την εφαρμογή του ISO 37001 (κατά της δωροδοκίας) σε όλα τα Τμήματα του δημοσίου που έχουν επαφή με επιχειρήσεις και πολίτες.

3.11 Εντάσσουμε τα θέματα δεοντολογίας και πάταξης της διαφθοράς στην Εκπαίδευση.

3.12 Θεσμοθετούμε ουσιαστικό μηχανισμό Πόθεν Έσχες, υιοθετώντας την Πρόταση Πισσαρίδη κ.α., και υλοποιούμε την πεμπτούσια του «από πού τα βρήκες;» ως «απλή μαθηματική εξίσωση». Προβλέπεται, επίσης, η σύσταση Ειδικής Ανεξάρτητης Αρχής που θα δύναται να επεκτείνει την υποχρέωση πέραν των περιπτώσεων που ο Νόμος ρητά ορίζει, πλήρως αιτιολογημένα και συγκεκριμένα ως «προς το συμφέρον της διαφάνειας στη δημόσια ζωή, ή για σκοπούς λήψης μέτρων εναντίον της διαφθοράς στη δημόσια ζωή».

3.13 Εφαρμόζουμε την αρχή της πλήρους και έγκαιρης δημοσιοποίησης των ιδιωτικών χορηγιών στα πολιτικά κόμματα.

Πολιτική 4 | Πλήρης λογοδοσία και αποτελεσματικότητα μέσα από τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης

4.1 Δημιουργούμε Μηχανισμό Υποστήριξης και Συντονισμού των Κυβερνητικών Πολιτικών. Συστήνουμε Γραμματεία Υποστήριξης Κυβερνητικού Έργου στην Προεδρία της Δημοκρατίας, η οποία παρακολουθεί την υλοποίηση του κυβερνητικού έργου (περιλαμβανομένου του προεκλογικού προγράμματος) και αξιολογεί νέες μεθόδους λειτουργίας του Κράτους, αξιοποιώντας και την τεχνολογία, με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας στην εφαρμογή των πολιτικών και την υλοποίηση των έργων.

4.2 Ετοιμάζουμε πρόγραμμα σε κάθε Υπουργείο και Υφυπουργείο, στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου, με συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιάγραμμα, με υποχρέωση δημοσιοποίησης βάσει των προγραμματικών θέσεων της διακυβέρνησης.

4.3 Επικοινωνούμε το έργο της κυβέρνησης με απόλυτη διαφάνεια, μέσα από ειδικά

διαμορφωμένη ιστοσελίδα, όπου οι πολίτες θα μπορούν να ενημερώνονται για την υλοποίηση των έργων και των πολιτικών σε πραγματικό χρόνο.

4.4 Βελτιώνουμε την επικοινωνία των πολιτών και των επιχειρήσεων με το Κράτος και προωθούμε την εξυπηρέτηση των αιτημάτων τους. Ψηφιοποιούμε ολοκληρωτικά (από την αρχή μέχρι το τέλος) τις 100 πιο σημαντικές διαδικασίες που αφορούν τον πολίτη και τις επιχειρήσεις.

4.5 Προωθούμε την αρχή «μόνο μια φορά» για οποιοδήποτε έγγραφο υποβάλλεται σε κρατικές υπηρεσίες ώστε να μην πρέπει ο πολίτης, ή η επιχείρηση να υποβάλλει το ίδιο έγγραφο ξανά και ξανά για διαφορετικούς σκοπούς.

4.6 Διασφαλίζουμε γεωγραφική κάλυψη όλης της Κύπρου με Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη, και ψηφιοποιούμε τις υπηρεσίες τους.

4.7 Βελτιώνουμε την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων από την Δημόσια Υπηρεσία, καθιστώντας αυτή την αρχή ως άξονα λειτουργίας των Υπηρεσιών.

4.8 Επενδύουμε στην ανάπτυξη σύγχρονων δεξιοτήτων και αναβαθμίζουμε το ρόλο της Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης.

4.9 Ψηφιοποιούμε τις διαδικασίες για όλες τις επενδύσεις, με στόχο την προσέλκυση, τη διευκόλυνσή τους και τη διαφάνεια.

4.10 Δημιουργούμε, κατόπιν μελέτης και στη βάση των εμπειριών άλλων Κρατών, πλαίσιο, που ενισχύσει την αξιοκρατία και που διασφαλίζει τη λογοδοσία για όλους τους υπαλλήλους του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα.

4.11 Επεκτείνουμε και διευρύνουμε το πεδίο εφαρμογής της ανάληψης ευθύνης από ιδιώτες μελετητές για ταχεία εξέταση και έκδοση αδειών. Επιβάλλεται να συνδυαστεί με εκ των υστέρων ελέγχους και ελέγχους σε δειγματοληπτική βάση με αυστηρή επιβολή νομοθεσιών όπου διαπιστώνονται ελλείψεις ή παρεκκλίσεις από τις νομοθεσίες.

4.12 Δημιουργούμε πλαίσιο αξιολόγησης, όχι μόνο των έργων, αλλά και όλων των πολιτικών και προγραμμάτων που υλοποιούνται από την κυβέρνηση.

4.13 Επαναπροσδιορίζουμε τον τρόπο επικοινωνίας των πολιτών με το Κράτος, στη βάση διεθνών καλών πρακτικών και ορίζουμε υπεύθυνους επικοινωνίας (τηλεφωνικής ή ηλεκτρονικής) με πολίτες για κάθε Τμήμα της Κυβέρνησης, οι οποίοι θα έχουν και την ευθύνη έγκαιρων απαντήσεων.

4.14 Εισαγάγουμε ευελιξία στη Δημόσια Υπηρεσία, μέσω της κινητικότητας των δημοσίων υπαλλήλων ανάμεσα στις υπηρεσίες και της ευελιξίας ωρών εργασίας, για καλύτερη εξυπηρέτηση, τόσο των εργαζομένων όσο και των πολιτών/ επιχειρήσεων.

4.15 Υποστηρίζουμε και υλοποιούμε την αναδιάρθρωση της Αστυνομίας Κύπρου, προκειμένου να ενισχυθεί η πρόσβαση όλων των στελεχών της στην εκπαίδευση και συνεχή κατάρτιση, με σκοπό την βελτίωση του επαγγελματισμού των μελών της, να βοηθηθούν οι αστυνομικοί της πρώτης γραμμής, να υιοθετηθεί μοντέλο έξυπνης αστυνόμευσης και να ενισχυθεί η διαφάνεια και η αξιοκρατία.

4.16 Ενισχύουμε και αναβαθμίζουμε την πυροσβεστική υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική αποστολή της, ενώ, παράλληλα, εκπονούμε μελέτη, με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας πρόσληψης και ανέλιξης των στελεχών της στη βάση καλών πρακτικών άλλων χωρών.

› Κράτος – Καταλύτης στον ψηφιακό μετασχηματισμό

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας, τόσο σε επίπεδο κράτους, όσο και σε επίπεδο επιχειρήσεων, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που δημιουργούνται από την τρέχουσα ψηφιακή επανάσταση.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι η διείσδυση του διαδικτύου και συναφών τεχνολογιών στην καθημερινή μας δραστηριότητα. Μέσα από τα ψηφιακά κανάλια, οι καταναλωτές συναλλάσσονται με τις επιχειρήσεις, με τις τράπεζες και με άλλους οικονομικούς φορείς. Οι πολίτες λαμβάνουν υπηρεσίες από το ψηφιακό κράτος και εξυπηρετούνται διαδικτυακά για τις υποθέσεις τους, χωρίς να χρειάζεται να μετακινούνται.

Η μετάβαση προς το ψηφιακό κράτος και την ψηφιακή οικονομία και κοινωνία, αποτελεί προτεραιότητα για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και να δημιουργηθούν επιπρόσθετες πηγές οικονομικής ανάπτυξης, οι οποίες θα οδηγήσουν, με τη σειρά τους, σε μια πιο ευημερούσα και δίκαιη κοινωνία.

Στόχος μας είναι όπως το κράτος, μέσω του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, διαδραματίσει κεντρικό ρόλο σε αυτή τη μετάβαση, βελτιώνοντας τάχιστα όλους τους δείκτες ψηφιακής ωριμότητας.

Μέσα από τις προτάσεις μας, προωθούμε συγκεκριμένες ενέργειες, καλές πρακτικές άλλων χωρών, και αξιοποιούμε πλήρως τους πόρους που διατίθενται από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την ψηφιακή μετάβαση.

Τα τελευταία δύο χρόνια η κατάταξη της Κύπρου, σύμφωνα με τον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), παρουσιάζει ανοδική πορεία, με τη χώρα μας να καταλαμβάνει την 20η θέση μεταξύ των 27 Κρατών Μελών της ΕΕ. Εντούτοις, είναι εμφανές ότι η κατάταξη της Κύπρου εξακολουθεί να βρίσκεται χαμηλά. Αξιοποιούμε την προοπτική προόδου που παρουσιάζεται ενώπιον μας, και επιταχύνουμε τους ρυθμούς του ψηφιακού μετασχηματισμού, ώστε να υπερβούμε τον μέσο όρο κατάταξης μέσα σε 5 χρόνια.

Η επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού στοχεύει στη γρηγορότερη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της Κυπριακής οικονομίας και στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητάς της, εξελίσσει την κοινωνία, αναβαθμίζει και απλοποιεί τις συναλλαγές του πολίτη με το κράτος και δημιουργεί νέες θέσεις απασχόλησης, καθώς και ένα πιο παραγωγικό πεδίο εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και εργασίας.

Θέτουμε την ανάπτυξη του ψηφιακού κράτους και της ψηφιακής οικονομίας και της κοινωνίας ως βασικούς στόχους του Προγράμματός μας, και καταρτίζουμε πρόγραμμα υποστηρικτικών οριζόντιων δράσεων για τη δημιουργία του απαραίτητου ψηφιακού οικοσυστήματος.

Πολιτική 1 | Ολοκλήρωση και Ενίσχυση του Ψηφιακού Οικοσυστήματος

1.1 Δημιουργούμε Συμβουλευτικό Όργανο με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα υπό το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, για τη διαμόρφωση της ψηφιακής στρατηγικής της χώρας και της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών στη βάση της σωστής ιεράρχησης των προτεραιοτήτων.

1.2 Αναπτύσσουμε την ψηφιακή κουλτούρα και τις ψηφιακές δεξιότητες για όλους τους πολίτες, στη βάση των δικών τους αναγκών, μέσω προγραμμάτων για την παιδεία (π.χ. STEAM), προγράμματα για τη δια βίου μάθηση και στα πιο εξειδικευμένα προγράμματα για τις επιχειρήσεις, και ειδικότερα τις μικρομεσαίες.

1.3 Στηρίζουμε την ανάπτυξη προγραμμάτων στα Κυπριακά πανεπιστήμια, ενθαρρύνοντας παράλληλα τη φοίτηση στις σχολές πληροφορικής.

1.4 Ενισχύουμε την ψηφιακή καινοτομία ως καταλύτη για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Αξιοποιούμε και στηρίζουμε τα ερευνητικά κέντρα του τόπου.

Συνδέουμε την πιο πάνω πρωτοβουλία με τις πολιτικές προσέλκυσης εταιρειών τεχνολογίας, καθώς και με τις πολιτικές προσέλκυσης επιχειρηματικών κεφαλαίων.

1.5 Προχωρούμε με την ολοκλήρωση των υποδομών με βάση στρατηγικούς σχεδιασμούς 2022-2024 του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, στοχεύοντας στην υιοθέτηση κοινής τεχνολογικής πλατφόρμας και αρχιτεκτονικής (Eva Ψηφιακό Κράτος). Διασφαλίζουμε την καθολική πρόσβαση και συνδεσιμότητα στην πλατφόρμα για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

1.6 Ολοκληρώνουμε το «Ευρωζωνικό Πλάνο της Κύπρου 2021-2025» με στοχευμένες δράσεις, εστιάζοντας στην ανάπτυξη της συνδεσιμότητας και στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας.

1.7 Προωθούμε και αξιοποιούμε την ευρωπαϊκή εργαλειοθήκη συνδεσιμότητας, με στόχο την ανάπτυξη προηγμένων υποδομών δικτύων σε όλες τις περιοχές (Ευρωπαϊκή Κοινωνία των Gigabit και Ψηφιακή Πυξίδα 2030).

1.8 Ολοκληρώνουμε και υλοποιούμε το εθνικό πλαίσιο διαχείρισης ηλεκτρονικών ταυτοτήτων και ηλεκτρονικών υπογραφών.

1.9 Ολοκληρώνουμε και δημιουργούμε Ψηφιακά Μητρώα «Authoritative Registers» (όπως το κτηματολόγιο, τον έφορο εταιρειών, κ.α.) για την αξιόπιστη και πιο εύκολη λειτουργία της ψηφιακής οικονομίας.

1.10 Ολοκληρώνουμε και υλοποιούμε τον σχεδιασμό για την Κυβερνοασφάλεια ως προς την προστασία των υποδομών του κράτους και της οικονομίας.

1.11 Διευκολύνουμε τη διαχείριση και ασφαλή αποθήκευση δεδομένων μέσω τεχνολογιών όπως το Cloud Computing.

1.12 Ενισχύουμε την αποτελεσματικότητα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αξιοποιώντας εργαλεία ψηφιακής τεχνολογίας με πρακτικές και μεθόδους ολικής ποιότητας.

1.13 Προάγουμε την αρχή της διαλειτουργικότητας, στοχεύοντας στη διασύνδεση των οργανισμών δημόσιας διοίκησης, μέσω της ανταλλαγής δεδομένων και του διαμοιρασμού πληροφορίας και γνώσης.

1.14 Ολοκληρώνουμε και υλοποιούμε εθνικές στρατηγικές για τις τεχνολογίες αιχμής, όπως «blockchain», τεχνητή νοημοσύνη κ.α.

1.15 Εποπτεύουμε την ψηφιακή οικονομία, σε συντονισμό με τις αρμόδιες Ευρωπαϊκές Αρχές.

1.16 Μέσα από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, προωθούμε πρωτοβουλίες για τη δημιουργία έξυπνων πόλεων και χωριών στη βάση σχεδιασμού παγκύπριας εμβέλειας, που να συνάδει με τον στόχο της πράσινης μετάβασης.

1.17 Ενισχύουμε την αποτελεσματικότητα των δράσεων του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (α) ιεραρχώντας τέτοιες δράσεις ως δράσεις προτεραιότητας για κάθε Υπουργείο, και (β) μεριμνώντας για την στελέχωση, τόσο του Υφυπουργείου, όσο και των Υπουργείων, με προσωπικό, άρτια καταρτισμένο στα θέματα της ψηφιακής τεχνολογίας, χωρίς να αποκλείεται η αγορά υπηρεσιών, όπου κρίνεται αναγκαίο.

1.18 Υλοποιούμε με μεγαλύτερη ευελιξία και ταχύτητα τους στρατηγικούς σχεδιασμούς και τα έργα του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής. Αξιοποιούμε μεθόδους σύγχρονης διαχείρισης των έργων, όπως «Agile Working».

Πολιτική 2 | Δημιουργία Πλήρους Ψηφιακού κράτους

2.1 Προωθούμε Φιλική και Έξυπνη κυβέρνηση. Δημιουργούμε ένα πλήρως ψηφιακό κράτος, που θα προσφέρει ποιοτικές ψηφιακές υπηρεσίες στους πολίτες, σε όλα τα στάδια και σημαντικά γεγονότα της ζωής τους, καθώς και στις επιχειρήσεις για όλες τις δραστηριότητές τους. Θέτουμε έτσι τη βάση και το πλαίσιο για την ανάπτυξη της ψηφιακής Κύπρου.

2.2 Διαμορφώνουμε πολιτοκεντρικό σχεδιασμό ψηφιακών υπηρεσιών και οδηγούμε το κράτος στην εποχή της ψηφιακής πλατφόρμας, εφόσον προηγηθεί η απλοποίηση και ο επανασχεδιασμός των διαδικασιών.

2.3 Προσφέρουμε ποιοτικές υπηρεσίες, τόσο για τις ανάγκες του πολίτη, όσο και για την εξυπηρέτηση των ντόπιων και ξένων εταιρειών, καθιστώντας τη χώρα μας ανταγωνιστικό και ελκυστικό επιχειρηματικό προορισμό.

2.4 Εντάσσουμε στον σχεδιασμό και την τοπική αυτοδιοίκηση, στοχεύοντας στη συνέργεια και την τυποποίηση των διαδικασιών.

2.5 Προσφέρουμε στις ντόπιες και στις ξένες επιχειρήσεις ένα πλήρες φάσμα βασικών κρατικών υπηρεσιών μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνουμε σημαντική μείωση των λειτουργικών δαπανών των επιχειρήσεων και του κράτους, καθιστώντας παράλληλα τη χώρα ελκυστικό προορισμό για διεθνείς εταιρείες.

2.6 Ενισχύουμε τη διαφάνεια και εμπλουτίζουμε την πληροφόρηση στο πλαίσιο του ψηφιακού κράτους. Κατ' επέκταση και σε συνάρτηση με τον φορολογικό μετασχηματισμό, στοχεύουμε στη συρρίκνωση της παραοικονομίας και στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

2.7 Αξιοποιούμε το άρτια οργανωμένο ψηφιακό κράτος για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας με κοινωνικά οφέλη.

Πολιτική 3 | Ανάπτυξη Σύγχρονης Ψηφιακής οικονομίας

3.1 Αξιοποιούμε τη δυναμική της ψηφιακής οικονομίας, ενεργώντας ως καταλύτης για τη διασύνδεση των φορέων της οικονομίας διαδικτυακά, προωθώντας τη διεξαγωγή όλων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών.

3.2 Στηρίζουμε, μέσω των δράσεών μας για το οικοσύστημα, τη διεύρυνση και εξέλιξη των ψηφιακών καναλιών και τη δημιουργία της οικονομίας της 'πλατφόρμας', όπου η κάθε πλατφόρμα αποτελεί από μόνη της μια νέα αγορά «marketplace».

3.3 Συντονίζουμε και προωθούμε τη διασύνδεση των αγορών της πλατφόρμας και τη συμπόρευσή τους με την κρατική πλατφόρμα.

3.4 Ενισχύουμε την εξωστρέφεια, προσελκύνοντας ξένες εταιρείες και προωθούμε τη διασύνδεση με ξένα οικοσυστήματα, αξιοποιώντας τη δυναμική της

ψηφιακής οικονομίας, που απορρέει από την πρόσφατη άνοδο των συναλλαγών, μέσω των ψηφιακών καναλιών. Επιτυγχάνουμε έτσι την αισθητή μείωση του λειτουργικού κόστους της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργούμε νέες προοπτικές για την ανάπτυξη της οικονομίας.

3.5 Αξιοποιούμε το ψηφιακό οικοσύστημα και την ψηφιακή οικονομία ως επιπρόσθετο εργαλείο για την επίτευξη των στόχων, στο πλαίσιο της κοινωνικής μας πολιτικής.

3.6 Παρέχουμε κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα για ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω επιδότησης προγραμμάτων κατάρτισης σε επιμέρους τομείς Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Πολιτική 4 | Η κοινωνική πτυχή

4.1 Ενισχύουμε τη συμμετοχική δημοκρατία και τη δίκαιη προσβασιμότητα στις κρατικές υπηρεσίες και στην αγορά εργασίας.

4.2 Αξιοποιούμε την τεχνολογία για να ενισχύουμε το δημόσιο διάλογο, προκειμένου η κυβέρνηση να συμβουλευέται τους πολίτες για τη διαμόρφωση των πολιτικών της, μέσω συμβουλευτικών μη δεσμευτικών δημοψηφισμάτων.

4.3 Αναπτύσσουμε διαύλους επικοινωνίας, αξιοποιώντας, τόσο τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, όσο και τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, με στόχο μέχρι το 2024 οι πολίτες της Κύπρου να είναι ενήμεροι για την ύπαρξη και την χρησιμότητα των ψηφιακών υπηρεσιών.

4.4 Διευκολύνουμε την εξ αποστάσεως εργασία με όφελος για τις ευάλωτες ομάδες, τους εργαζόμενους γονείς και τους κατοίκους που διαμένουν σε απομακρυσμένες περιοχές.

4.5 Επαναξιολογούμε την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας για τη τηλεργασία και προχωράμε με εξελικτικές τροποποιήσεις, όπου κρίνεται αναγκαίο.

4.6 Μειώνουμε το ψηφιακό χάσμα μέσω της παροχής στήριξης σε ομάδες πληθυσμού, όπως φοιτητές, πολύτεκνους, μεταξύ άλλων, στη βάση οικονομικών κριτηρίων, για αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή, σύνδεσης με το διαδίκτυο, παρακολούθηση προγραμμάτων απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων.

4.7 Παρέχουμε εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης στην ανάπτυξη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλες τις ομάδες πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένου και σε πολίτες που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές.

› Καθαρό περιβάλλον

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας συνολικής και οριζόντιας στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντική προτεραιότητα. Στόχος μας δεν είναι μόνο να υιοθετήσουμε μια συνολική στρατηγική ως χώρα, αλλά και να εφαρμόσουμε πρότυπες πράσινες πολιτικές που να διασφαλίζουν το δικαίωμα των πολιτών σε καθαρό νερό και αέρα και την ευημερία τους σε βιώσιμες πόλεις και κοινοτικές πολιτικές. Πολιτικές που αποσκοπούν επίσης στην προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας της Κύπρου, στη σωστή διαχείριση των φυσικών μας πόρων και στην ευημερία των ζώων.

Υιοθετούμε τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της κυκλικής οικονομίας και ενσωματώνουμε τις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης στο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας. Τα μαθήματα από την πανδημία μας καθοδηγούν σε μια νέα φιλοσοφία, η οποία ορίζει πως, για να είμαστε υγιείς, πρέπει και ο πλανήτης μας να είναι υγιής.

Ως μικρό κράτος, η Κύπρος έχει κάθε δυνατότητα, μέσα σε σύντομο διάστημα, να υιοθετήσει και να πετύχει τους φιλόδοξους περιβαλλοντικούς στόχους που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, αξιοποιώντας όλα τα ευρωπαϊκά εργαλεία και κονδύλια που προσφέρονται για τον σκοπό αυτό, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών με όρους αειφορίας.

Στοχεύουμε και μπορούμε να μετατρέψουμε την πατρίδα μας σε μια χώρα αποδοτική, ως προς τη διαχείριση των πόρων, πράσινη, καθαρή, χαμηλών εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και ανταγωνιστική, αξιοποιώντας το υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό της σε νέες πράσινες θέσεις εργασίας. Μέσα από τη δημιουργία και την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων, μπορούμε να ενισχύσουμε την ενασχόληση με πράσινα και γαλάζια επαγγέλματα.

Προς την επίτευξη των πιο πάνω, μελετούμε το ενδεχόμενο δημιουργίας Υφυπουργείου Περιβάλλοντος, με στόχο την ταχύτερη επίτευξη της πράσινης μετάβασης, η οποία προϋποθέτει, ανάμεσα σε άλλα, οριζόντια οργάνωση και καλύτερη λειτουργία των δομών.

Πολιτική 1 | Στόχος η Πράσινη Οικονομία: Αναβάθμιση Θεσμικού Πλαισίου και Διαχείρισης Περιβαλλοντικών Ζητημάτων

1.1 Ενισχύουμε την επικοινωνία με τον επιστημονικό κόσμο, την Πανεπιστημιακή και ερευνητική κοινότητα και το Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, ώστε οι πολιτικές και οι αποφάσεις σε κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα να λαμβάνουν υπόψη και τη διαθέσιμη επιστημονική γνώση.

1.2 Ενσωματώνουμε τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής/κρίσης στο νέο οικονομικό αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, εισάγοντας ειδικά εργαλεία (π.χ. πράσινος προϋπολογισμός).

1.3 Προβάλλουμε την Κύπρο ως χώρα δοκιμής (test bed) για νέες πράσινες ενεργειακές τεχνολογίες, με σκοπό την προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα αυτό.

1.4 Ολοκληρώνουμε και υιοθετούμε κερσαία και θαλάσσια χωροταξική πολιτική για την περαιτέρω αδειοδότηση και λειτουργία έργων ΑΠΕ, η οποία να είναι συμβατή με το περιβάλλον και να σέβεται την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

1.5 Παρέχουμε τη δυνατότητα στον κάθε πολίτη, σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς, σε επιχειρήσεις και στην κοινωνία γενικότερα, για άμεση πρόσβαση σε πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες γύρω από τα περιβαλλοντικά θέματα που τους απασχολούν, ή/και τους επηρεάζουν.

1.6 Συμμορφωνόμαστε πλήρως με το περιβαλλοντικό κοινοτικό κεκτημένο, μέσω της δημιουργίας υπηρεσίας που παρακολουθεί και ελέγχει τη σχετική διαδικασία, σε συνεργασία με όλα εμπλεκόμενα Υπουργεία και υπηρεσίες.

1.7 Ετοιμάζουμε και υλοποιούμε Σχέδιο Δράσης, με στόχο τη βελτίωση όλων των δεικτών αειφορίας, στη βάση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (Ατζέντα 2030).

1.8 Ενισχύουμε τις επιχειρήσεις για την ετοιμασία των στρατηγικών τους για θέματα Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά, καθώς και θέματα Διακυβέρνησης (ESG). Δίνουμε έμφαση στην μείωση του «αποτυπώματος άνθρακα».

1.9 Ευθυγραμμίζουμε τις φορολογικές μας πολιτικές με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, στο πλαίσιο και της προωθούμενης πράσινης φορολογικής μεταρρύθμισης.

1.10 Ενισχύουμε την έρευνα και την καινοτομία σε θέματα αειφορίας και πράσινης οικονομίας.

1.11 Προωθούμε την αποτελεσματική και ολοκληρωμένη ενσωμάτωση της αειφόρου ανάπτυξης στην εκπαίδευση.

Πολιτική 2 | Συμβολή στην αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

2.1 Σχεδιάζουμε προγράμματα επενδύσεων και κινήτρων για παραγωγή ενέργειας από εναλλακτικές πηγές, με έμφαση στην ηλιακή ενέργεια, αλλά και επίτευξη υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης, αξιοποιώντας πλήρως Ευρωπαϊκούς πόρους. Καθιστούμε την χώρα μας τόπο προώθησης επιχειρηματικής δραστηριότητας για δοκιμή νέων τεχνολογιών, δίνοντας κίνητρα και απλοποιώντας τις σχετικές διαδικασίες.

2.2 Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε μέτρα που προωθούν την αποθήκευση ενέργειας που έχει παραχθεί από εναλλακτικές πηγές.

2.3 Δίνουμε προτεραιότητα και απλοποιούμε τις διαδικασίες για επενδύσεις σε κλιματικές λύσεις ως προς τις Μεταφορές.

2.4 Επανασχεδιάζουμε και ενθαρρύνουμε την χρήση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και προωθούμε μέτρα για την ηλεκτροκίνηση, όπως επίσης τις απαραίτητες υποδομές για στήριξή της.

2.5 Προωθούμε και υλοποιούμε τα σχέδια για αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) σε όλα τα μεγάλα δημόσια κτήρια.

2.6 Επιχειρούμε να αξιοποιήσουμε τη γεωργική γη και για σκοπούς παραγωγής πράσινης ενέργειας, μέσα από την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών που προσφέρουν τα αγροφωτοβολταϊκά συστήματα, τα οποία επιτρέπουν την καλλιέργεια κάτω από τα φωτοβολταϊκά πλαίσια και δίνουν επιπρόσθετο εισόδημα στους αγρότες.

2.7 Στοχεύουμε στη λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης με πράσινη ενέργεια.

2.8 Χρηματοδοτούμε την καθολική αντικατάσταση των ενεργοβόρων λαμπτήρων οδικού φωτισμού με οικονομικούς λαμπτήρες (LED) και ενίσχυση του φωτισμού στους αυτοκινητόδρομους με λαμπτήρες που λειτουργούν με φωτοβολταϊκά.

2.9 Προχωρούμε σε διεθνείς συνεργασίες, ώστε η Κύπρος να ενταχθεί στις χώρες που πρωτοπορούν στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

2.10 Αξιοποιούμε το Σχέδιο Δράσης που ετοιμάστηκε με τη συνδρομή της επιστημονικής κοινότητας, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Κύπρου για αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής στη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

2.11 Προωθούμε δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την κλιματική αλλαγή και τα μεγάλα περιβαλλοντικά ζητήματα. Αναπτύσσουμε στοχευμένες δράσεις προκειμένου σχολεία, στρατόπεδα και άλλες δομές να λειτουργούν πιο φιλικά προς το περιβάλλον.

2.12 Λαμβάνουμε μέτρα για την απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα, ιδιαίτερα μέσα από εκτεταμένες δενδροφυτεύσεις και την επέκταση του αστικού πρασίνου. Παράλληλα, στηρίζουμε πρωτοβουλίες των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οργανωμένων Συνόλων για πραγματοποίηση δενδροφυτεύσεων και αύξησης του πρασίνου.

Πολιτική 3 | Προστασία έναντι περιβαλλοντικών πιέσεων και κινδύνων για την υγεία και την ευημερία των πολιτών

3.1 Δημιουργούμε και στελεκώνουμε ειδική Υπηρεσία Περιβαλλοντικού Ελέγχου. Η Υπηρεσία θα ελέγχει την εφαρμογή όλου του φάσματος της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, διασφαλίζοντας την προστασία των πολιτών από κινδύνους για την υγεία και την ευημερία τους, που προέρχονται από περιβαλλοντική υποβάθμιση.

3.2 Διασφαλίζουμε, μέσα από συστηματικούς και αυστηρούς ελέγχους, την ποιότητα του πόσιμου νερού και τη διατήρηση άριστης ποιότητας νερών κολύμβησης, τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και τη μείωση των επιπτώσεων των βλαβερών χημικών ουσιών.

3.3 Αναβαθμίζουμε τα συστήματα ελέγχου γύρω από τις περιοχές που φιλοξενούν βαριές βιομηχανίες (π.χ. Βιομηχανικές Περιοχές Α'), ώστε να εντοπίζονται και αντιμετωπίζονται, στη γένεσή τους, περιπτώσεις υπέρβασης των ορίων επικίνδυνων ουσιών για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

Πολιτική 4 | Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της καθημερινότητας

4.1 Αντιμετωπίζουμε το κυκλοφοριακό μέσα από καθολική εφαρμογή του σχολικού λεωφορείου, τα ευέλικτα ωράρια, τις ευέλικτες μορφές εργασίας και την καλλιέργεια σχετικής κουλτούρας μέσα από την εκπαίδευση. Παράλληλα, εξετάζουμε την πιλοτική εφαρμογή μέτρων από «πόρτα σε πόρτα» των δημόσιων συγκοινωνιών.

4.2 Αναβαθμίζουμε και εφαρμόζουμε τα σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας που καλύπτουν τις πόλεις της Κύπρου, με στόχο τη μείωση του κυκλοφοριακού προβλήματος. Εμπλέκουμε όλες τις αρμόδιες αρχές και τους πολίτες στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των σχεδίων.

4.3 Εφαρμόζουμε φιλική προς το περιβάλλον δόμηση και χωροταξική πολιτική. Προωθούμε νομοθετική ρύθμιση τακτικής επιθεώρησης οικοδομών και εισαγωγής ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίων.

4.4 Επανεξετάζουμε αμέσως τις ανάγκες σε χώρους αστικού πρασίνου, σχεδιάζοντας και δημιουργώντας νέους χώρους πρασίνου και ψυχαγωγίας των κατοίκων, σε συνεργασία και με τις τοπικές αρχές, αξιοποιώντας και διαθέσιμη κρατική γη.

Πολιτική 5 | Προστασία της πλούσιας βιοποικιλότητας της Κύπρου

5.1 Δημιουργούμε Εθνικό Πάρκο στον Ακάμα, που να περιλαμβάνει την ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή, με στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας, τη διαχείριση της επισκεψιμότητας και την αειφόρο ανάπτυξη των κοινοτήτων της περιοχής. Για κάθε πολιτική στον Ακάμα, επιδιώκουμε τη συνεργασία και την συναίνεση της τοπικής κοινωνίας, με μέτρα που αποσκοπούν στην αειφόρο ανάπτυξη των κοινοτήτων και την ευημερία των κατοίκων της, που αποτελεί προτεραιότητα

5.2 Ενισχύουμε την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και την αειφόρο διαχείρισή τους, μέσω καλύτερου προγραμματισμού και διασαφήνισης αρμοδιοτήτων ανάμεσα σε εμπλεκόμενους φορείς (Τμήμα Δασών, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Επαρχιακές Διοικήσεις, Πολιτική Άμυνα) και οργανωμένα σύνολα (π.χ. ομάδες εθελοντών, οργανωμένους κυνηγούς, κτλ). Προς την επίτευξη του εν λόγω στόχου, αξιοποιούμε και την γνώση της Πανεπιστημιακής κοινότητας.

5.3 Ενισχύουμε το Τμήμα Δασών σε επίπεδο υποδομών, νέων τεχνολογιών και ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, προωθούμε νομοθετική ρύθμιση για μηδενική ανάπτυξη σε καμένη, χαλίτικη γη, η οποία θα παραμένει υπό την προστασία του κράτους.

5.4 Δημιουργούμε αποτελεσματικό οδικό χάρτη για πρόληψη και προστασία από τις πυρκαγιές, με πλήρη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών μηχανισμών.

5.5 Αναβαθμίζουμε τη Μονάδα Πτητικών Μέσων για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών με την απόκτηση νέων πτητικών μέσων (αεροπλάνων και ελικοπτέρων), ώστε να περιοριστεί στον ελάχιστο δυνατόν βαθμό η εξάρτηση της προστασίας των δασών της Κύπρου από βοήθεια, ή υπηρεσίες τρίτων. Ταυτόχρονα, αναλαμβάνουμε πρωτοβουλία για θεσμοθέτηση περιφερειακής συνεργασίας για αξιοποίηση, όταν τα δεδομένα το επιβάλλουν.

5.6 Καλύπτουμε όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε σχέση με τη διαχείριση της φύσης και ιδιαίτερα του δικτύου Natura 2000, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες. Διασφαλίζουμε ότι όλες οι προειδοποιητικές επιστολές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για παράβαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σε σχέση με το Δίκτυο Περιοχών Natura τυχάνουν άμεσης διαχείρισης για αποτελεσματική ανταπόκριση στις ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις.

5.7 Καταγράφουμε, προστατεύουμε και διαχειριζόμαστε την χρήση των φυσικών πόρων που προσφέρουν τα οικοσυστήματα της Κύπρου.

5.8 Εφαρμόζουμε δράσεις για την προστασία των ειδών της Κύπρου που περιλαμβάνονται στο «Κόκκινο Βιβλίο» με τα πιο απειλούμενα είδη της κλωρίδας της Κύπρου. Παράλληλα, δημιουργούμε το «Κόκκινο Βιβλίο» με τα πιο απειλούμενα είδη της κυπριακής πανίδας και εφαρμόζουμε δράσεις για τη διατήρησή τους.

5.9 Αναθεωρούμε τη Στρατηγική της Κύπρου για τη Βιοποικιλότητα με βάση και την αντίστοιχη Στρατηγική της ΕΕ που καλύπτει την περίοδο 2020 – 2030. Θεσπίζουμε ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους με ξεκάθαρους δείκτες χρονικής και αποτελεσματικής υλοποίησης και εφαρμόζουμε πλήρως τα μέτρα που περιλαμβάνει.

5.10 Ενισχύουμε τις προσπάθειες πάταξης της λαθροθηρίας με την ανασύσταση του Ουλαμού Πάταξης της Λαθροθηρίας και την ανάλογη ενίσχυση της Αστυνομίας.

Πολιτική 6 | Κυκλική Οικονομία και Διαχείριση Αποβλήτων

6.1 Ενισχύουμε και υλοποιούμε το εθνικό σχέδιο δράσης για την Κυκλική Οικονομία, δίνοντας έμφαση σε σχετικές εφαρμογές στη βιομηχανία και τον τουριστικό τομέα.

6.2 Περιορίζουμε τη δημιουργία αποβλήτων, μέσω της προώθησης νομοθετικής ρύθμισης κατά της σπατάλης τροφίμων, η οποία περιλαμβάνει σειρά μέτρων (π.χ. μη καταστροφή απούλητων τροφίμων, δωρεά τροφίμων, ημερομηνία χρήσης κ.α.). Στόχος, η καλύτερη διαχείριση αποθεμάτων, προκειμένου να περιοριστεί η προκύπτουσα σπατάλη.

6.3 Εφαρμόζουμε διαδικασίες διαλογής στην πηγή, μέσα από την καθολική εφαρμογή του προγράμματος «Πληρώνω όσο πετώ» και την στήριξη και τη συνεργασία και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

6.4 Δημιουργούμε τις απαραίτητες υποδομές για τη διαχείριση των διαφορετικών ροών αποβλήτων. Προτεραιότητα αποτελούν τα οργανικά υλικά που αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσοστό των δημοτικών αποβλήτων.

6.5 Προωθούμε την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία «από το αγρόκτημα στο πιάτο», μέσω του σχεδιασμού ενός δίκαιου, υγιούς και φιλικού προς το περιβάλλον συστήματος τροφίμων.

6.6 Αναβαθμίζουμε και αξιοποιούμε τις δύο Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) που διαθέτει η Κύπρος, με τρόπο που να συνάδει με τις ευρωπαϊκές πολιτικές και ιδιαίτερα τους φιλόδοξους δείκτες για την ανακύκλωση και τη μείωση των υλικών που τελικά καταλήγουν στην ταφή.

6.7 Δημιουργούμε Κέντρα Συντήρησης και Επαναχρησιμοποίησης υλικών.

6.8 Επεκτείνουμε το δίκτυο των πράσινων σημείων σε ολόκληρη την Κύπρο και βελτιώνουμε τον τρόπο λειτουργίας τους. Εισάγουμε μέτρα που να εξυπηρετούν όλους τους πολίτες και σε συνεργασία με τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης δημιουργούμε σύστημα εξυπηρέτησης ατόμων που αδυνατούν να τα επισκέπτονται.

6.9 Δημιουργούμε νέα μοντέλα διαλογής στην πηγή, στη βάση πετυχημένων παραδειγμάτων από άλλες χώρες, όπως η εγκατάσταση κοινοτικών και οικιακών κομποστοποιητών στις αγροτικές περιοχές και η εφαρμογή, μετά από την απαραίτητη διαβούλευση, του εγγυοδοτικού συστήματος συλλογής συσκευασιών προς ανακύκλωση (Deposit Refund System – DRS).

6.10 Αξιοποιούμε μέσα από διαδικασίες κυκλικής οικονομίας, τα υλικά που προκύπτουν από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις. Διαμορφώνουμε διαδικασία ώστε να αξιολογείται, πριν την εξέταση εξεύρεσης νέων λατομικών χώρων, κατά πόσο η κυκλική οικονομία έχει δεισδύσει και έχει εξαντλήσει όλες τις εναλλακτικές λύσεις στο νησί μας.

Πολιτική 7 | Προστασία και ευημερία των ζώων

7.1 Δημιουργούμε ειδική ομάδα επιθεωρητών προστασίας και ευημερίας των ζώων, με βασική αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας και την παραδειγματική τιμωρία όσων την παραβιάζουν. Παράλληλα ενισχύουμε την Αστυνομία των Ζώων.

7.2 Ενισχύουμε τη στήριξη που παρέχεται σε φιλοζωικές οργανώσεις, στη βάση των δραστηριοτήτων τους και των υπηρεσιών που προσφέρουν.

7.3 Δημιουργούμε περιφερειακά καταφύγια αδέσποτων ζώων και ενθαρρύνουμε τη συνεργασία ανάμεσα σε φιλοζωικές οργανώσεις και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

7.4 Αναθεωρούμε και ενισχύουμε το Πρόγραμμα Στείρωσης των αδέσποτων γάτων και αναπτύσσουμε αντίστοιχο πρόγραμμα στείρωσης σκύλων.

7.5 Παρέχουμε κίνητρα για σήμανση των σκύλων, καθώς και αντικίνητρα για τη μη σήμανσή τους.

7.6 Βελτιώνουμε τις συνθήκες διαβίωσης των παραγωγικών ζώων, μέσα από την εφαρμογή ειδικών σχεδίων, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

7.7 Ενισχύουμε την καλλιέργεια της απαραίτητης φιλοζωικής κουλτούρας και σεβασμού, μέσω ειδικών διαφωτιστικών προγραμμάτων και εκστρατειών, ξεκινώντας από τα παιδιά και τη νεολαία, μέσα από τα σχολεία μας.

› Καθαρή ενέργεια

Ο πλανήτης έχει μπει σε μια πορεία μετάβασης, από τις συμβατικές πηγές ενέργειας, βασισμένες στον άνθρακα, σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Η ΕΕ έχει υιοθετήσει φιλόδοξους σχεδιασμούς για ολοκλήρωση αυτής της πορείας, οι οποίοι ενισχύονται και από την ενεργειακή κρίση που προκάλεσε η παράνομη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η κρίση έχει επιταχύνει την ανάγκη για τις χώρες της Ένωσης να επανεξετάσουν την στρατηγική τους για ενεργειακή ασφάλεια, μέσα από εναλλακτικές αξιόπιστες επιλογές.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕ έχει ανακοινώσει ήδη την νέα αναπτυξιακή της πολιτική, με στόχο την κλιματική ουδετερότητα, την Πράσινη Συμφωνία, καθώς και το πρόγραμμα REPowerEU, με τελικό στόχο την ενεργειακή ανεξάρτηση από τις υφιστάμενες πηγές. Ένα πλαίσιο, το οποίο παρόλες τις μεσοπρόθεσμες αναταράξεις που προκαλεί στην αγορά ενέργειας, προσφέρει και την ευκαιρία στην Κύπρο, μέσω των ενεργειακών της πόρων, να διαδραματίσει ρόλο στην ενεργειακή αυτονομία της ΕΕ, γεγονός που, ανάμεσα σε άλλα, δύναται να ενισχύσει γεωπολιτικά και γεωστρατηγικά το ρόλο της χώρας μας.

Η Ενεργειακή Στρατηγική που προτείνουμε έχει στο επίκεντρο της τον άνθρωπο και τις επιχειρήσεις, αφού η κρίση που μαστίζει την Ευρώπη επηρεάζει πρωτίστως τα νοικοκυριά και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Στρατηγική μας αποτελείται από 3 πολιτικές με συγκεκριμένες, αλλά και αλληλένδετες προτάσεις. Πιο συγκεκριμένα, προτείνονται μέτρα για οικονομικά προσιτή ενέργεια στον καταναλωτή, μέτρα για την περαιτέρω προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της διείσδυσης ΑΠΕ στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης και μέτρα για την βέλτιστη αξιοποίηση των υδρογοναθρακικών πόρων της Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ), ως μεταβατική δράση προς επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

Η πράσινη μετάβαση αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για την Κυπριακή Δημοκρατία και η επιτάχυνση αυτής της πορείας είναι απαραίτητη για την οικονομία και για την κοινωνία γενικότερα.

Πολιτική 1 | Οικονομικά Προσιτή Ενέργεια

Αδιαμφισβήτητα, η ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών ΑΠΕ έχει «δημοκρατικοποιήσει» την ενέργεια, επιτρέποντας στον καθένα να μπορεί να είναι ταυτόχρονα καταναλωτής και παραγωγός. Η αυτοπαραγωγή ηλεκτρισμού από νοικοκυριά και επιχειρήσεις, σε συνδυασμό με συγκεκριμένα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, είναι η βέλτιστη βραχυπρόθεσμη επιλογή για αντιμετώπιση της ακρίβειας στην τιμή του ρεύματος. Βασική φιλοσοφία της στρατηγικής μας, είναι η εν λόγω επιλογή να είναι διαθέσιμη σε όλους, μειώνοντας τα οικονομικά, χωροταξικά και γραφειοκρατικά εμπόδια, που δεν επιτρέπουν σε πολλούς από τους συμπολίτες μας να απολαύσουν φτηνή, αυτοπαραγώμενη ενέργεια.

Ταυτόχρονα, ως μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα, εξετάζουμε λύσεις αξιοποίησης του φυσικού αερίου στην ΑΟΖ της Κύπρου και στη γύρω περιοχή, βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου της αγοράς, καθώς και άρσης της ενεργειακής απομόνωσης της χώρας μας.

A. Βραχυπρόθεσμα μέτρα

1.1.1 Περαιτέρω στήριξη για επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης, με την ενίσχυση των χορηγιών και απλοποίηση διαδικασιών για εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος, για αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών, για θερμομόνωση υποστατικών και για αντικατάσταση συμβατικών οχημάτων με υβριδικά και ηλεκτροκίνητα οχήματα. Πρόθεσή μας είναι η Κύπρος, στα πρότυπα του δικού μας πετυχημένου μοντέλου, όπου κάθε οικία έχει τον ηλιακό θερμοσίφωνά της, να πετύχουμε το στόχο «κάθε οικία και φωτοβολταϊκό».

1.1.2 Επιχορηγούμε πλήρως (100%) τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και κατά το ήμισυ (50%) τα υπόλοιπα νοικοκυριά, με ισχύ μέχρι το τέλος του 2023, αξιοποιώντας τα αυξημένα έσοδα του Ταμείου «Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας».

1.1.3 Βελτιώνουμε τις διαδικασίες του προγράμματος Virtual Net Metering (VNM), προκειμένου οικίες που δεν έχουν χώρο στη στέγη τους (π.χ. διαμερίσματα), να μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων.

1.1.4 Αντιμετωπίζουμε αμέσως και στοχευμένα τα κοινωνικά προβλήματα που αφορούν νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα, μέσω επιδότησης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειάς τους.

1.1.5 Προωθούμε την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος Virtual Net Billing (VNB) για να επιτρέπεται σε εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις να παράγουν τη δική τους ηλιακή ενέργεια έως ότου υποχωρήσει η ενεργειακή κρίση.

1.1.6 Αξιοποιούμε πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει η ΕΕ για συγκεκριμένες φορολογικές ελαφρύνσεις και συνοπτικές διοικητικές διαδικασίες, για επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης.

B. Μεσοπρόθεσμα μέτρα

1.2.1 Προωθούμε την ολοκλήρωση του ανοίγματος της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού και την ενεργό συμμετοχή στις διαβουλεύσεις της ΕΕ για ενδεχόμενη βελτίωση του υφιστάμενου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού.

1.2.2 Ενισχύουμε την ανταγωνιστικότητα της ΑΗΚ, η οποία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και θα πρέπει να παραμείνει σε κρατικά χέρια, για να μπορεί να λειτουργεί πιο πελατοκεντρικά και πιο ορθολογικά, και να ανταπεξέλθει με επιτυχία στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον που δημιουργείται.

1.2.3 Ολοκληρώνουμε το κανονιστικό πλαίσιο για τις «Ενεργειακές Κοιότητες», οι οποίες θα διασφαλίζουν τα ενεργειακά συμφέροντα των μελών τους (π.χ. ένα χωριό, μια βιομηχανική περιοχή ή μια πολυκατοικία).

1.2.4 Εξετάζουμε τη στήριξη σε Πάροχους Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΠΕΥ), με στόχο την επιτάχυνση στις επενδύσεις για εξοικονόμηση ενέργειας και εγκατάσταση φ/β συστημάτων.

Γ. Μακροπρόθεσμα μέτρα

1.3.1 Επιταχύνουμε τις σχετικές διεργασίες για έλευση φυσικού αερίου στην Κύπρο για ηλεκτροπαραγωγή, με στόχο την μείωση του κόστους καυσίμου. Πιο συγκεκριμένα:

- > Επιταχύνουμε και ολοκληρώνουμε τις υποδομές για εισαγωγή υγροποιημένου φ/α. Εξετάζουμε αμέσως τη δυνατότητα έλευσης υγροποιημένου φ/α από την Αίγυπτο, μέσω εκμετάλλευσης ιδίων κοιτασμάτων και εμπορικών συμφωνιών που θα επιτρέπουν ανταλλαγή (gas swap).
- > Η άμεση διερεύνηση, σε συνεργασία με τις αδειούχες εταιρείες, της δυνατότητας fast-track

έλευσης φ/α από την ανακάλυψη «Κρόνος», αφού το μέγεθος και η γεωγραφική της θέση, ενδεχομένως να την κάνουν ιδανική για τις εγχώριες ανάγκες. Σε αυτή τη περίπτωση, η Κύπρος θα διασφαλίσει την ενεργειακή επάρκεια της για τις επόμενες δεκαετίες και θα έχει έσοδα από την πώληση του φ/α.

1.3.2 Ολοκληρώνουμε την ηλεκτρική διασύνδεση της Κύπρου με την Ελλάδα και το Ισραήλ, με ταυτόχρονη προώθηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης με την Αίγυπτο. Αυτό θα άρει την ενεργειακή απομόνωση της χώρας μας, θα βελτιώσει την ευστάθεια του εσωτερικού δικτύου ηλεκτρισμού, θα επιτρέψει τη μεγαλύτερη διείσδυση ΑΠΕ και θα επιφέρει περαιτέρω ανταγωνισμό στον τομέα.

Πολιτική 2 | Πράσινη Μετάβαση

A. Στο τομέα του ηλεκτρισμού:

2.1.1 Ολοκληρώνουμε και υιοθετούμε κερσαία και θαλάσσια χωροταξική πολιτική για την περαιτέρω αδειοδότηση και λειτουργία έργων ΑΠΕ, η οποία να είναι συμβατή με το περιβάλλον και να σέβεται την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

2.1.2 Επανασχεδιάζουμε, βελτιστοποιούμε και ψηφιοποιούμε τις διαδικασίες αδειοδότησης έργων ΑΠΕ, με στόχο την επίσπευση ολοκλήρωσης των έργων.

2.1.3 Προωθούμε την επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου της ΑΗΚ και μετατροπής του σε έξυπνο δίκτυο, για να μπορέσει να ενσωματώσει περισσότερες ΑΠΕ και να επιτρέψει την καλύτερη διαχείριση των ενεργειακών πόρων.

2.1.4 Προωθούμε επικορηγήσεις για εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία θα βελτιώσουν την ευστάθεια του δικτύου ηλεκτρισμού.

2.1.5 Μελετούμε και εφαρμόζουμε μέτρα και

τεχνολογίες αποθήκευσης υδρογόνου, όπου θα μπορεί να υποβοηθηθεί μεγαλύτερη διείσδυση ΑΠΕ, ή/και καλύτερη εκμετάλλευση του υφιστάμενου εγκατεστημένου δυναμικού.

2.1.6 Παρέχουμε κίνητρα και καθοδηγούμε τους νέους μας και τα ακαδημαϊκά ιδρύματα για να έχουμε περισσότερο εξειδικευμένο προσωπικό (π.χ. ηλεκτρολόγους / ηλεκτρολόγους μηχανικούς) και να επιταχύνουμε τη πράσινη μετάβαση.

2.1.7 Εξετάζουμε τη δημιουργία μονάδας καύσης οικιακών στέρεων αποβλήτων (Waste to Energy), με προοπτική παραγωγής ηλεκτρισμού από τα απόβλητα.

B. Στο τομέα των μεταφορών:

2.2.1 Επιταχύνουμε τη διείσδυση ηλεκτρικών αυτοκινήτων με επικορηγήσεις, ή/και φοροαπαλλαγές για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

2.2.2 Επικορηγούμε την εγκατάσταση υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων, ιδιαίτερα με τη

χρήση ΑΠΕ, με στόχο να υπάρχουν διαθέσιμα σημεία φόρτισης παντού.

2.2.3 Υιοθετούμε θεσμικό πλαίσιο που να επιτρέπει στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα να δρουν ως μπαταρία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας για οικίες. Έτσι επιτυγχάνεται η διάσπαρτη παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας.

2.2.4 Βελτιώνουμε τις δημόσιες συγκοινωνίες, με τελικό στόχο να συνδυάζει 100% ηλεκτροκίνηση.

2.2.5 Παρέχουμε κίνητρα για τη μετεκπαίδευση μηχανικών αυτοκινήτων σε ηλεκτρολόγους, για να μην καθούν θέσεις εργασίας την επόμενη δεκαετία και να εξυπηρετήσουμε καλύτερα τη μετάβαση σε ηλεκτροκίνηση.

2.2.6 Προετοιμάζουμε και μελετούμε την εισαγωγή της χρήσης τεχνολογιών υδρογόνου στις μεταφορές και της ανάπτυξης των απαραίτητων υποδομών.

2.2.7 Εξετάζουμε το ρόλο της Κύπρου ως σταυροδρόμι στις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές και την ανάπτυξη υποδομών σε αεροδρόμια, λιμάνια και θαλάσσιο χώρο της Δημοκρατίας με βιοκαύσιμα, ή/και εναλλακτικά καύσιμα (LNG, υδρογόνο, αμμωνία) για τις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές.

Γ. Για την εξοικονόμηση ενέργειας:

2.3.1 Μελετούμε και εντοπίζουμε ανάγκες για μείωση της πρωτογενούς ζήτησης ενέργειας για τους εμπορικούς και οικιακούς τομείς, καθώς και τον τομέα των μεταφορών, στις ενεργοβόρες ηλεκτρικές συσκευές και μηχανήματα, στη θέρμανση και ψύξη.

2.3.2 Διερευνούμε το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου κορηγιών «Εξοικονομώ και Αναβαθμίζω» ώστε να καλύπτει μεγαλύτερο φάσμα επιλέξιμων δαπανών και δικαιούχων, με κλιμακωτά μεγαλύτερη ενίσχυση. Το εν λόγω Σχέδιο θα πρέπει να παραμένει συνεχώς διαθέσιμο προς αξιοποίηση από τους δικαιούχους.

2.3.3 Συστήνουμε Μονάδα Υποστήριξης η οποία θα παρέχει κατάλληλη καθοδήγηση σε κάθε ενδιαφερόμενο, ώστε να αξιοποιηθούν τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία της ΕΕ και ιδιαίτερα τα ανταγωνιστικά προγράμματα.

Πολιτική 3 | Αξιοποίηση Υδρογονανθράκων

Η μεγαλύτερη τροχοπέδη στην ανάπτυξη των κοιτασμάτων μας («Αφροδίτη», «Γλαύκος» και «Κρόνος»), ήταν και παραμένει το γεγονός ότι η αγορά της Κύπρου είναι πολύ μικρή για να διαδραματίσει το βασικό αγοραστή (anchor buyer) του φ/α, ούτως ώστε να χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξή τους.

Η ενεργειακή κρίση που έχει ξεσπάσει και η προσπάθεια της ΕΕ να απεξαρτηθεί από το Ρωσικό φ/α το συντομότερο δυνατόν, σε συνδυασμό με την δυνατότητα του φυσικού αερίου ως καύσιμο «γέφυρα» στην πορεία προς την πράσινη μετάβαση, προσφέρει στην Κύπρο μια μοναδική ευκαιρία. Με τους αναγκαίους χειρισμούς, η χώρα μας θα μπορούσε να διασφαλίσει την ΕΕ ως τον βασικό αγοραστή φ/α, να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του στόχου της ενεργειακής απεξάρτησης της Ένωσης και να καρπωθεί τα συνεπακόλουθα οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη.

Είναι ενδεικτικό, ότι οι μέχρι σήμερα ανακαλύψεις φ/α στην Κύπρο, θα μπορούσαν να καλύψουν ένα σεβαστό ποσοστό των ετήσιων ποσοτήτων φ/α που εισήγαγε η ΕΕ από τη Ρωσία το 2021. Εάν συμπεριλάβουμε δε τις αδιάθετες ποσότητες και του Ισραήλ, το ποσοστό αυτό ανεβαίνει ακόμη περισσότερο.

Στο πλαίσιο των πιο πάνω, επιδιώκουμε τη δημιουργία Διαδρόμου φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου μέσω των πιο κάτω ενεργειών:

3.1.1 Συνεχίζουμε το ερευνητικό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, με στόχο να προστεθούν νέες ανακαλύψεις υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ μας.

3.1.2 Ενισχύουμε την ενεργό συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο διεθνή οργανισμό East Mediterranean Gas Forum (EMGF), με στόχο τη διεύρυνσή του, την περαιτέρω συνεργασία μεταξύ των μελών του και την προώθηση των συμφερόντων της ευρύτερης περιοχής, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου, στο σημερινό διεθνές ενεργειακό περιβάλλον.

3.1.3 Ενισχύουμε και εμβαθύνουμε περαιτέρω τις σχέσεις μας με τις γειτονικές χώρες, ούτως ώστε να δημιουργηθούν συνέργειες και να βρούμε κοινές λύσεις για την προώθηση του Διαδρόμου φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου.

3.1.4 Προωθούμε την Κύπρο και τους φυσικούς της πόρους ως εναλλακτική πηγή εφοδιασμού της ΕΕ.

3.1.5 Επιδιώκουμε την πολιτική στήριξη, εξασφαλίσεις στη ζήτηση και οικονομική συνεισφορά της ΕΕ, προκειμένου να επιλεγεί η βέλτιστη διαδρομή που εξυπηρετεί τα συμφέροντα, τόσο της Κύπρου, όσο και της ΕΕ.

3.1.6 Βεβαιωνόμαστε ότι οι υποδομές που θα δημιουργηθούν είναι συμβατές με τη μελλοντική χρήση υδρογόνου, μέσα στο πλαίσιο της στρατηγικής της Ευρώπης.

› Ενίσχυση Αποτρεπτικής Ισχύος – Άμυνα Και Ασφάλεια

Η συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή, η αμφισβήτηση της κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία, οι σημερινές προκλήσεις και οι υβριδικές απειλές, καθιστούν την ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης και γενικότερα της αποτρεπτικής ισχύος της πατρίδας μας ως προτεραιότητα. Την ίδια στιγμή, η ιδιότητα της Κύπρου ως Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και ο ρόλος που δύναται να διαδραματίσει στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, ενισχύουν ακόμη περισσότερο την προαναφερθείσα ανάγκη.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ενισχύουμε στοχευμένα την αποτρεπτική ισχύ της Κυπριακής Δημοκρατίας με περαιτέρω αύξηση των αμυντικών δαπανών, θεσμοθέτηση και ενίσχυση των αμυντικών συμφωνιών και συνεργασιών με τρίτες χώρες και την πλήρη αξιοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν μέσα από την ιδιότητά μας ως Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πέραν της ενίσχυσης της αποτρεπτικής ισχύος της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Κράτος θα πρέπει να μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά απέναντι σε ασύμμετρες απειλές, όπως οι παράνομες μεταναστευτικές ροές, ο κυβερνοπόλεμος, η κλιματική αλλαγή, η τρομοκρατία και γενικά κάθε είδους υβριδική απειλή. Η αντιμετώπιση των εν λόγω απειλών, όπως επίσης η ενίσχυση των ικανοτήτων της πατρίδας μας σε άλλους σχετικούς τομείς, όπως της Έρευνας και Διάσωσης, δεν είναι έργο αποκλειστικά του Υπουργείου Άμυνας, αλλά και άλλων υπουργείων και υπηρεσιών του Κράτους. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, υπό τον συντονισμό και την εποπτεία Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, συστήνεται συντονιστικός φορέας, με σαφείς αρμοδιότητες για την συλλογή πληροφοριών, εκτίμηση καταστάσεων, σύνταξη και εκτέλεση σχεδίων αντιμετώπισης των απειλών αυτών.

Προς επίτευξη των στόχων που τίθενται, ανάμεσα σε άλλα :

Πολιτική 1 | Ενίσχυση Αποτρεπτικής Ικανότητας

1.1 Συγκροτούμε Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας (ΣΕΑ) στην Προεδρία της Δημοκρατίας, για θέματα Ασφάλειας και Αμυντικής Πολιτικής. Το ΣΕΑ, που θα λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο, θα έχει ως στόχο τη συστηματική μελέτη και υποβολή συγκεκριμένων εισηγήσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για όλα τα θέματα που αφορούν την εθνική ασφάλεια της χώρας, όπως αυτά προκύπτουν σε περιόδους ειρήνης, έκτακτης ανάγκης, κρίσης, ή σύρραξης.

1.2 Εκπονούμε Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας, η οποία θα συνταχθεί από το Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας και θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας θα αποτελεί το υπόβαθρο και θα έχει συνάφεια με άλλα θεσμικά κείμενα, στη βάση των οποίων ασκείται, ανάμεσα σε άλλα, η αμυντική και εξωτερική πολιτική της χώρας και θα αξιολογείται ανά τακτά διαστήματα. Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας θα παρέχει επίσης συγκεκριμένες κατευθύνσεις για υλοποίηση των στόχων που καθορίζονται από τα εμπλεκόμενα υπουργεία, όπως το Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Άμυνας, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίας και Βιομηχανίας, Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και Υφυπουργείο Έρευνας και Καινοτομίας.

1.3 Ενισχύουμε την υλοποίηση του εξοπλιστικού προγράμματος της Εθνικής Φρουράς, στοχεύοντας σε θεσμοθετημένες σταθερές δαπάνες επί του ΑΕΠ, ύψους τουλάχιστον 2%. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, εκσυγχρονίζουμε ή και αντικαθιστούμε παλαιά οπικά συστήματα που διαθέτει η Εθνική Φρουρά, παράλληλα με την προμήθεια καινούργιων συστημάτων που θα ενσωματώνουν τις νέες τεχνολογίες, με προτεραιότητα την ενίσχυση του πολεμικού ναυτικού και της πολεμικής αεροπορίας της Εθνικής Φρουράς. Προς αυτή την κατεύθυνση αξιοποιούμε και τις δυνατότητες που προκύπτουν από την πλήρη άρση του εμπάργκο πώλησης όπλων από τις ΗΠΑ, όπως επίσης και τις στρατηγικές σχέσεις με γειτονικά κράτη και Κράτη Μέλη της ΕΕ.

1.4 Ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή φορέων και οργανισμών έρευνας και καινοτομίας της χώρας σε αμυντικά προγράμματα υψηλής τεχνολογίας της ΕΕ, με σκοπό τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση Ευρωπαϊκών κονδυλίων και κεφαλαίων, αλλά και προβολής της χώρας μας. Παράλληλα, ενθαρρύνουμε και αξιοποιούμε ουσιαστικά τις Κυπριακές βιομηχανίες που εξειδικεύονται σε τέτοιες τεχνολογίες για να εργαστούν σε νέα συστήματα άμυνας, όπως π.χ. drones, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο και τις δυνατότητες της Εθνικής Φρουράς.

Πολιτική 2 | Ισχυρές συνεργασίες – Αναβαθμισμένος ρόλος της Κύπρου

2.1 Ενισχύουμε τη στενή συνεργασία Κύπρου-Ελλάδος στον αμυντικό τομέα, υπό το πλέγμα και των νέων γεωπολιτικών εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή, αλλά και της συμμετοχής των δύο χωρών στον πυλώνα της Κοινής Πολιτικής Άμυνας και Ασφάλειας (ΚΠΑΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης τις τριμερείς και πολυμερείς συνεργασίες με γειτονικές χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, μελετούμε, σε συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση, την προοπτική ουσιαστικής αναβίωσης του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Κύπρου-Ελλάδας, σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Διερευνούμε, επίσης, την προοπτική συμπερίληψής του στους σχετικούς Ευρωπαϊκούς σχεδιασμούς για την περιοχή μας.

2.2 Ενισχύουμε την ενεργό και ουσιαστική συμμετοχή του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς σε όλα τα όργανα, τις δράσεις και τα προγράμματα του πυλώνα της Κοινής Πολιτικής Άμυνας και Ασφάλειας (ΚΠΑΑ) της ΕΕ και ιδιαίτερα στα προγράμματα της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας (PESCO), που πέραν της υπόστασης που προσδίδουν στην Κυπριακή Δημοκρατία σε

περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, συμβάλλουν στην αναβάθμιση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων της Εθνικής Φρουράς και παράλληλα αναδεικνύουν ακόμη περισσότερο το ρόλο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Κράτους Μέλους της ΕΕ, ως πυλώνα σταθερότητας και ασφάλειας στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

2.3 Υποστηρίζουμε ουσιαστικά την περαιτέρω αμυντική αυτονομία της ΕΕ, ως του μόνου συλλογικού συστήματος ασφάλειας που θα παρέχει ασφάλεια σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ και σταθερότητα και ειρήνη στον ευρύτερο Ευρωμεσογειακό χώρο.

2.4 Υλοποιούμε στο έπακρον τις συμφωνίες στρατιωτικής συνεργασίας που υπέγραψε η Κυπριακή Δημοκρατία με γειτονικές και άλλες χώρες και διευρύνουμε τις αμυντικές συνεργασίες με χώρες της ΕΕ και της ευρύτερης Μέσης

Ανατολής, με τις οποίες μοιραζόμαστε κοινά συμφέροντα και αξίες, αξιοποιώντας και τις ευκαιρίες που προσφέρονται, μέσω της ιδιότητάς μας ως Κράτος Μέλος της ΕΕ. Η συμμετοχή της Εθνικής Φρουράς σε τέτοιας φύσεως κοινές δραστηριότητες, αναμφίβολα συμβάλλει σημαντικά, ανάμεσα σε άλλα, στη βελτίωση των αμυντικών δυνατοτήτων μας και κατά συνέπεια στην ενίσχυση της αποτρεπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

2.5 Αξιοποιούμε τη συνεργασία μας με τρίτες χώρες και προωθούμε την εκπαίδευση των στελεχών μας σε σχολές στρατών άλλων χωρών με μεγάλη πείρα. Στόχος, μεταξύ άλλων, είναι η μεταφορά γνώσης που θα αποκτηθεί σε εθνικό επίπεδο, όπως επίσης η συνεχής αξιολόγηση των επιχειρησιακών διαδικασιών, λαμβάνοντας υπόψη και νέα δεδομένα.

Πολιτική 3 | Σύγχρονος Ημιαπαγγελματικός Στρατός

3.1 Μελετούμε, την περαιτέρω βελτίωση της θέσεως των Συμβασιούχων Οπλιτών (ΣΥΟΠ) εντός της Εθνικής Φρουράς. Η δημιουργία του σώματος των ΣΥΟΠ, ως συνέπεια της απόφασης για τη μετατροπή της Εθνικής Φρουράς σε ημιαπαγγελματικό στρατό, αποτελεί θετική εξέλιξη και σταθμό στη βελτίωση των αμυντικών δυνατοτήτων της Εθνικής Φρουράς. Αποτελεί υποχρέωση και προτεραιότητα της πολιτείας, η περαιτέρω βελτίωση της θέσεως των ΣΥΟΠ εντός της Εθνικής Φρουράς. Τα κριτήρια πρόσληψης, το επίπεδο εκπαίδευσης, η αριθμητική και μισθολογική αναβάθμιση, η μελλοντική πορεία και ανέλιξη στην ιεραρχία, θα αποτελέσουν, ως προτεραιότητα, αντικείμενα μελέτης από το Υπουργείο Άμυνας.

3.2 Θέτουμε ως προτεραιότητα την περαιτέρω βελτίωση των εγκαταστάσεων, της εκπαίδευσης, της ψυχαγωγίας, της εκμετάλλευσης ελεύθερου χρόνου και της ασφαλούς μετάβασης και επιστροφής στα στρατόπεδα. Οι συνθήκες διαβίωσης των κληρωτών οπλιτών κρίνονται αρκετά καλές. Πάντοτε όμως υπάρχουν τα περιθώρια βελτίωσης,

έτσι ώστε η 14-μηνη θητεία των νέων μας να μην θεωρείται χαμένος χρόνος, αλλά μια ουσιαστική υπηρεσία προς την πατρίδα με την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων.

Εκσυγχρονίζουμε τη νομοθεσία που διέπει τις προαγωγές, τις μεταθέσεις και τις επιλογές σε θέσεις και σχολές του εξωτερικού, ώστε αυτές να γίνονται αποκλειστικά με αξιοκρατικά και μετρήσιμα κριτήρια, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από τον υπηρεσιακό φάκελο κάθε στελέχους. Θεσμοθετούμε μηχανισμούς επικοινωνίας με τους Συνδέσμους Αξιωματικών, Υπαξιωματικών και ΣΥΟΠ για την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με θέματα που αφορούν τη στρατιωτική υπηρεσία και ευημερία του στρατιωτικού προσωπικού.

Εξετάζουμε την ασφάλιση όσων υπηρετούν στην Εθνική Φρουρά εν ώρα υπηρεσίας και καταβολή εφάπαξ ποσού στην οικογένεια σε περίπτωση ατυχών περιστατικού εν ώρα υπηρεσίας. Αναδιοργανώνουμε το σύστημα Διοικητικής

Μέριμνας της Εθνικής Φρουράς, με σκοπό την εξοικονόμηση μεγάλου αριθμού στελεχών και οπλιτών και την αποτελεσματική απασχόλησή τους με καθήκοντα για τα οποία εκπαιδεύτηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Μελετάμε την ανάθεση, όπου είναι δυνατόν, μη επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της Εθνικής Φρουράς σε ιδιωτικούς φορείς όπως συντηρήσεις εγκαταστάσεων, ΚΨΜ, Μαγειρεία κ.α. Ενισχύουμε την τακτική επικοινωνία με τον

Σύνδεσμο Αποστράτων Αξιωματικών για ανταλλαγή απόψεων και εισηγήσεων σχετικά με τη στρατιωτική υπηρεσία, την δυνατότητα εθελοντικής αξιοποίησής τους κ.α.

Αναδεικνύουμε και προβάλλουμε εντός καθορισμένου πλαισίου το έργο της Εθνικής Φρουράς και του τρόπου που παράγει ασφάλεια για το κράτος.

Πολιτική 4 | Ουσιαστική Εφεδρεία και Εθνοφυλακή

4.1 Θεωρούμε τη συμβολή της Εφεδρείας και Εθνοφυλακής άκρως σημαντική στην επιχειρησιακή ικανότητα της Εθνικής Φρουράς. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, αξιολογούμε και αναπροσαρμόζουμε την εκπαίδευσή τους, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις του πεδίου της μάχης, όπως αυτές προκύπτουν, ανάμεσα σε άλλα, από τα αποτελέσματα των τελευταίων πολεμικών συγκρούσεων, των εξελίξεων στον τομέα της τεχνολογίας, λαμβάνοντας υπόψη ξένους στρατούς με παρόμοιες στρατιωτικές δομές εφεδρείας.

Ενισχύουμε τους διαύλους επικοινωνίας με τους Συνδέσμους Εφέδρων και Εθνοφυλάκων για αξιολόγηση προτάσεων και εισηγήσεων που αφορούν την εκπαίδευσή τους. Βελτιώνουμε, με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας, το μηχανισμό πρόσκλησης των Εφέδρων και Εθνοφυλάκων, έτσι ώστε και σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης να υπάρχουν καλύτερα αποτελέσματα.

Πολιτική 5 | Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών

5.1 Ενισχύουμε την αντίδραση του Κράτους απέναντι σε ασύμμετρες απειλές, όπως είναι η τρομοκρατία, οι παράνομες μεταναστευτικές ροές, ο κυβερνοπόλεμος, η κλιματική αλλαγή και γενικά κάθε είδους υβριδική απειλή. Η αντιμετώπιση αυτών των απειλών, δεν είναι έργο αποκλειστικά του Υπουργείου Άμυνας, αλλά και άλλων υπουργείων και υπηρεσιών του Κράτους. Για τον σκοπό αυτό, υπό τον συντονισμό και την εποπτεία του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, συστήνουμε μεικτές επιτροπές των κατά περίπτωση αρμοδίων υπηρεσιών, για μελέτη, παρακολούθηση και σύνταξη συγκεκριμένων σχεδίων αντιμετώπισης τέτοιων απειλών.

- > Δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στον κοινωνικό ρόλο της Εθνικής Φρουράς, ειδικότερα προς την κατεύθυνση υποβοήθησης των αρμοδίων υπηρεσιών του Κράτους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, όπως η πρόληψη και κατάσβεση πυρκαγιών, περιπτώσεις πλημμυρών, σεισμών, επιδημιών, έρευνας-διάσωσης κ.α. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, αναβαθμίζουμε την υπηρεσία Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΠΣΕΑ), καθώς επίσης το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (ΚΣΕΔ) που λειτουργούν στο Υπουργείο Άμυνας με εκσυγχρονισμό της σχετικής νομοθεσίας, έτσι ώστε, σε συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους (Πολιτική Άμυνα, Αστυνομία, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Δήμοι, Κοινότητες, κ.α.), να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών.

- > Προωθούμε την Πολιτική Σχεδίασης Αντιμετώπισης Ανθρωπογενών και Φυσικών Καταστροφών που πιθανόν να εξελιχθούν σε κρίσεις, μέσα από την συνεργασία Εθνικής Φρουράς, Πολιτικής Άμυνας, Αστυνομίας, Πυροσβεστικής και λοιπών εμπλεκόμενων.
- > Ενισχύουμε τις υπηρεσίες που συντονίζονται από το Κέντρο Έρευνας και Διάσωσης και καταρτίζουμε σχέδιο σταδιακής απόκτησης κατάλληλων και σύγχρονων θαλάσσιων και εναέριων μέσων για επιτήρηση και άμεση επέμβαση, όπου απαιτηθεί εντός της περιοχής ευθύνης της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- > Προωθούμε και ενδυναμώνουμε ουσιαστικά τη συνεργασία μεταξύ της Εθνικής Φρουράς, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Κέντρου Έρευνας και Διάσωσης.

› Προσφυγική Πολιτική

Η τουρκική εισβολή και η συνεχιζόμενη κατοχή έχουν επιφέρει, ανάμεσα σε άλλα, σοβαρότατα προβλήματα στον Κυπριακό λαό και ειδικότερα στον προσφυγικό κόσμο. Ταυτόχρονα, αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι διαχρονικά δεν υπήρξε ισότιμη στήριξη ανάμεσα στους πρόσφυγες. Μέχρι την επίλυση του Κυπριακού, το κράτος οφείλει, μέσα στο πλαίσιο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων, να ανταποκριθεί με δίκαιο τρόπο στο σύνολο του προσφυγικού κόσμου.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αποτελεί προτεραιότητά μας η διασφάλιση της δίκαιης στήριξης των προσφύγων μας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειάς τους. Ανάμεσα στις προτεραιότητες, 48 χρόνια μετά την τουρκική εισβολή, είναι η καταγραφή όλων των χορηγιών (οικονομικών και άλλων) προς κάθε πρόσφυγα από το 1974 μέχρι και σήμερα. Μια τέτοια καταγραφή αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου της ισότιμης στήριξης ανάμεσα στον προσφυγικό κόσμο. Παράλληλα, προκύπτει επιτακτική ανάγκη για τη σύσταση κοινού σημείου επαφής για τις ανάγκες του προσφυγικού κόσμου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η προσφυγική μας πολιτική επικεντρώνεται ως ακολούθως:

Πολιτική 1 | Απώλεια Χρήσης κατεχομένων Περιουσιών

1.1 Οι ιδιοκτήτες κατεχομένων περιουσιών στερούνται των πόρων που θα τους αποφέραν οι χρήσεις των κατεχομένων περιουσιών τους. Για στήριξη των ιδιοκτητών κατεχομένων περιουσιών και μέσα στο πλαίσιο της ανάγκης για ισότιμη κατανομή βαρών, ετοιμάζουμε σχέδιο με στόχο την παροχή οικονομικής βοήθειας, ή/και άλλης βοήθειας, ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους, λαμβάνοντας υπόψη και τις όποιες χορηγίες που καταβλήθηκαν στους πρόσφυγες από το 1974 οι οποίες θα συμψηφιστούν με τα ποσά της

απώλειας χρήσης. Το σχέδιο υλοποιείται σταδιακά και μέσα στο πλαίσιο των δημοσιονομικών και άλλων δυνατοτήτων του κράτους.

1.2 Μελετούμε τη δυνατότητα μεταφοράς και αξιοποίησης (σε 1η φάση μέχρι και συγγενείς πρώτου βαθμού) συντελεστή δόμησης από τις κατεχόμενες περιουσίες για ανέγερση κατοικίας, ή/και επαγγελματικής στέγης στις ελεύθερες περιοχές.

Πολιτική 2 | Επιδιορθώσεις και Αναδομήσεις Προσφυγικών Οικισμών. Εγκατάσταση Ανελκυστήρων

2.1 Οι συνθήκες διαβίωσης σε ορισμένους προσφυγικούς οικισμούς, ή και σε Τ/Κ ιδιοκτησίας σπίτια, είναι εξαιρετικά δύσκολες, με αποτέλεσμα, σε κάποιες περιπτώσεις, να μην είναι καν κατοικήσιμες οι οικιστικές μονάδες. Μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω και της πολύ κακής κατάστασης των κτιρίων, έχουν δημιουργηθεί τεράστια κοινωνικά και άλλα προβλήματα. Αυξάνουμε τα κονδύλια και επισπεύδουμε τις σχετικές διαδικασίες για τη συντήρηση των κτιρίων.

2.2 Ετοιμάζουμε πρόγραμμα συνολικής αντιμετώπισης των επιδιορθώσεων, αναδομήσεων και εξωραϊσμού προσφυγικών οικισμών, με τον καθορισμό συγκεκριμένων στόχων και χρονοδιαγραμμάτων.

Πολιτική 3 | Στεγαστικά σχέδια

3.1 Επανεξετάζουμε τα κριτήρια που καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για τα στεγαστικά σχέδια, με στόχο την αύξηση των δικαιούχων και την αύξηση της οικονομικής βοήθειας που παραχωρείται. Προτεραιότητα δίνεται στην επανεξέταση της επιδότησης ενοικίου, λόγω και της κατακόρυφης αύξησης των ενοικίων.

3.2 Επισπεύδουμε τις διαδικασίες ώστε να μειωθεί σημαντικά ο χρόνος αναμονής μεταξύ της υποβολής της αίτησης για στεγαστική βοήθεια και της εξέτασης της αίτησης.

Πολιτική 4 | Εκσυγχρονισμός της διαχείρισης και διάθεσης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών

4.1 Η αξία των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών στις ελεύθερες περιοχές ανέρχεται σε 6.1 δισεκατομμύρια ευρώ (εκτίμηση 2018 Υπουργείου Εσωτερικών). Είναι γενικά παραδεκτό ότι το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και οι κανονισμοί που θεσπίστηκαν δεν πέτυχαν σε ικανοποιητικό βαθμό τους βασικούς στόχους της διαχείρισης και πολύ περισσότερο, την ισονομία μεταξύ των δικαιούχων

προσφύγων. Μέσα σε αυτό πλαίσιο, προχωρούμε στην θέσπιση νέων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, με στόχο η διαχείριση των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών να έχει ως προτεραιότητα την αντιμετώπιση των αναγκών των προσφύγων με αξιοκρατία, απόλυτη διαφάνεια και ισονομία.

Πολιτική 5 | Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών

5.1 Πρωταρχικός σκοπός της σύστασης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (ΚΦΙΚΒ) ήταν η ανάληψη ενεργειών για επίτευξη της ισότιμης κατανομής των βαρών που επισώρευσε η Τουρκική εισβολή, καθώς και η κατά το δυνατό αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των προσφύγων. Προχωρούμε σε επανασχεδιασμό του ρόλου του ΚΦΙΚΒ με βάση τα σημερινά δεδομένα, τροποποιώντας τους κανονισμούς και τα κριτήρια που διέπουν την χορήγηση δανείων και επιδότησης επιτοκίων και προωθώντας νέα σχέδια δανειοδότησης.

Πολιτική 6 | Ενίσχυση των Προσφυγικών Επιτροπών

6.1 Παρέχουμε στοχευμένη στήριξη στην Παγκύπρια Ένωση Προσφύγων (ΠΕΠ), στους κατεχομένους δήμους, στις κοινότητες, σωματεία και οργανώσεις των προσφύγων, ώστε να πληρούν τους σκοπούς ίδρυσης τους.

› Ισχυρός Εταίρος στην Ευρώπη και στον Κόσμο

Η διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής είναι από την φύση της υπόθεση πολυεπίπεδη και πολυσύνθετη, ακριβώς επειδή στηρίζεται στη βάση πολλών παραμέτρων. Στην περίπτωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθοριστικής σημασίας παράγοντας στην διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής, είναι το κυπριακό πρόβλημα, η ιδιότητά της ως Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σημασία της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου και Μέσης Ανατολής και οι σχέσεις της με τα γειτονικά κράτη. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω δεδομένα, όπως επίσης το γεγονός ότι η επίλυση του Κυπριακού αποτελεί την ύψιστη προτεραιότητα για την εξωτερική πολιτική της χώρας μας, οι προσπάθειες μας επικεντρώνονται προς τους ακόλουθους στόχους:

Ο πρώτος στόχος αφορά στην περαιτέρω αναβάθμιση των σχέσεών μας με όλα τα γειτονικά Κράτη της Ανατολικής Μεσογείου (Ελλάδα, Αίγυπτος, Ισραήλ, Παλαιστίνη, Λίβανος, Ιορδανία και- σε εύθετο χρόνο – Συρία) και της ευρύτερης περιοχής της Μέσης Ανατολής (χώρες του Κόλπου). Προς αυτή την κατεύθυνση, ανάμεσα σε άλλα, προωθούμε την καθιέρωση τακτικών, θεσμοθετημένων συναντήσεων, με στόχο την προώθηση κοινών δράσεων για αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων της περιοχής και αξιοποίησης του συνόλου των προοπτικών που υπάρχουν. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί, ανάμεσα σε άλλους, στους τομείς που αφορούν την θάλασσα, τους υδρογονάνθρακες, την ασφάλεια και την κλιματική αλλαγή.

Ο δεύτερος στόχος αποσκοπεί στην αναβαθμισμένη και ενεργό συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στα τεκταινόμενα στην ΕΕ, αποδεικνύοντας στην πράξη, από τη μια, την προστιθέμενη αξία της Λευκωσίας για την ΕΕ και, από την άλλη, το ρόλο της ως ουσιαστική γέφυρα της Ένωσης με την ευρύτερη περιοχή, αλλά και ως ο «εκπρόσωπος» των γειτονικών Κρατών στις Βρυξέλλες.

Ο τρίτος στόχος αποσκοπεί στην αναβάθμιση των σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας με ισχυρούς και άλλους δρώντες σε όλες τις ηπείρους που δεν περιλαμβάνονται στα γειτονικά κράτη και τους εταίρους μας στην ΕΕ. Προς αυτή την κατεύθυνση καθοριστικής σημασίας είναι η πολυεπίπεδη και ουσιαστική ενίσχυση των διμερών σχέσεων μας με τις ΗΠΑ, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Ινδία, κ.α.

Στον ίδιο αυτό στόχο εντάσσεται και η ανασκόπηση των σχέσεων της Κύπρου με τις χώρες της γειτονικής Αφρικής, καθώς και της μακρινής Λατινικής Αμερικής και η ανάπτυξη τους στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους και αξιοποιώντας την ιδιότητα μας ως Κράτος Μέλος της ΕΕ.

Ιδιαίτερη επίσης βαρύτητα θα δοθεί στις σχέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας με τον Οργανισμό Ισλαμικής Διάσκεψης, τον Αραβικό Σύνδεσμο και τον Οργανισμό Τουρκογενών Κρατών. Στην ανάπτυξη των σχέσεων της με αυτούς τους οργανισμούς και τα μέλη τους, βρίσκεται, εν πολλοίς, το διπλωματικό ανάχωμα για την παρεμπόδιση της αναβάθμισης του ψευδοκράτους.

Ο τέταρτος στόχος αφορά στην ενδυνάμωση του ρόλου της Κύπρου στους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους συμμετέχει, κυρίως στον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Στο πλαίσιο αυτού του στόχου, οι σχέσεις της Κύπρου με τα 5 μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας θα πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα και να διατηρηθούν, με περιεχόμενο το οποίο να λαμβάνει υπόψη και την αποστολή του Σώματος, ως του έχοντος την πρωταρχική ευθύνη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Δεν πρέπει να λησμονείται, επίσης, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία αναγνωρίζεται διεθνώς ως κράτος μέλος της Διεθνούς Κοινότητας, επειδή το Συμβούλιο Ασφαλείας αναγνωρίζει την νομιμότητα της ίδιας και της κυβέρνησής της και γιατί κατέστησε παράνομη και απαγόρευσε την αναγνώριση του ψευδοκράτους και κάθε ενέργειας αναβάθμισής του. Είναι, επίσης, με τα ψηφίσματά του Συμβουλίου Ασφαλείας που καθορίζονται οι αρχές και το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού.

Πέμπτος στόχος και εξαιρετικά σημαντικός είναι οι σχέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Ελλάδα, την Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο, που είναι και εγγυήτριες δυνάμεις της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας και της ασφάλειας της χώρας μας.

Η Ελλάδα παραμένει ο ανιδιοτελής προασπιστής των δικαιών και αυτής της ίδιας της υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας στο διεθνές στερέωμα. Είναι, επίσης, ο βασικός σύμμαχός μας στις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού, σύμφωνα με τις επιθυμίες του κυπριακού λαού και στη βάση των αρχών και αξιών της ΕΕ, της οποίας είναι επίσης μέλος, και των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας για την Κύπρο. Οι εξαιρετικές διμερείς σχέσεις της με την Κυπριακή Δημοκρατία επιδέχονται πάντα βελτίωση και εμπλουτισμό. Περαιτέρω έμφαση θα δοθεί στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας.

Η Τουρκία αντιμετωπίζεται και θα συνεχίσει να αντιμετωπίζεται ως η χώρα που εισέβαλε και κατέχει δια της βίας πάνω από 36% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας με όλα τα συνεπακόλουθά της κατοχής και ως η χώρα η οποία εγκατάστησε στα κατεχόμενα μια απολύτως υποτελή σε αυτήν αποσχιστική οντότητα. Την ίδια στιγμή, η Τουρκία αποτελεί μια γείτονα-χώρα για την Κύπρο και θα ήταν ευχής έργο αν η Κύπρος είχε καλές σχέσεις όπως και με τους υπόλοιπους γείτονές της. Η επίτευξη τέτοιων σχέσεων περνά μέσα από τον έμπρακτο σεβασμό, από πλευράς Τουρκίας, των εγγυητικών της υποχρεώσεων, που σημαίνει, ανάμεσα σ' άλλα, την αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την επίλυση του Κυπριακού στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου.

Η Μεγάλη Βρετανία ήταν ιστορικά και θα συνεχίσει να είναι ιδιαίτερη χώρα στην εξωτερική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας, πρωτίστως, ως χώρα με συμφέροντα στην Κύπρο, αλλά και υποχρεώσεις σε σχέση με την επίλυση του Κυπριακού, τόσο ως Μόνιμο Μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ, όσο και ως εγγυήτρια δύναμη της ανεξαρτησίας, κυριαρχίας, εδαφικής ακεραιότητας και ασφάλειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και ανάμεσα σε άλλα, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανεμπόδιστη εφαρμογή της Συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Ηνωμένου Βασιλείου, για την μη στρατιωτική ανάπτυξη στις περιοχές των Βρετανικών βάσεων.

Η επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων θα πρέπει να υποστηρίζεται παράλληλα με άλλες δράσεις που είναι άμεσα συνυφασμένες με την εξωτερική πολιτική της χώρας και την εικόνα της σε διεθνές επίπεδο, όπως είναι η ενεργειακή, αμυντική, οικονομική, πολιτιστική και ψηφιακή διπλωματία.

Μέσω, λοιπόν, της άσκησης πολυθεματικής ενεργούς, εξωστρεφούς και αποτελεσματικής διπλωματίας, αποσκοπούμε στη μεγιστοποίηση του αποτυπώματος της Κύπρου στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και Μέσης Ανατολής, όπως, επίσης, σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο. Μέσα από αυτό τον τρόπο, ενισχύουμε και τις προοπτικές επίλυσης του Κυπριακού, αναδεικνύοντας την Κύπρο ως αξιόπιστο και προβλέψιμο εταίρο, παράγοντα ασφάλειας και σταθερότητας στην περιοχή, που αξιοποιεί τη γεωγραφική της θέση, τις άριστες σχέσεις με όλα τα γειτονικά κράτη και την ιδιότητά της ως κράτος μέλος της ΕΕ, τόσο προς όφελος των δικών της συμφερόντων, όσο και αυτών της Ένωσης και της ευρύτερης περιοχής.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, επαναξιολογούμε, επίσης, τη δομή και λειτουργία του Υπουργείου Εξωτερικών και εκπονούμε στρατηγική για αναδιάρθρωσή του, με σκοπό την ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του, ώστε να έχει επαρκές και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, οικονομικούς πόρους και πρόσβαση σε σύγχρονα εργαλεία διπλωματίας. Προς αυτή την κατεύθυνση, μελετούμε το ενδεχόμενο εγκαθίδρυσης νέων διπλωματικών αποστολών και προξενείων, όπως επίσης την γενικότερη αναβάθμιση του δικτύου των πρεσβειών και προξενείων μας, με στόχο την μέγιστη δυνατή προβολή και προαγωγή των θέσεων και συμφερόντων της χώρας σε όλο το φάσμα των διμερών και πολυμερών σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Παράλληλα και ενόψει της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ, το 2026, δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της λειτουργίας της Γενικής Γραμματείας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, με μόνιμες θέσεις λειτουργών Ευρωπαϊκών Θεμάτων, όπως επίσης έγκαιρη εκπαίδευση προσωπικού στο Κέντρο και στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία στις Βρυξέλλες με στόχο την επίτευξη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων.

Την ίδια στιγμή, αξιοποιώντας τις εμπειρίες μας από την πανδημία, εκσυγχρονίζουμε την παροχή προξενικής αρωγής, αξιοποιώντας και την τεχνολογία, για την πιο έγκαιρη και αποτελεσματική βοήθεια προς τους Κύπριους υπηκόους στο εξωτερικό και τη διαχείριση κρίσεων, βάσει συγκεκριμένου σχεδιασμού.

Στοχεύουμε επίσης στη διαρκή ενίσχυση των διμερών σχέσεων σε πολιτικό, αμυντικό, οικονομικό, εμπορικό και πολιτιστικό επίπεδο, με όλες τις γειτνιάζουσες χώρες, τις χώρες της ευρύτερης περιοχής, τα κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες, γνωρίζοντας ότι οι εμπάθουση των πολιτικών σχέσεων θέτει γερές βάσεις για αμοιβαίες επωφελείς δράσεις όπως στους τομείς του τουρισμού, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και των επενδύσεων.

Ταυτόχρονα, συνεργαζόμαστε στενά με την Κυπριακή ομογένεια, αξιοποιώντας στο μέγιστο βαθμό τις ευκαιρίες που προσφέρονται μέσα από τις δράσεις των ομογενών στις χώρες διαμονής τους, μέσα από συγκεκριμένα στρατηγική προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας.

Πιο συγκεκριμένα, προς επίτευξη των στόχων που τίθενται και πέραν των όσων έχουν προαναφερθεί:

Πολιτική 1 | Ενίσχυση και θεσμοθέτηση Συνεργασίας με Γειτονικά Κράτη

1.1 Εντατικοποιούμε τις προσπάθειές μας για θεσμοθέτηση της περιφερειακής συνεργασίας μέσα από την λειτουργία και ουσιαστική ενίσχυση της Γραμματείας Τριμερών Μηχανισμών. Μακροπρόθεσμος στόχος και όραμά μας είναι οι εν λόγω περιφερειακοί σχηματισμοί συνεργασίας να μετεξελιχθούν, όταν οι πολιτικές και άλλες συνθήκες το επιτρέπουν, σε ένα Περιφερειακό Οργανισμό Ασφάλειας και Συνεργασίας, που στην βάση μιας θετικής προσέγγισης θα προωθεί θεσμοθετημένα τα συμφέροντα των κρατών και λαών της περιοχής και θα προωθεί την από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων.

1.2 Δίνουμε, μέσα από συγκεκριμένες δράσεις, προτεραιότητα στην άμεση γειτονιά μας, ενισχύοντας, μεταξύ άλλων, τις τριμερείς συνεργασίες με γειτονικές χώρες και τις αξιοποιούμε για περαιτέρω σύσφιξη των σχέσεών μας σε όλα τα επίπεδα.

1.3 Προωθούμε συνέργειες και κοινές δράσεις που αναδεικνύουν, ανάμεσα σε άλλα, και τη γεωστρατηγική σημασία της Κύπρου.

1.4 Στοχεύουμε σε ενισχυμένες πλατφόρμες συνεργασίας με γειτονικές χώρες, για θεματικές συνεργασίες, εμπλοκή περισσότερων χωρών, και αξιοποίηση αυτών των μηχανισμών από περιφερειακούς, ή διεθνείς οργανισμούς, όπως της ΕΕ, την Ένωση για τη Μεσόγειο, κ.α.

1.5 Αξιοποιούμε την ανακάλυψη και την προοπτική αξιοποίησης των υδρογονανθράκων ως εργαλείο για την ανάπτυξη μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ των χωρών της περιοχής και παράγοντα που ενισχύει το γεωστρατηγικό ρόλο της Κύπρου και τη γεωοικονομική σημασία της Ανατολικής Μεσογείου. Οι ενεργειακοί πόροι στην κυπριακή ΑΟΖ, ακόμη και ως μεταβατικό καύσιμο, ενισχύουν καθοριστικά την οικονομία και δημιουργούν ευκαιρίες για νέες συλλογικές δράσεις με μεγάλη δυναμική.

1.6 Εμβαθύνουμε την ενεργό συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο διεθνή οργανισμό East Mediterranean Gas Forum (EMGF), με στόχο την περαιτέρω συνεργασία μεταξύ των μελών του, τη διεύρυνσή του και την προώθηση των συμφερόντων της ευρύτερης περιοχής και ιδιαίτερα της Κύπρου, στο διεθνές ενεργειακό περιβάλλον.

Πολιτική 2 | Πιο Ενεργή και Αποτελεσματική Συμμετοχή Κύπρου στην ΕΕ

2.1 Ενόψει της ανάληψης της Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ (Ιανουάριος 2026), από την Κυπριακή Δημοκρατία, αναβαθμίζουμε και ενισχύουμε την Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (ΓΓΕΥ) με λειτουργούς με ειδικευση σε όλες τις βασικές θεματικές ευρωπαϊκών πολιτικών, για καλύτερο συντονισμό και προώθηση θέσεων της Κύπρου σε όλους τους τομείς ευρωπαϊκών πολιτικών.

2.2 Ενισχύουμε τη Γενική Γραμματεία, όπως και την Μόνιμη Αντιπροσωπεία στις Βρυξέλλες, με καταρτισμένο, έμπειρο και νέο, ανθρώπινο δυναμικό και μέσω συστηματικής εκπαίδευσής του, αξιοποιώντας όλα τα μέσα που παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εργαζόμαστε για διασφάλιση θετικών αποτελεσμάτων της Κυπριακής Προεδρίας, τόσο για την ΕΕ όσο και για την Κυπριακή Δημοκρατία.

2.3 Προωθούμε την πρόσληψη μόνιμων λειτουργών για Ευρωπαϊκά Θέματα και μόνιμων ειδικών εμπειρογνομόνων στα πρότυπα καλών πρακτικών άλλων κρατών μελών στην Γενική Γραμματεία και τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία στις Βρυξέλλες.

2.4 Διασφαλίζουμε την επαρκή και καταρτισμένη εκπροσώπηση της Κυπριακής Δημοκρατίας σε όλα τα θεσμικά όργανα στις Βρυξέλλες (Επιτροπή, Κοινοβούλιο, Συμβούλιο) για ενεργότερη συμμετοχή της Κύπρου στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στις Βρυξέλλες και στην εκπόνηση κοινοτικής νομοθεσίας (κεκτημένο) που αφορά πέραν του 80% της εθνικής νομοθεσίας και επηρεάζει την καθημερινότητα των Κυπρίων πολιτών (π.χ.απορρόφηση ευρωπαϊκών πόρων, μεταφορές, ενέργεια, μετάβαση σε πράσινη και κυκλική οικονομία, κλίμα, γεωργία, αλιεία, εμπόριο, τομέας εργασίας κ.α).

2.5 Προς το σκοπό αυτό εξασφαλίζεται τεχνογνωσία και τεχνική βοήθεια από την ΕΕ αλλά και από εταιίρους μας στην Ένωση. Αξιοποιούμε όλα τα περιθώρια κεφαλαιοποίησης στους τομείς, όπου η συμμετοχή μας στην ΕΕ αποδίδει πλεονεκτήματα, όπως είναι η απορρόφηση πάσης φύσεως κονδυλίων, κατοχύρωση προϊόντων ΠΟΠ, η εξασφάλιση βοήθειας προς αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, ο τομέας των επιδοτήσεων γεωργών και κτηνοτρόφων κ.α.

2.6 Θεσπίζουμε, μέσω της Γενικής Γραμματείας και του Υπουργείου Οικονομικών, διαφανείς διαδικασίες με σαφή κριτήρια για αποσπάσεις Κυπρίων εμπειρογνομόνων σε σημαντικές για τα συμφέροντα της Κύπρου θέσεις στις διευθύνσεις της ΕΕ, σε γραφεία Ευρωπαίων Επιτρόπων και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, βάσει της εθνικής στρατηγικής για Ευρωπαϊκά θέματα.

2.7 Εργαζόμαστε προς την κατεύθυνση φιλοξενίας στην Κύπρο ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού .

2.8 Ενισχύουμε τον συντονισμό και την συνεργασία εντός της ΕΕ με τα Μεσογειακά ΚΜ της ΕΕ.

Πολιτική 3 | Υπουργείο Εξωτερικών – Λειτουργία και Δομές

3.1 Εκπονούμε εθνική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας με βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους στόχους. Στόχος είναι να καλυφθεί όλο το φάσμα των εξωτερικών σχέσεων, σε διμερές και πολυμερές επίπεδο, καθώς επίσης η επικοινωνιακή πτυχή.

3.2 Χαρτογραφούμε την παρούσα δομή και λειτουργία του Υπουργείου Εξωτερικών, αξιοποιώντας σχετική τεχνική βοήθεια από κονδύλια της ΕΕ, ώστε να προωθηθεί η απαιτούμενη αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός του Υπουργείου.

3.3 Αναβαθμίζουμε τον ρόλο του Υπουργείου Εξωτερικών, με αύξηση σχετικής δαπάνης στον κρατικό προϋπολογισμό (σήμερα ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Εξωτερικών ανέρχεται περίπου στο 1% του συνολικού κρατικού προϋπολογισμού). Στόχος είναι η αύξηση του καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού, η πρόσβαση σε σύγχρονα εργαλεία διπλωματίας, για πιο αξιοπρεπή και υπερήφανη εκπροσώπηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και πιο αποτελεσματική προώθηση των συμφερόντων της.

3.4 Αυξάνουμε και αναβαθμίζουμε τις διπλωματικές αποστολές της Κυπριακής Δημοκρατίας για ενισχυμένη προβολή των θέσεων της Κύπρου και την αποτελεσματική άσκηση εξωτερικής πολιτικής, σε όλο το φάσμα των διμερών και πολυμερών σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.5 Εφαρμόζουμε την πρακτική της διαπίστευσης από το Κέντρο Πρέσβη σε σημαντικές για την Κύπρο χώρες όπου δεν διαθέτουμε διπλωματική αποστολή. Αξιοποιούμε αφυπηρέτησαντες πρέσβεις σε συμβουλευτικές θέσεις.

3.6 Επαναλειτουργούμε τη Διπλωματική Ακαδημία, με κατάλληλη στελέχωση και προϋπολογισμό, με

σκοπό την εκπαίδευση των διπλωματών καθ' όλη τη διάρκεια του επαγγελματικού τους βίου, καθώς και άλλων στελεχών της δημόσιας υπηρεσίας, τα οποία συμμετέχουν στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής.

3.7 Αξιοποιούμε σύγχρονα εργαλεία, με χρήση τεχνικής βοήθειας και από την ΕΕ, όπως η οικονομική, η ψηφιακή, η πολιτιστική και η εκπαιδευτική διπλωματία και η ενσωμάτωσή της διάστασης του φύλου στην εξωτερική πολιτική, για την ανάπτυξη διμερών αλλά και πολυμερών σχέσεων από ένα πιο εξωστρεφές και σύγχρονο Υπουργείο Εξωτερικών.

3.8 Αυξάνουμε την αναγνωσιμότητα, βελτιώνουμε το «brand» Κύπρος και εργαζόμαστε για την ποιοτική αναβάθμισή του, σε συνεργασία με όλα τα σχετικά Υπουργεία και Υπηρεσίες, μέσω της δημόσιας διπλωματίας.

3.9 Μέσω της οικονομικής διπλωματίας αξιοποιούμε τις διπλωματικές μας αποστολές για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και την προώθηση κυπριακών προϊόντων στο εξωτερικό, στην βάση και της σχετικής Στρατηγικής που εκπονήθηκε.

3.10 Εκπονούμε έκθεση με καταγραφή όλων των ιδιόκτητων κτηρίων προξενείων, πρεσβειών και κατοικιών, στις πρωτεύουσες που η Κυπριακή Δημοκρατία διατηρεί διπλωματικές αποστολές, καθώς και όλων των κτηρίων που είναι υπό ενοικίαση. Γίνεται μελέτη για την αξιοποίηση τυχόν κτηρίων που δεν αξιοποιούνται σήμερα και συστάσεις για τις πιο οικονομικά συμφέρουσες λύσεις ανάλογα με τη χώρα (αγορά ή ενοικίαση). Τίθενται συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία εφαρμόζονται υποχρεωτικά κατά την επιλογή της πιο κατάλληλης λύσης.

Πολιτική 4 | Αρτιότερη, Ψηφιοποιημένη και Απλοποιημένη Παροχή Προξενικής Αρωγής

4.1 Αξιοποιώντας την εμπειρία από τη διαχείριση του κορωνοϊού, στοχεύουμε στην παροχή αρτιότερης και έγκαιρης προξενικής αρωγής, αύξηση ποιότητας παρεχόμενων προξενικών Υπηρεσιών, μέσω μια ψηφιοποιημένης και απλουστευμένης διαδικασίας, στους Κυπρίους υπηκόους στο εξωτερικό.

4.2 Ενισχύουμε και εγκαθιδρύουμε, όπου απαιτείται, βάσει της εθνικής στρατηγικής, νέες προξενικές αρχές και βελτιώνουμε το θεσμό επίτιμων προξένων.

4.3 Αναβαθμίζουμε την πλατφόρμα εγγραφής Κυπρίων του εξωτερικού connect2cy, για άμεση επικοινωνία, σε περίπτωση κρίσης που επηρεάζει υπηκόους μας και συγγενείς τους στο εξωτερικό και διασφαλίζουμε αποτελεσματική 24ωρη γραμμή επικοινωνίας για έκτακτα περιστατικά προξενικής αρωγής.

Πολιτική 5 | Κυπριακή Ομογένεια

5.1 Διαμορφώνουμε στρατηγική για την Ομογένειά μας, λαμβάνοντας υπόψη τα τοπικά δεδομένα ιδιομορφίας και χαρακτηριστικά σε κάθε χώρα και εξετάζουμε, λαμβάνοντας υπόψη το συνταγματικό πλαίσιο, το ενδεχόμενο παραχώρησης δικαιώματος ψήφου στην ομογένεια. Προς αυτή την κατεύθυνση λαμβάνουμε υπόψη και τις πρακτικές που ακολουθούν άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ που έχουν Ομογένειες.

5.2 Καταγράφουμε και αξιοποιούμε διακεκριμένους και πετυχημένους επαγγελματίες στον τομέα τους, όπως, μεταξύ άλλων, ακαδημαϊκούς, γιατρούς, επιστήμονες και επιχειρηματίες της Διασποράς μας, ως «Καλύτεροι Πρεσβευτές της Κύπρου στο Εξωτερικό», με στόχο την προώθηση της Κύπρου.

5.3 Θεσμοθετούμε τον τίτλο του «Πρεσβευτή επί Τιμή», που θα αποδίδεται ετησίως, κατόπιν σύστασης σχετικής επιτροπής, διαδικασίας και συγκεκριμένων κριτηρίων, σε τρεις προσωπικότητες που είναι Κύπριοι ομογενείς και διαπρέπουν στον τομέα τους στο εξωτερικό. Οι Πρεσβευτές αυτοί θα αποτελούν αμισθί συμβούλους του Υπουργού ανάλογα με τον τομέα

στον οποίο διαπρέπουν και θα υποβάλλουν εισηγήσεις για πολιτικές και δράσεις, είτε στην Κύπρο, είτε σε συνεργασία με τις χώρες στις οποίες ζουν και εργάζονται.

5.4 Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στη Νέα Γενιά των Αποδήμων μας, ενισχύοντας τις σχέσεις και δεσμούς τους στην Κύπρο.

5.5 Προωθούμε τις τριμερείς και διμερείς συνεργασίες μέσω της ενάσκησης της Διπλωματίας της Διασποράς για την προώθηση των εθνικών μας συμφερόντων σε κέντρα λήψης των αποφάσεων στο εξωτερικό, αλλά και την προώθηση σύσφιξης σχέσεων μεταξύ της ομογένειάς μας και της ομογένειας άλλων φιλικών χωρών.

5.6 Επεξεργαζόμαστε και διαμορφώνουμε συγκεκριμένα σχέδια και δράσεις που αφορούν στους επαναπατρισθέντες συμπατριώτες μας για την ομαλή τους ένταξη και δραστηριοποίηση στην Κύπρο.

› Για Μία Κύπρο Ενωμένη

Την ίδια στιγμή, η λύση θα πρέπει να διασφαλίζει για το σύνολο του Κυπριακού λαού τις τέσσερις βασικές ελευθερίες της ΕΕ σε ένα ενωμένο κράτος, λειτουργικό ως προς τους θεσμούς του, και βιώσιμο πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά. Η κεντρική κυβέρνηση της ενωμένης Κύπρου πρέπει να διασφαλίζει μια ισχυρή παρουσία της Κύπρου στην Ευρώπη και στον κόσμο, με μια και μοναδική διεθνή προσωπικότητα, μια και μοναδική κυριαρχία και μια ιθαγένεια, που θα έχει την ευθύνη και θα μεριμνά αποτελεσματικά για την ασφάλεια και την προστασία των συνόρων του ομοσπονδιακού κράτους.

Στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού, καθοριστικής σημασίας είναι τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών (Γενικής Συνέλευσης και Συμβουλίου Ασφαλείας) και οι αποφάσεις της ΕΕ. Ιδιαίτερης σημασίας, σε σχέση με τις παράνομες τουρκικές μεθοδεύσεις στην Αμμόχωστο, αποτελούν τα ψηφίσματα 550 και 789. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, θα εντατικοποιήσουμε τις προσπάθειές μας σε διεθνές επίπεδο για αποτροπή των τουρκικών σχεδίων.

Στο διεθνές πλαίσιο, εντός του οποίου καλούμαστε να κινηθούμε σήμερα, το οποίο διαμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, πρέπει η προσπάθειά μας να επικεντρωθεί προς την κατεύθυνση ενισχυμένου και πρωταγωνιστικού ρόλου της ΕΕ, της οποίας κράτος μέλος είναι η Κυπριακή Δημοκρατία και που θα συνεχίσει να είναι και μετά από μια ενδεχόμενη λύση του Κυπριακού που, πέραν των όσων έχουν προαναφερθεί, πρέπει να βασίζεται στις αρχές και αξίες της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

Αναμφίβολα, η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ το 2004, όπως ξεκάθαρα προκύπτει και από την τελευταία διαπραγματευτική διαδικασία – που τερματίστηκε, δυστυχώς, χωρίς θετικό αποτέλεσμα, στο Κραν Μοντανά – επηρεάζει καθοριστικά, τόσο το πλαίσιο, όσο και το περιεχόμενο μιας ενδεχόμενης λύσης, ενώ καθιστά την ίδια στιγμή την ΕΕ ένα εκ των πρωταγωνιστών της όποιας διαδικασίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει αποφασιστικό και πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανέναρξη και ουσιαστική επικουρία των διαπραγματεύσεων, αφού διαθέτει όλα εκείνα τα εργαλεία που μπορούν να οδηγήσουν σε μια αμοιβαία επωφελή κατάσταση πραγμάτων, ως αποτέλεσμα της επίλυσης του Κυπριακού, υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών και την μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ένα ομοσπονδιακό, λειτουργικό κράτος, με ευρωπαϊκή φυσιογνωμία, χωρίς κατοκικά στρατεύματα και αναχρονιστικά συστήματα εγγυήσεων και παρωχημένες εξωτερικές εξαρτήσεις, που είναι ασύμβατες με τον χαρακτήρα ενός πραγματικά ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους, ειδικότερα κράτους μέλους της ΕΕ.

Ο πρωταγωνιστικός ρόλος της ΕΕ μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά στην επίλυση του Κυπριακού, λαμβάνοντας υπόψη και το πλαίσιο των ευρωτουρκικών σχέσεων και των τουρκικών απαιτήσεων, όπως για παράδειγμα, την αναβάθμιση της τελωνειακής ένωσης, τη φιλελευθεροποίηση των θεωρήσεων εισόδου, την αεροπορική συμφωνία και τα «παγωμένα» κεφάλαια της ενταξιακής της πορείας. Η ξεκάθαρη διασύνδεση των επιδιώξεων της Άγκυρας με την αποκλιμάκωση της τουρκικής επιθετικής στάσης και την επανέναρξη ουσιαστικών διαπραγματεύσεων προς επίλυση του Κυπριακού στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου, δύναται να δημιουργήσει εκείνα τα δεδομένα που θα οδηγήσουν σε μια αμοιβαία επωφελή κατάσταση πραγμάτων.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και για την πρακτική υλοποίηση της διασύνδεσης των ευρωτουρκικών σχέσεων με την τουρκική επιθετικότητα και ειδικότερα με την επίλυση του Κυπριακού, ξεκινούμε αμέσως μια μεγάλη διπλωματική προσπάθεια για τη λήψη σχετικής πολιτικής απόφασης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τον διορισμό μιας ισχυρής πολιτικής προσωπικότητας με συγκεκριμένους όρους εντολής. Οι όροι εντολής θα πρέπει να προβλέπουν την επιδίωξη μιας λύσης στο Κυπριακό, η οποία θα βασίζεται στις αρχές και αξίες της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, καθώς και στις θεμελιώδεις αρχές λύσης του Κυπριακού, οι οποίες προβλέπονται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ για την Κύπρο. Στόχος αυτής της προσπάθειας θα είναι επίσης η ανάδειξη και ουσιαστική προώθηση μιας αμοιβαία επωφελούς κατάστασης πραγμάτων, η οποία θα είναι ωφέλιμη για την ασφάλεια της Ευρώπης, θα δημιουργεί ορθολογικά κίνητρα για την Τουρκία σε θέματα που για την ίδια είναι σημαντικά και που θα δύναται να υλοποιηθούν μόνο μέσα από την επίλυση του Κυπριακού.

Παράλληλα, σε εσωτερικό επίπεδο, ανάμεσα σε άλλα:

Συστήνουμε Ομάδα εμπειρογνομόνων Κυπριακού στην Προεδρία της Δημοκρατίας, που θα στηρίζει και τον Ελληνοκύπριο Διαπραγματευτή. Η Ομάδα θα αποτελείται από έμπειρο προσωπικό σε θέματα ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων, διπλωματίας, συνταγματικού και ενωσιακού δικαίου, με δυνατότητα εξασφάλισης εμπειρογνομοσύνης και τεχνικής υποστήριξης από την ΕΕ και κράτη μέλη της ΕΕ, ή άλλα Κράτη με ομοσπονδιακά συστήματα.

Μελετούμε υφιστάμενα συστήματα διακυβέρνησης και συντάγματα σε συνάρτηση με προηγούμενα σχέδια λύσης, με στόχο την παραγωγή ιδεών και εναλλακτικών προτάσεων για γεφύρωση θέσεων, ως προς τις πρόνοιες της λύσης, που πρέπει να συνάδουν με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, το οποίο θα καλύπτει κατά βάση τα θέματα της εσωτερικής διακυβέρνησης και πρέπει να εγγυάται τη λειτουργικότητα του κράτους.

Αξιολογούμε σε τακτά διαστήματα, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την εφαρμογή του Χρηματοδοτικού Κανονισμού (ΕΚ) 389/2006 για βοήθεια στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, ώστε να διασφαλισθεί ότι η εφαρμογή, αλλά και το σύνολο των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, συνάδει πλήρως με τον στόχο της επανένωσης, στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου λύσης.

Αξιολογούμε σε τακτά διαστήματα την εφαρμογή του Κανονισμού Πράσινης Γραμμής (ΕΚ) 866/2004 για διακίνηση προσώπων, προϊόντων και υπηρεσιών, μέσω της πράσινης γραμμής στις περιοχές υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, με στόχο, ανάμεσα σε άλλα, την πιστή εφαρμογή του επί όλων των πτυχών.

Τέλος, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η κρισιμότητα των στιγμών επιτάσσει, όσο ποτέ άλλοτε, τη μέγιστη δυνατή ενότητα των πολιτικών δυνάμεων και του λαού, στόχο τον οποίο θα επιδιώξουμε, τόσο στο πλαίσιο του Εθνικού Συμβουλίου και της συνεργασίας με όλα τα Κόμματα, όσο και στο επίπεδο της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις γεωπολιτικές εξελίξεις, την ενίσχυση της τουρκικής αναθεωρητικότητας, την προσπάθεια αναβάθμισης του ψευδοκράτους και την προώθηση λύσης δύο κρατών, το Εθνικό Συμβούλιο θα προχωρήσει στη βάση αξιολόγησης των προαναφερθέντων δεδομένων με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δικής μας τακτικής και στρατηγικής.

Το Ανθρωπιστικό Πρόβλημα των Αγνοουμένων

Το μέγα ανθρωπιστικό πρόβλημα των αγνοουμένων παραμένει η τραγικότερη πτυχή της κυπριακής τραγωδίας και θα συνεχίσει να είναι έτσι ενόσω υπάρχουν αγνοούμενοι.

Με το πέρασμα του χρόνου μάρτυρες και μαρτυρίες χάνονται και το έργο της διερεύνησης δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο. Η κωλυσιεργός τακτική την οποία ακολουθεί η Τουρκία στο ζήτημα της παροχής πληροφοριών

που διαθέτει, ή που μπορεί να εξασφαλίσει, οι οποίες θα ήταν χρήσιμες για την διακρίβωση της τύχης αγνοουμένων και για τον εντοπισμό χώρων ταφής προσώπων που έχασαν τη ζωή ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής, σε συνάρτηση με τις εγγενείς αδυναμίες της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ), ευθύνονται για την απελπιστική βραδύτητα, αναποτελεσματικότητα και αποτελμάτωση της διερευνητικής διαδικασίας. Τούτο έχει ως συνέπεια ελάχιστες οικογένειες αγνοουμένων να λαμβάνουν πληροφορίες για τους αγαπημένους τους που συνεχίζουν, άλλοι από το 1964 και άλλοι από το 1974, να αγνοούνται. Στηριζόμενοι στις διαπιστώσεις αυτές, θα επιδιώξουμε με κάθε τρόπο, και στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, να συνεργαστεί η τουρκική πλευρά, ώστε να αρχίσει η ροή πληροφοριών στη ΔΕΑ σχετικά με αγνοούμενους και πεσόντες, περιλαμβανομένων και πληροφοριών που αφορούν χώρους ταφής. Παράλληλα, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια να ενισχυθεί αποφασιστικά η αποδοτικότητα της ΔΕΑ και να επιταχυνθούν οι εργασίες της προς τον σκοπό της πλήρους και τεκμηριωμένης διαλεύκανσης των άλυτων υποθέσεων.

Η επίλυση των υποθέσεων των αγνοουμένων είναι ιερή υποχρέωση του κράτους έναντι των αγνοουμένων και των συγγενών τους, όπως είναι ιερή υποχρέωση του κράτους η αναγνώριση της θυσίας εκείνων των οποίων οι υποθέσεις έκλεισαν με τον εντοπισμό και την παράδοση των λειψάνων τους στους συγγενείς τους για ταφή, σύμφωνα με τις παραδόσεις και τις επιταγές της θρησκείας τους. Η πολιτεία οφείλει εμπράκτως να δείχνει την ευγνωμοσύνη της και να τιμά όσους χάρισαν τη ζωή τους στην πατρίδα τους αλλά και τις οικογένειές τους, οι οποίες τους στερήθηκαν για πάντα.

Το Πρόβλημα των Εγκλωβισμένων μας

Η κρατική υποστήριξη των εγκλωβισμένων συμπατριωτών μας στους τόπους καταγωγής τους, στην υπό τουρκική κατοχή Καραπασία και τα μαρωνίτικα χωριά, των οποίων τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται συστηματικά και μαζικά από την κατοχική δύναμη για σχεδόν πέντε δεκαετίες, θα συνεχιστεί, θα ενισχυθεί και θα εμπλουτιστεί. Οι εναπομείναντες σκλαβωμένοι στις κατεχόμενες από την Τουρκία περιοχές της πατρίδας μας έχουν το δικαίωμα, το οποίο αντιστοιχεί σε δέσμη υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, να αισθάνονται, με απτά κυβερνητικά μέτρα, παροχές και διαβήματα, την έγνοια, την θαλπωρή και την μέριμνα της πολιτείας γι' αυτούς (αλλά και για τα μέλη των οικογενειών τους που εξαναγκάζονται να καταφύγουν στις ελεύθερες περιοχές). Σκοπός της πολιτικής που θα εφαρμοστεί, είναι να αποτρέπονται και να αντιμετωπίζονται, όπου αυτό είναι δυνατό, οι συνέπειες των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Εγκλωβισμένων μας και να μετριάζονται, στο μέτρο του εφικτού, οι δύσκολες συνθήκες διαβίωσής τους, λόγω της συνεχιζόμενης παράνομης τουρκικής στρατιωτικής κατοχής, αλλά και, προπαντός, για να παραμείνουν στα χωριά, τα σπίτια και τη γη τους.

Για τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας

Πολλά έχουν συντείνει και συνεχίζουν να συντείνουν στην αποξένωση των δυο κυπριακών κοινοτήτων, με κύρια αιτία της την διαίρεση που επέβαλε η τουρκική εισβολή και κατοχή και η πολιτική της Τουρκίας για τη βίαιη εκδίωξη των Ελληνοκυπρίων από τα εδάφη που κατελήφθησαν από τον τουρκικό στρατό κατοχής και για τον εξαναγκασμό σε μετακίνηση των Τουρκοκυπρίων στα καταληφθέντα εδάφη. Η αποξένωση των Ελληνοκυπρίων – Τουρκοκυπρίων αντιστρατεύεται απολύτως την επιθυμητή και επιδιωκόμενη επανένωση της πατρίδας μας. Ενδεικνύεται, συνεπώς, όπως η Κυπριακή Δημοκρατία καταρτίσει μια καλά συγκροτημένη κρατική πολιτική για τους Τουρκοκύπριους και την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα.

Η πολιτική αυτή θα πρέπει, ανάμεσα σε άλλα, να περιλαμβάνει μέτρα για την τελική πολιτική και οικονομική ενσωμάτωση των Τουρκοκυπρίων, μέσω της λύσης του Κυπριακού, στην ΕΕ, μέτρα ενθάρρυνσης αυτόνομης έκφρασης της κοινωνίας των πολιτών, μέτρα οικονομικής συσσωμάτωσης Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων κλπ. Η πολιτική αυτή θα περιλαμβάνει επίσης θετικά μέτρα εξουδετέρωσης διχοτομικών και χωριστικών δράσεων, με σκοπό να ενθαρρύνουν τις δυνάμεις των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που επιζητούν την επανένωση να εργάζονται προς αυτή την κατεύθυνση.

Πάμε Δυνατά!
Πάμε Ελπιδοφόρα!
Πάμε για τη Νίκη!

T: 22 516 777

W: christodoulides2023.com

